

צבית

בח) הרב הגאון הקדוש ה"ר יעקב יצחק זצ"ל מלובלין כשהיה רק בשנים צעירות קודם כשואיו נשא לבו הפטור לילך ללמוד בארץ ישיבה כי היה עילוי ובעל מוח גדול ובעירו לא היה גילמד גדול בחורה שלמוד לפניו והלך לישיבה גדולה שנטרע לו אז צימיו שהראש הישיבה הוא גדול בחורה כל תלמידי הישיבה היו מופלגים בחורה ולמד שם איזה זמן מה וכתגלה בל יידו בחריפות ובקראות על כל תלמידי הישיבה הראש ישיבה אהב אותו מאוד אז היה הנרגו בן עשרי בני ישראל כחשיר אחד היה רולה להשח חת בחו לתלמיד חכם וביקש ולא מצא היה נוסע להישיבה וביקש את הראש ישיבה שיבחר לו חיה תלמיד משכיל יגדול בחורה להשיח לו את בחו מסתתח היה מהנה את הראש ישיבה בעד זה כרחיו [כי למיד הור"ק היה חז בחש בית גדול אף הגל בע" כשועים וגשרים הדיוטים וכן לריך להיות לא כבחנו עכשו כו' כו' בעור"ר הגי"ת ירהם ייושעני למן כבוד שמו ית'] איש נכיר ועיר בח הל ישיבה ז' ש' ש' ר' לוד שם ובקש מהראש ישיבה לבחור עבור בחו הבחור רחמים כו' חיה תלמיד הגון מוכל ומיטלם בתולות כו' ורית יתן נדן להזוג כך ייחיים וילשים גם את החתן כרחיו לפי כבוד עברו ויתן יתנה הגונה להראש הישיבה הראש ישיבה בחר לו לחתן חת הלוכלגר בחר שבתלמידים שלו החתן הזה נשח חן צלוי המוח והתקשרו בבירוכין בהכנס החתן והגבילו זמן החתונה על זמן קלר כי המסורך והמסודכת בחו צימם והגיעו שיהם לברך הגשותן זה המוח קיים מואמרו ועשה מלבושים להחתן כרחיו לו הראש הישיבה נסע עם החתן ועם קצת מתלמידיו על החתונה למקום אבי הכלה. צבואש לשם אמר החתן שרולה לקיים מ"ש צגמ' שלא לקדשה עד שירחנה הראש ישיבה הסכים לו בזה ופקד על איזו מתלמידיו לילך עם החתן לחדר הכלה שיראנה החתן עם מרעיו הלוכו והחתן ראה את הכלה וגשתה עם מינוטין אחרים וחזר אל אכסניא שלו

והיכף יחזור להבית והיחזרו ללאת מהבית.
 בלא מנעלים. ויהי כללית מהבית לא השגית
 על זמן הקור ויכתח השער ויכס משם, ואת
 מנעליו וגם החפלים שלו והטו"ת שלו הכל
 השאיר בהקרעטשמה והתחיל לילך בלילה
 על הדרך עם אנפילאות לבד, וכלא לבושי
 חורף עד שכל רגע ורגע נלטן מאוד עד
 שכמעט פרהה נשמתו מינו כמובן מן
 השמים ריחמו עליו על שעמד בנסיון גדול
 כזה לסכן נפשו ממש ע"כ נשלח לו עגלה
 אחת עם סוחרים שנגבו ג"כ על דרך
 הזה [ואף שהיו רחוקים ממנו מרחק רב
 היה להם קפילות הדרך להגיע לכאן ברגעים
 אחדים ופגעו בו]. הם בראוהם שאיש
 יהודי אחד הולך על הדרך בלי מנעלים
 וגם אינו מלוכש כראוי. מחור נתפלאו מזה.
 בראו שמסוכן הוא למות מחמת הקור העלום
 לכן העמידו העגלה שלהם ולקחוהו והושיבוהו
 ביניהם והלבישוהו ממלבושיהם שהסירו
 מעליהם קנת עד שנחתם מעט הם
 שהלוי על גידל הכליחה. שהולך יחיד
 בלילה. וצא לבוש וכלא מנעלים. מה זה.
 ולהיכן הוא הולך הוא לא השיב להם
 כלום לספר להם מה שעבר עליו פה.
 רק זה הגיד להם שהולך הוא לרבינו ר'
 אליהו מליזנסק:

האשה החוריה המרשעת ראתה שלא
 נתמלח תחות ילדה הרע כי
 האבך צרח והלך לו. וידעה שצמחה
 יבואו אביה ואמה לביתם ויראו חכלים
 זרים וגם מנעלים מונחים כאן הלא ישחלו
 ע"ז נועלה בלבה הרע להגיד היפוך
 הדבר [כמו חשט פועיפר על יוסף הנדיק].
 כן הוה אביה ואימה צאו לביתם. לבתן.
 בראש הביתה הבית מוחמם היטב. ומוגח
 איזו חפלים זרים גם מנעלים מונחים
 על הקרקע אביה שחל אותה מי היה
 כאן היום והניח את החכלים וגם מנעלים.
 היא סיכרה לו בקובלגא צא לכאן איש
 יהודי א' אבך ויהי קר ומזונן ורעב.
 ריחמתי עליו וחממתי הבית עבורו גם נחתי
 לו לאכול אחר שחכל כל לרכו וגם נחתי
 כראוי התחיל לחבוע אותי שאמלא רעונני
 כו

בבית חותנו כמה חדשים. וכמה
 פזיזים שבתו זו עבדה לבעלה כדת אכל
 הוא לא נגע בה כלל עד שנמאס בעיניהם
 והם תבעו גירושין. ההבדך זה גירש את
 אשהו בג"פ כדת מו"י חזר ההבדך זה
 לחותנו העשיר הנ"ל הנה כל הילדושים
 שלי שלכם הוא לא אוכל להבוע מכם יחומה
 אחנס זה הקש מכם באשר שחתי נשוי
 והטלית נדרך לי להתפלל כו' לכן אבקש
 מכם ליחן לי הטלית במהרה לא יותר כי
 אין לי שום מעות לקנות לי טלית זה נעחר
 למזקוקו ונחן לו הטלית במהרה. הלוכלינר
 לקח לו חכנס הקצנים שלו עם הטו"ת
 ונפרד מהם והיך לו יכחת רגליו לילך אל
 רבו הק' רבינו ר' ה. יך ז"ל מלזנסק
 והלך רגלי כי עני היה ואז היה ימות
 החורף. ויהי בלכתו פגע בכפר אחר לפנות
 ערב לא יכול להלך יותר כי צא השיש
 וגם אינו מליכש היטב לכן נכנס חל
 רקעטשמה לין בס ור זה דר בס יהודי
 הג' הבת לח היה בביתו כי נסע להעיר
 עם חשמו עבור העני הנחנך להם רק צתו
 של היחוסן זה היתה שם הלוכלינר בהכנסו
 לשם והיה יכה תואר היא שראתה חותי
 נכנס יפיו בלבה וחמדה לו כו' וחומה לו
 הצייר בית החורף שחיס ח"ע גם נחנה
 לו היה להכול כי היה רעב וחתי נכשו
 וחש בלבו שהיה חשה כשירה מכנסת אורחים
 חסר הגיור חכלתו היא ידעה שעוד זמן
 מועט יבואו חציה ורמה לביתם לכן באחה
 חליו והבעה חותו שיעבה רמיה כו' וגם
 שזה יהיה היכף ומיד ובחס לאו הכריחו
 ע"ז כי ידעה בעניה שהיא בעלה כח
 וגצירה הוה שרהה ח"ע בסכנה סכנת
 הנכש וכל הירידים לה אין מועיל שת לו
 עלה בנכשו ואמר לה שחסיס לה ע"ז.
 רק בדרך לילך לרבינו ותכף יבוא לביתה
 למאות רגיה היא לא האמינתו ע"ז
 ואימה חוששני שתצרח כו'. הוא חמר לה
 הנה אניה פה המנעלים שעל רגלי להיות
 למשכון בזה נחנה אומן לרבריו שבדחי לח
 יבית בלא מנעלים לילך בפומקאות לבד
 מנח הקור וכי באמת נריך ללאת לרבריו
 (ח"ב)

אלימלך ז"ל מליזענסק הוא בעל מופת גדול והוא פועל ישועות וכל הצאים אליו במבוקשים שונים המה נושעים לכן גם הוא נסע ובא אל הה"צ הר"א ונתן לו קיוטל ופדיון עבור צדו החולנית כו'. הרב אמר לו אין אני יכול לעזור לך. רק לך אל הקלוי שלי שם יושב איש א' אברך ולומד הוא יכול לעזור לך אם ירצה לך אללו ובקש אותו. המוכסן הלך אל הקלוי של הה"צ וקירב לגשת אל האברך הזה. ובהביט בו הכירו שזה הוא האיש שהכירו במכות נמרצות כנו"ל. נבהל ונרתע בזה מאוד והבין ליכרע שצדו שקר הגידה לו והוליתה שם רע על איש לדיק גם דוה לבו על שהכה איש לדיק בחנם ואיך ישא פניו לבקשו אך באשר שדוה לבו על מחלת צדו גם לדיק לבקש מחילה מאתו ע"ז שימחול לו. לכן הרהיב עוז בנכסו וקרב אליו כבוד ראש ובה לכניו וביקשו שימחול לו על מה שהכנו חנם גם שימחול לצדו הרשעה בהוליה ש"ר עליו וגרמה לו כל הנזר. ימחול לה ויברך אותה ברפ"ט ואולי רוצה שום קיבול פרס ע"ז יתן לו כדלנו. הלוצליגר ז"ל השיבו בזה האוכן אמוחול לה. שחשפך ברבים כל המעבה ש"ה לה עיזי בדברי חמת כמו שהיה. אז חמוחול לה ותהרפא בעזרה ואם לא תרצה לסכר ברבים כדי שלא תחזיש איני מוחל לה ולא תהרפא ואיני רוצה שום קב"פ המוכסן נסע לביתו וסיפר כל הנ"ל והוכרחה לספר ברבים אמיתת הענין ונתרפאה בשלימות [א"ה] מזה רוחין אנו גידל הצדקות וקדושת מרן קוה"ק הלוצליגר זוקלה"ה שעל כל מה שפגעו נגדו ולער המכות שנלעצר על ידם לא חשפס מאומה. כי דן בלבו הטהור. הלא הוא שליח אמת הש"ת להכות אותי ולמה חשגא אותו ע"ז. ומחל לו הכל רק לבו דוה עליו שיחקש שם שמים ברבים על ידו כמו שנחלל ש"ס כי מקורס החמין לה אביה וכל השומעים דבריה ע"כ ראה שחשפך ברבים כל המעשה ולפרסם ברבים שלא נמלא בו שום עוול אדרבה היא עשה כו' והוא כיפפע ביגרו כנו

כו' ורצה לאנס אותו בכח אני לא אביתי לשמוע חליו והתחלתי ללעוק עליו בקול הוא נתפחד מזה כי נהירא פן יבוא שום בן אדם לפה ויברח והשתחרר כל החפאים שלו פה אפי' מנעלים שלו לא שם לב מגודל הכחד המוכסן שפיע ר"ז מצדו האמין לה בזה ונתמלא חימה ושאל את צדו הראיני על איזה דרך צרת והלך לו הראתה לו לקח תיקף סום א' מסוסיו וירכב וירך על הדרך הזה לפגוע בו הגיע אל העגלה זו שהלוצליגר ישב בה בין הסוחרים ושאל את הסוחרים אם רחיתם איש אחד הולך על הדרך בלי מעלים והלך רגלי הם השיבוהו בן ראינו אותו והנה הוא יושב פה במוכנו התחיל המוכסן ללעוק בקול חטיו לי ואייסר אותו קלת על המעשה הרעה שעשה צביתי וכה סיכר להם כמו שהגידה לו צדו המרשעת שאחר כל הטובה שעשתה עמנו עוד רצה לחנסה לעבירה כו' ומחמת שלעקה צרת לו כו' הם האמינו לו ונתנהו לו הוא הכה חותו מכות אכזריות בלי חמלה עד שריחמו עליו הסוחרים והללוהו מידיו בחתום די לך במכות אלו הכי להורגו אהה רוצה. והשיבוהו ביניהם ונסעו להלך המוכסן נסע לו לביתו כל המשר הדרך עד עיר ליזענסק הסוחרים חרפוהו וגדפוהו בגודל שחוק ולעג וקראוהו גואף כו' הלוצליגר ז"ל שחק ולא הגיד להם שום דיבור להלדיק א"ע וסבל כל הזוגות שביוהו למאיר בהגשם סמוך לליזענסק ורבינו ר' אלימלך לפה כ"ז צדוה"ק אמר לתלמידו הקדושים לבו וגלכה לקראת יוסף רלדיק שטסע אלי עכשוו הה"ק ר"ח והלית דיו הלבו לקרחתו עד שרגיעו אל העגלה זו ששם הסוחרים עם הלוצליגר הוא ירד מהעגלה והלך עם רבו ז"ל לביתו הסוחרים המה ראו כן תמהו והבינו כו' ונסעו לדרכס הלוצליגר ז"ל קבע ישיבתו בקידש אלל רבו הק' ר"א ז"ל. זקנה שליוות רב כדודע המרשעת הלזו בת המוכסן נחלית מאוד צחלי מסוכן. חביה דרש ברופאים וברפאיות ולא הועילו לה ואחר דרשה וחקירה נידע לו שהה"ק ה"ר (א"ב)

במה שלפניו נעבוד לפניו פי' לפני יוסף השבת ופי' לכניו היינו מקודם רוגמת לפנים בישראל שכיוונו מקודם וק"ל. ודברי כי חכם חן

(ל) בישנות קדם בעת ממשלת פולין מושלת במדינה זו. ידוע

שכל ארון יאדון בכבר שלו וצער שלו היה בחנת מלך כל אשר חכך עשה להרע חו להעטיב ולהעניש ולרמיית וכו' באין מוחה בידו היה יונסה בכבר א' היה יהודי ח' דר יום ז"ב בחנה קרעטיח ולא היה ביכולת לכרוע הרחפת נהדון וידידיו לו הודן כמה שנים וגם ריהודי רחובם בע"ח גדול שלה שגן הרפת יחיד שנים. הרר זין רב והר"ח עלה בסך רב ערך ר' א' ר"ח יח"ס כ"ח כקד החד ר"ב ב ר"ח חר וחת חסדו יבני ציהו. יב"ב שם אחזה ז' על לחם לר' ויוס' לחד

הח"ז נתייב החדן החסור מה יהיה בסוכו הכי ייזה יח"ס חובי שם ענה צרכו וגם על בקיד שלו להודך יח"ס יהודי העג רזה אסר צבכלים עם חסדו ועם ז"ב חסור ז' להזה עיר גדולה הקרובה והעמיד את השוים רללו בכל כמות העיר והכיתה על התוף בכדי שחסדו אשם לשם ולקרית צבכיהם רחבתה שגשג וחתה את עניו האדון שבכבר הג"ל ושם כתוב לחזר אס' לא יפרה מו מהיהודים חת השבויים האלו בעד סך 300 יו"ב לא פחת חיו חת דהם להיחית חת השבוי הזה עם חסדו וחת זרעו חלו הפקר הוכרת לקים פקודה רחוקו שלו והולכים אסורים צוים להעיר הסמוכה הידולה והעמיד חת השבויים בכל רחובות העיר והכה בחוף וקרח חת המוכתב מהאדון האכזר בכדי רבים גם השבויים זכו והתחננו מאת אחז"ל לרחם עליהם ולפדותם בסך הקלוב כי מסוכנים הם ליוח ע"י האדון האכזר בלי חמלה. כל אנשי העיר ששמעו זה חמלו מאוד ע"ז הורה אבן לא היה נמצא שום א' מאנשי העיר אפי' הנגידים ליתן הסך הקלוב ולפדותם. רק כל שזומע אנה מלבו על הלה והלך לו. השבויים זכו וקונט צמר נפסס. כי יוממו

כמו יוסף הדיוק וזוה נחקדש שנו ית"ש צדיקים והי' לו מסירת נפש ע"ז שלא יעבור עבירה ח"ו כו' כז"ל זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל חיון

(כט) בשם ההנהגה הנ"ל בשח"ע וכן שחר טוב לכל הצועחים בשחך באחת לריך ביאור מה הצקסה בזה וכי קס"ד שלא יתן ה' שחר להצועחים זו באחת עד שנגרך לרקש רחמים ע"ז חק הצועחים זו באחת דהיינו רנדיקים ע"ד ש את ה' שלח על יונה לקלל כרם בשי"ז וגם לת לקבל כרם עולם הנה חיונס בכל דבר קדושה לריך התעורותה דלתתה חמלה וא"כ חס לא יבקרו רנדיקים על קב"ת שום שחר וית יהודי ר"ח חתהא חמלה לא יהיה חתהרות דייגה ג"כ ואיך זכו רדיקים לבי"ה נקן תקני אנשי כנ"ג צבכ"ה ביי"ג הכלה זו על קבלת שחר בכדי שזכו פי' ידו זה לעולם שחודצרי פי חכם חו

ובהיותי בענין הגזר חבתק כה דיבורים יקדים יעגן זה ייה שחיר כ"ק הרב הק' אדמו"ר פאר יטרא"ל ש"ח"א ב"ט ארמקוב ייה לשו ה"ה הקדוש ר"ב הוניה לריך להיות התעורותה דלתתה חמלה וחתה זה בא חתהרותה דלעילא כנווע וגריך להבין במלות השבת איך הוא חתהרותה דלתתה חמלה הא יולות שבת הוח להיות שז ואל העשה גם הא קדושת שבת היה בזה ממילא כנווע לא כמו שאר מועדים ונראה דחתהרותה דלתתה רשבת הוא במה שמוסיפים מחול על הקודש צערב שבת זה הוא החתהרותה דלתתה והכנה מתחתונים וזאת היא הכוונה מה שחננו חומרים צתכלת מגן אבות כי צם רלה להניח להם לפניו נעבוד ציראה ופחד. הכוונה הוא שאנו מהללים שמו ית' על מה שרלה בם בישראל ליתן להם את קדושת יום השבת יום הנוחה לפניו נעבוד זה הוא כמתקן על מה שקשה לכאורה דהא אין כאן חתהרותה דלתתה חמלה ע"ז מחרן ואומר לפניו נעבוד כו'. היינו שזה הוא החתהרותה (ח"ב)

רגולה הלזו שעשו האצוינים ההדיוטים הללו בחוס לבבם ונחקרם שמו הגדול יח"ש מאוד מאוד כמוכן לכן הוגד להבעש"ט זליקללה"ה משמים ממטל שיסע חיבק אל הכפר הלזו ולקח עמרו בגדים עבור הבחור ועבור הבחולה ולהשיאם זה לזה כדת מו"י כן עשה הבעש"ט ז"ל כאשר נבקד ע"ז מן השמים ולקח עמרו בגדים עבור החתן ועבור הכלה ובא לפנות ערב אל הקרעטשמא זו בעה"ב יאל לקחת הרב הבעש"ט ז"ל וחרד לקרחתו רבינו ליטו פה הל כל צביתי הסכים לו הרב הבעש"ט הק' ז"ל ונכנס לביתו ללון שם ויחדו לו להבעש"ט הק' חדר מיוחד לבי כבודו קרא חליו חת הבעה"ב ויחור לו שיכין סעודה הנשואין כלילה זו כי יש לו חתן וכלה בגשה פה הנשואין שלהם כלילה זו הבעה"ב חיבק התחיל לקים כקודת רבו הבעש"ט הק' והתחיל להקין סעודה עבור מנן כבי האורך עפ"י דינא מנן לכל הפחות החתן והכלה היכן הם לח שאל הבעה"ב רק היה ערוד בהכנה דרבה הזו

הבחינה והבחינה רז"ל צריגים אל הקרעטשמא זו כנו"ל וישנו לטות ולהכנס מהדרך ובאשר שהם ריירגלו לשמש ולשבת את צעלי הנשים שלהם גם עכשו רנו לעשות פה איזו שימוש ושיירות לסייג בהבעה"ב בחיזה דבר כרי שלא יאכלו נהמה דכסופא וכן היה כי הבעה"ב שהיה ערוד בהכנת הסעודה הנשואין שפקד עליו רבו הק' הבעש"ט בא אליו הבחור הזה וסייע לו בדבר זה לכל האורך וכן הבחולה ריזרסחת נכנסה להקעך וסייעה ג"כ שם בענני חפיה ובישול לכל האורך. ואחר ג' ד' שעות נכנס הבעה"ב אל רבו הבעש"ט והניד לו רבינו. סי איז שוין פארטיג די סעודה הבעש"ט שחל אותו אם יש איזו אנשים זרים צביהך הבעה"ב השיבו לא באו היום לביתי חנשים זרים אורחים רק איזה בחור משרת גם איזו בחולה משרת לזה הבעש"ט לקרוא אותם לחדרו הם נכנסו לחדר הבעש"ט הבעש"ט נתן בגדים לו ובגדים לה ופקד עליהם שילבשו וישבו כן

יומחו בודאי ואין עונה להם ושם היה בחור א' הדיוט מאוד. והיה משרת אלל בע"ב א' זה זמן רב וקיבץ השכירות שלו על יד על יד עד שהיה לו סך 150 ר"כ ויהי כשמוע המשרת מהלזה זו שעל השבויים הללו אשר אין להם לחיות רק היום הזה מחור נכמרו רחמיו עליהם והוסכם בדעתו ליתן כל אשר לו על מלזה זו פדיון שבויים אך באשר ידע שלא יספיק כי הפדיון עולה סך שלשה מאות ר"כ כנו"ל נזכר מזה כי ניולח צפה גם בחולה אחת יתומה חציונה המשרתת אלל אחריים יש לה ג"כ מקיבוצן השכירות שלה סך 150 ר"כ ומכירים זמ"ז ע"כ הלך אל המשרתת הלזו ואמר לה הנה אני הוסכם בדעתו ליתן כל הסך בלי 150 ר"כ על מלזה זו להציל השבויים הללו עלת עובד לפניך שמע חלי ותן גם חתה הסך שלך ע"ז המלזה. ושנינו נקיים הי"ל הלא עניים אנחנו וגם חמו הדיוטים ואין לנו שום מלזה פחה כאשר הזיזן ה' לנו המלזה זו איענך בשם ה' חלי ונקיים שנינו היזניה היקרה הלזו כי אין לנו מלזות אחרות לנקיים בכל ימי חיינו הבהלר רבצירה הלזו שמועה אליו והלכה להביא אליו חת היזניה שלה גם הוא הלך להביא מינית שלו ונתן להכקיד כל הקציב סך שלשה ימאות ר"כ בשלימות חיבקה התיר הפקיד השבויים מימאסרם והלכו להם שימחם ונתנו שבת להשי"ת הבחור הכורה חזיר להבחולה עלינו לשבח ולהודות לה' ית"ש על שהזמין לנו מלזה יקרה כזו חננס באשר שחני גרמח לך להשאר נקי צלי פרוטה לכן מוטל עלי לבקש עבורך מנוח כחשר אבקש עבורי. ועלתי כן הוא יש לי דוד אחד בעיר כלוני לא רחוקה מכאן נלכה נא שנינו לשם יראה עבורינו איזה מצוא לפרנסתנו. כן הוה הלכו שניהם רגלי עם החפצים הקטנים שלהם על כתביהם להגיע לעיר פלוגי מקום דודו הנ"ל ולפנות ערב באו אל קרעטשמא אחת ונשאלו ללון שם

ריושם גדוג ויחור קדוש וטורח נעשה בעולמות העליונים ע"י המלזה

לפה חנו לי עגלה שלכם ואסע לבית דודי לבקשו אולי יתן לי איזה שירות שאוכל לפרנס א"ע ואת אשתי ואחוזר תיכף הצעה"ב צאשר שראה שהבעש"ט הק' ערמ הרבה בשבילו ע"כ מלא חן בעיניו ונתן לו העגלה שלו. ויסע החתן הוא לבדו. והי בנסעו ושם היה גשר בעמק בשיפולי ההר ובהגיע להגשר שמע אשר מתחת הגשר יולא קול אחד צינן ואנחה הוא נבהל קצת מזה. אמנם חיזק א"ע ונסע לאט לאט לשמוע היטב מהיכן הקול יולא שמע היטב שהקול יולא מתחת לגשר והקול כמו קו. נער קטן ירד מן העגלה והרכין א"ע אז תחת הגשר לעיין היטב ראה כמו ראש תינוק בולט מהרפס שתחת הגשר ועוד נשמעו בקרבו מעט רץ תיכף והוא יורד מהרפס ציניעה רבה והנה הוא הוא הנענ הזה בן הארון הנ"ל הנאדר זה יום השלישי. הוא ריחם עליו וקנחו מהרפס והטט חסר עליו ורחלו וחיומו בבגדיו שהלבישו עד ששב רוחו אליו הנער איזר לו אני בנו של הארון של כפר זה וחגי יודע שאבי מחפש אותי מאוד. הנה תוליכני אל החצר של אבי וכן עשה. נסע עם הנער אל החצר כאשר הראה לו הנער הדרך. עד שבחו אל החצר ונעשה שמחה גדולה מאוד בשם. הנער לעק בקול חבי אבי לולא יהודי זה לא הייתי חי ע"כ תן לו מתנה גדולה והגונה שיהי' לו לזכרון כל ימי חייו וכן לעק לאמו החדונית. והיה מעורר אותם עד שהארון נתן לו במתנה הקרעטשיות לחלוטין והארונית נתנה לו הרפת עם השורים במתנה. והארונית הזקינה נתנה לו במתנה את השקאטאלקא שלה עם החצנים טובים והמרגליות ונתקיים בהם ברכות אלו הנדיקים הקדושים עבור גודל המנוה פריון שבויים שעשו במסיו"ג וחיו הווג הנ"ל בעשירות גדול כל ימיהם.

לא) מהחסיד הנכבד הר' משה אהרן מפערליק ששמע ד"ז

נאמרים מהימן. הרב הלה"ק הר"י מלובלין אמר פ"א לאיש א' שהיה רגיל לבוא אליו בכל שנה על ר"ה. וגם עתה בא אל רבו על

כי בקרבו י"י הנשואין שלהם החתן והכלה ישבו כך מלוכס שעה א' או ב' עד שבאו אל זו הקרעטשמה אנשים מלויינים מכובדים בעלי לורה ז' אנשים במרכבות נאים. ועם הבעש"ט הק' והחתן והבע"ב היה בין כולם מנן מזומלם להבעה"ב היה הדבר פלא בעיניו מי הם המנין הקרואים ומי הם החוה"כ אשר הבעש"ט טורח הרבה בשבילם [השבעה אנשים הם היו בעלי אושפיין] הבעש"ט סידר קידושין כראוי כדת משה וישראל אחר החופה ישבו כל המנין להסעודה ואכלו ושמו ויטב לבם אחר גמר אכילתם והמנהג לקרוא נתינת דרשה גישאנק כנהוג. הבעה"ב ראה הכל ושחק. רק בלבו היה הדבר לפלא והפלא. אז אמר א' מהמשובין בקול רם. אני נוהג ד"ג להחתן והכלה שהרפת עם השורים של הארון הזה אני נותנס ד"ג להחתן והכלה אמר השני מהמשובין בקול רם אני נותן ד"ג להחתן והכלה. את השקאטאלקא של הארונית הזקינה עם חצנים טובים ומרגליות אני נותנס ד"ג להחתן והכלה אמר הבעש"ט הק' ז"ל בקול רם. אני נוהג ד"ג להחוה"כ את הקרעטשמה זו אני נותן לחוה"כ להם לחלוטין במתנה ובירכו ברהי"ז כראוי ויפרדו ויסעו להם לשלוס ולא נשחרו פה רק הבעש"ט ז"ל והחתן והכלה. והיה ד"ז כמעט לדבר זר בעיניהם על נתינת הד"ג להם. ולעת עתה אין להם כלום אכן אהה קורא נעים ראה השנחה הצורא ב"ה ונפלאותיו לבני אדם וגורל חסדו למעלה מדעת החרס והוא להארון הזה שבכר הזה היה לו בן אחד יחיד לו כבן עשר שנים. אחד לו ואין שני לו. ואזן היטב שיהי חביב לו כנפשו ויותר מנפשו פתאום נאבד הנער הזה שני ימים נקודס פוכדא של העמדת החופה הנ"ל. הארון זה כלך כמשתגע ממש ושלח שלוחים הרבה לחפש את בנו בכל הביבות גדול הזה. המה ביקשו ולא מצאו. החתן קם משנתו בבוקר מחרת יום החופה וההיישכ ואמר להבעה"ב. שאלה אחת אשאל מאתכם. בהיות שים לי קרוב הוא דודי הדך בעיר הסמוכה (ח"ב)

מלובאוויטש. היה המנהג בין החסידים שלו שלמדו בהקלויז שלו שבעת לימודם בלילה עמד לפני כל אור"ח מהלומדים נר א' ואחר שסיימו לימודם והיו מספרים ומדברים ביניהם איזו מעשיות מזדיקים היו מכבים את הנרות כולם רק נר א' או ב' השאירו להם והיו יושבים סביב הגר והיו מדברים פעם א' אירע שהיו יושבים במסיבה אחת בהקלויז אלל הגר היחידי ומדברים. נכנס אליהם הרב הג' הק' ה"ר מענדילי ז"ל. שאל אותם כמה מדברים ביניהם. השיבו לו מהרה"ק ה"ר מענדילי ווייבסקר זצ"ל. אמר להם הרב לכבודו של הרה"ק הזה תדליקו כל הנרות כמו בשעת הלימוד ואני אספר לכם ממנו כן עשו התחיל הרב לספר. הרה"ק ה"ר מענדילי ווייבסקר היה לו שו"צ אחד נכבד ויר"ש והיה ג"כ מוהל טוב אומן נפלא פעם אחד בא אל הרב איש אחד ממקורביו בבקשה היות שמחו אללי שני בנים מחמת מילה ועכשיו נולד לי בן שלישי. ואני יודע שעפ"י הדין אסור למולו בזמנו. אמנם אני מאמין שבאש שרבינו יהיה על הברית מילה יגן זכותם ולא יאירע להולד הנימול שום דבר רע ח"ו ויום המילה ז"ל בשבת ע"כ מבקש אני מרבינו לערוח ולבוא לביתי על הב"מ השיב לו הרב הק'. אלו לא היה הב"מ בשבת רק ביום חול הייתי נוסע אללך על הברית מילה. אך על שבת זה איני יכול לנסוע לשבות בביתך כי על שבת זה יודע אני שיצאו אורחים מכובדים אלי. אכן אני אשלח את השו"צ שלי להיות מוהל אללך. ושהו כאלו אני בענמי על הב"מ. שלא יאירע ח"ו להילד שום דבר רע הבעל ברית החרלה לזה הרב קרא את השו"צ ופקד עליו ליסע על הב"מ זה בשבת זה. השו"צ מיאן בזה וטעו איך אוכל לשבות שם ולא אהיה בשבת קודש אלל שלחן שלכם ולא אשמע החורה שלכם. כי מיום דעתי אתכם לא הרגלתי שלא להיות אלליכם אמנם הרב גור עליו לנסוע על הב"מ השו"צ קיים פקודת הרב ונסע על הב"מ והחנה עם הבעל ברית שתיקף כשתחשך במולד

על ר"ה. אמר לו הרה"ק שיסע לביתו על ר"ה ויקבל פרידת שלום מהרב ויסע לביתו האיש הזה נבהל מאוד מזה שתמיד רצו להיות בכאן ביו"ט ר"ה ויחא לי' להרב בזה ולמה היום כו' והרב פקד עליו בזהרה ליסע לביתו ודאצ מאוד ע"ז כמובן. וקיבל פרידת שלום מרבו ונסע לביתו. ולן בקרעטשמא אחת. לשם באו ג"כ ללון חסידים ממק"א שנסעו ג"כ לרבם הלוכליגר ז"ל על ר"ה. הוא סיפר להם עג"נ שלו ודאבון לבו שכן לזה לו הרב לחזור לביתו. החסידים לנו שם וישבו שם באגודה אחת בסעודת הלילה ושמו לחיים כנהוג. ובבוקר פתחו אותו שיחזור עמם ללובלין על ר"ה והם ילידו בעדו לפני הרב הק'. כן היה באו כולם לפני הרב לקבל שלום וגם האיש הזה עמם ולא אמר לו הרב כלום ולא הקפיד עליו אדרבא היה נראה ויכיר ממנו שניחא לי' להרב שיהיה אללו פה על ר"ה

אז אמר הרה"ק. עכשיו נתאמת אללי מ"ש במדרש בזה"ל כשישראל יושבים ביחד ושמותם לחיים הקב"ה מוחל להם את עונותיהם. ע"כ. כי ראיתי על האיש הזה שורה דינים להענש ח"ו במיתה ולא יכולתי לעשות לו טובה לכן פקדתי עליו שיסע לביתו כו' ועכשיו אני רואה שעל ידי שהיו החבורה ביחד ושמו לחיים נמתק הדין מעליו ונחבטלה הגזירה ולדעתי י"ל טעם נכון לדברי המדרש הזה כי מספר הציבות של זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים כו' הם יו"ד תיבות. כי הסוף אלקים חיים לתיבה אחת נחשב דקאי על הקב"ה נמלא הנוסח של זכרנו לחיים הם עשרה תיבות נגד עשרת ימי התשובה ותיבה האחרונה. אלקים חיים. קאי על יוה"כ יום סליחה ומחילה אלקים בגימט' פ"ו. וכן כוס בגימט' פ"ו לרמו שפ"י שתיית לחיים היו בזה סליחה ומחילה כמו ביום הקדוש יום הכפורים. ע"כ דברי קדשו. ז"ע ועכ" [עיין להלן סי' ל"ו מענין זה נ"כ]

(לב) **אצל** הרב הגאון הק' המפורסם הר' מענדילי זצ"ל (ח"ב)

הש"צ נבהל מאוד מזה. והבין שהרצ ברוה"ק יודע כל מה שעבר עליו בהיעדר ושאיתו הזקן הוא מסט"א כו' רח"ל נלעצר הש"צ הרבה מזה שנחפס ברשות הסט"א ח"ו והרה"ק ר"מ לא הניחו לבוא לפניו לראות פניו ושלח הש"צ כמה פעמים להרב הקדוש לבקש עבורו השיב הרה"ק להשליח שאין לו חיון ע"ז רק אם יודמו לו שיהי' באותו מקום עוד הפעם ויחאש הדבר הזה בלבו ובפניהם ג"כ אז יהיה לו חיון כן נחשב הדבר שנה תימיה ויותר. עד שאותו הבעל ברית בא עוד הפעם להרה"ק הר"מ ואמר לו היות בשנה אישחקך שלח רבינו את הש"צ על הכרית מילה שלי ובשרה"ם שהילך שלי הנימול הוא בריא. וגם כעת ילדה לי אחתי בן זכר וג"כ יום המילה יהיה בשבת זה ע"כ אני מבקש מכבוד רבינו שישלח לי גם עכשיו את הש"צ שלכם למול את בני הרה"ק שלח אל הש"צ שיסע על הצ"מ הש"צ נכנס לבית הרה"ק הר"מ והרב לא הסתכל בצורתו ביקש הש"צ מהרב היות אני אסע על הצ"מ כקודמכם עלי ואפשר יודמו לי גם כעת כמאירע הקודמת ומחירא אני שאם אדבר קשות נגדם כדלוגכם לבל יזיקוני כו' השיב לו הרה"ק ה' יעזור לכם ואני מבטיחכם שלא יוכלו לעשות לכם מאומה שום דבר רע ח"ו. רק חזק ואמן נגדם. כן הוה הש"צ חזר לביתו במולאי שבת. וג"כ חתה בהיער הזה וראה מנגד את הבית מאיר למאוד. ובבואו להבית שמחו כולם נגדו. כי הכירוהו הזקן שאל את הש"צ מדוע לא בא אליי כל השנה כמו שקיבל עליו התחיל הש"צ לדבר קשות נגדו הלא רבינו הר"מ הוא קודש קדשים וכו' וכו' אבל אחס מסיתרא אחרא אבי אבות הט' וכו' וכו' הזקן פער פיו נגד הרה"ק הר"מ לאמר מי הוא ומה הוא כו'. הש"צ לא נכנע לפניו ובזה את הזקן בחירופין וגידופין כו' הכה דילי' של הזקן רנו לשרכו והשליכו עליו גילוי אש הזקן לא הניחם. ואמר עוד אגיד דברי תורה וכה חרמה שנס הש"צ יודה לי עכשיו. והתחיל לומר תורה בעמיקת גדול ובגדול התלהבות.

במונאי שבת יבין לו עגלה שיסע היכף לביתו ועכ"פ ישמע מהה"ק ההבדלה. כן הוה חיקף כשחשבה נסע לו הש"צ לביתו ודרכו היה על יער אחד התחיל לחטות בהיער ונשחטה זמן רב עד שנחקרר מאוד כי היה זמן החורף וראה מרחוק שיש בית אי' ביער ומאיר מרוב הנרות והפנסים הדולקים שם בהגיעו קרוב להבית עמד עם העגלה ושלח את העגלון העכו"ם לחון הבית לראות אם יש שם חיון יהודים העגלון נכנס וראה שם הרבה יהודים עומדים שם וזקן אי' יושב על השלחן בראש ודורש העגלון ילא וסיפר לו להש"צ שהרבה יהודים שם בבית. הש"צ נכנס להבית כל העם לא הביטו אליו כי היו ערודים בשמיעת התורה מפי הזקן הש"צ עמד שם ושמע הד"ת מהזקן והוטבו בלבו כשסיים הזקן הביטו העם אל האורח ונחתו לו שלום גם הזקן קראו ונתן לו שלום. ושאל אותם אתה בר אוריין השיב לו הן שאלו הזקן אתה הבנת מה שאמרתי ואם הוטבו צעיניך השיבו הש"צ הוטבו צעיני מאוד. שאלו הזקן מאין אתה השיבו שהוא שו"צ אלל הרה"ק הר"מ מעגילי ווייטפסקר ושהרב פקד עליו לנסוע על הכרית מילה וכאן חתה בהיער. התחיל הזקן לומר עוד ד"ת בעמקות גדול הש"צ הבין היטב והוטבו צעיניו עד שהוסכם בדעתו שהזקן הוא שוה כמו רבו הרה"ק הר"מ ווייטפסקר הזקן אמר עוד ד"ת באריכות ובעמקות עד שנמשך לבו של הש"צ אליו והוסכם בדעתו שהזקן גדול יותר מרבו והוסכם בדעתו שבבואו לביתו יסע חיקף לבית הזקן להיות מהחסידיים שלו ולא של רבו הר"מ ווייטפסקר. וקיבל אדרעם מהזקן לידע דרך הנסיעה. והראו לו הדרך מהיער ובא לביתו בבואו הלך חיקף לבית הרב הר"מ ווייטפסקר ליקח רשות מאתו לנסוע להזקן. כי נדמה לו בדעתו שהרה"ק לא יקפיד ע"ז בבואו לבית הרה"ק ורצה לכוון אכן בצד הנרות. הלך הש"צ לביתו בבוקר הלך הש"צ לבית הרה"ק הר"מ ורצה לכוון כמו שהיה רגיל לכוון בשעבר הגבאי לא הניחו לכוון והגיד לו שהרב פקד עליו שלא ינחתו לכוון

ובשניים שאל הזקן להסו"ב מה אחת אומרת עכשיו. השיבו השו"ב אלו היה זה מסיטורא דקדושה היה זה טוב מאוד אבל באמת אחס מסיטורא אחרא וכו' וכו' ילו הכת דילי' להזיקו ולהמיתו. הזקן לא הניחם ואמר להביא הספר שלו לכאן לראות אם יש איזו דיבורים מהרב הר"מ וייע כהקר בחוק הס' אז תעשו לו כרלונגס ואם אין בהסכר שום דיבורים מהרב שלו הר"מ וייעבסקר אין לכם רשות להזיקו הביאו לפני הזקן הספר. והוא גדול וכבד חיפשו בכל הספר ושם מוזכר מזדיקים אחרים איזו דיבורים. ומהרה"ק הר"מ לא היה כתוב שם שום דיבור ואז פקד הזקן והניחו אותו לנסוע לו משם העירה בשלום. בדואו לבית הרב הק' הר"מ הלך הרב הר"מ לקראתו בחיבה יתירה ונתן לו שלום ואמר לו תדעו נאמנה שהייתם בנסיון גדול וברוך ה' שעמדתם בנסיון ובעבור שעשיתם כלן השי"ת והיה לה' נח"ר גדול מזה שהשפלתם את הסט"א צפניהם ורוממתם את הקדושה לכן עזר לכם השי"ת שניללתם מהם שאל אותו השו"ב למה מזדיקים אחרים כתוב שם דיבורים בהספר שלהם השיבו. אחת שגם הם גדיקים אבל בשעת אמירתם ד"ת יש להם קלם התפארות והגבזה לב. לכן יש להסט"א אחיזה קלת בדבריהם אכן אני בעזרה"י אין לי שום התפעלות והתנשאות לכן אין להסט"א שום אחיזה בד"ת שלי. וסיים הרב הגה"ק הר' מענדילי ז"ל מלובאוויטש מאחר שגדול כ"כ כח קדושת הרב הק' ר"מ וייעפסקר שלא היה לו שום התפעלות בשעת אמירתו ד"ת ועי"ז לא היה שום אחיזה לסט"א בדברותיו הקדושים לכן הראוי שבעת שמדברים מאותו זדיק ז"ל יהיו כל הנרות דולקים כמו בשעת לימוד התורה הק' זי"ע ועכ"י אמן

(ג) ומאחר שמדברים אנחנו צענין זה אעתיק פה מאמר יקר צענין זה מה שאמר הרה"ג הק' הר' שמואל מקאמינקע ז"ל וז"ל הקדוש הגה"פ כתיב בעקידה יחדיו וילכו שניהם יחדיו. פסוק' וילכו שניהם יחדיו פסוק ח' ויקומו וילכו (ח"ב)

מירדרי החסיד הר' שמעריל יונה ז"ל פעם אחת בימי החורף ורצוי גשמים היה אז וקלקול הדרכים ורפש וטיט ולא היה שכימי עוזרים ושצים והיה דחקות בבית הרב הק' כי לא באו אנשים לפקיו' אז באו שני אנשים סומרים נגידים לבית הרב והגידו להמשמה שרלונגס

יחדיו בסוף על שני יחדיו הראשונים פירש רש"י ז"ל ע"ש ועל יחדיו השלישי לא כירש כלום אמר הרה"ק הר"ש קחמינקר ז"ל. לפענ"ד יש לי לומר פי' גם על יחדיו השלישי אל נערי ויקומו וילכו יחדיו אל צ"ש היינו שאברהם אבינו העוקד וילחק אבינו הנעקד שניהם בחיבתם מן העקידה לא נתפעלו כלום מזה הענין המורא שעשו שניהם כמו הנערים שלא היה להם שום התפעלות דהא לא ידעו כלום כמ"ש בחורה שבו לכם פה עם החמור כו' וגשמה אליכם. כן העוקד והנעקד לא נתפעלו כלום בלבם מזה הענין הנפלא שנעשה ע"י שניהם. וקאי האי וילכו יחדיו גם על הנערים [לכן לא כ' כאן שניהם כמו ביהי צ' דלעיל] שהם לא נתפעלו כלום כמו הנערים. ועי"ז קאי דיוק זה יחדיו וק"ל. וסיים הרה"ק בזה הלשון ומקום הניחו לי מן השמים בזה. ע"כ דברי קדשו ודפח"ח :

(ד) מהרה"ק הג"ל. לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה אלא להורות תשובה לרבים ולא היה דור ראוי לאותו מעשה אלא להורות תשובה ליחיד (ע"ז ד"ד ע"ב) ודקדק הרב מג"ל להש"ס לומר על כל הדור ההוא שלא היו ראויים למעשה העגל. בשלמא על דור המלך יחא שהיה קדוש עליון ולבו יולל בקרבן אבל על כלל ישראל בולם מג"ל לש"ם לומר כן. וסירץ הרב ז"ל עפ"י מה דמבאר בכהני האריו"ל כל הנוהר ממשהו חמץ בפסח הוא מובטח שלא יחטא כל השנה ועל אותו הדור העידה התורה שזוהרו ממשהו חמץ כמו שנאמר עיגות מלוח כי לא חמץ כו' הרי מיבן מזה שלא היו ראויים לחטא העגל רק צדיקי להראות תשובה לרבים וא"ש ודפח"ח

(ה) מהרה"ק הגה"ק הר"ש קאמינקר ז"ל וזקלה"ה שמעתי זה מירדרי החסיד הר' שמעריל יונה ז"ל פעם אחת בימי החורף ורצוי גשמים היה אז וקלקול הדרכים ורפש וטיט ולא היה שכימי עוזרים ושצים והיה דחקות בבית הרב הק' כי לא באו אנשים לפקיו' אז באו שני אנשים סומרים נגידים לבית הרב והגידו להמשמה שרלונגס

הכומר שישתדל למאוא איזה עלילה על הרמב"ן כי מאחר שהוא זר יחשבו דבריו לכני המלך יותר מהם הכומר צבאו לפני המלך היה מסבב סיכורים שונים בחכמה ומתוך סיפורו בא לדבר גם מהיהודים ומלימודם יתחיל לדבר מלימוד ש"ס צבלי אשר ליהודים וסופר לו איזו ענינים תמוהים הגמלא באגדות ש"ס צבלי. ואמר לשון הש"ס בעל פה ופירש לו עפ"י פשוט הגולה ביאור הענין התמוה ושחק ולעג ע"ז עד למדי והכסס קן ציוס השני וציוס השלישי והדבישי היה מרצה דיבורים שונים לכני המלך עד שסיבב והתחיל לדבר מלימוד ש"ס צבלי והכין לענינו דרעיונו איזו אגדות תמוהים ואמר לכני המלך לשון הש"ס בע"פ עם הביאור בלשון לועז. ולעג מזה הרצה. וכוונתו היה להכנס את הרמב"ן בזה כיון שיתבאר המלך לא הרגיש כוונתי בזה כן כמה כעמים היה מסכר ענינים שונים ונאבב שבא לדבר מלימודי היהודים והיה מליב איזה אגדה התורה לבי הפשוט וביאר האגדה בלשון לועז והרצה ללעג ע"ז וכ"כ הרצה בזה עד שגמאס לימוד הש"ס צבלי לפני המלך והסרים והסכס דעתם לגזור על כל היהודים שצמדינתו שלא ילמדו ש"ס צבלי שלא יתפשו בזה הלימוד המלך לא הרגיש כוונתם לרוע על הרמב"ן ז"ל ובתום לבו גזר לכוז להם מניעת הלימוד הזה ויקראו סופרי המלך ונכתב ונחתם כו' שלא ילמדו היהודים לימוד זה והעובר על כקודת המלך הזה אחת דמו להמית כו' ונתן הדת הרמב"ן ז"ל לא השגיח ע"ז למנוע לגמרי רק למד הבבלי בסתר ובמחצוא צחדרי חדרים אכן הרשעים הללו התאמנו בכל יכולתם וחיבשו אחריו בחורין ובסדקין ותפסוהו לומד ש"ס צבלי צחדרו בסתר והעידו עדים ע"ז לכני המלך הביאו אותו לפני המלך עם הגמרא שלמד בה. לדונו משכט מות (ממש) כעבודא דגניאל). המלך צראותו זאת נבאל מזה והכין היטב למפרע אשר בשצילו נגזרה גזירה זו אמנם חרה לו גם על הרמב"ן ז"ל ושאל אותו הגד לי למה עברת על גזירתי בתורתכם כתוב ושמירה לנכשותיכם

שיאנס לנכוס להרצ עם קיטל במבוקש שלהם ויתנו להרצ סך הגון המשמש נהנה מזה כי דאבה לבו על הדחקות צבית רבו נכנס המשמש להרצ לחדרו לקבל רשות ממנו שיכנסו אלו הסוחרים לפניו עם קיטל לקבל צרכת הרצ כנהוג ויתנו סך הגון הרצ הסכים שיכנסו נכנסו לחדר הרצ נתן להם שלום וכל אחד הלע יצבוקשו לכני ררצ א' אמר שהוא סוחר משרים ורונה ליכ לריד כלוג לקנות שורים ורונה שהרצ יצרכהו שילוח דרכו השני אמר הוא סוחר יסמורה אחרת ורונה ליסע לקנות כ"ג והרצ יצרכהו הללחת דרכו וכל א"א נתן קיטל על מסחרי שהגיד בע"כ והרמו כל א' סך הגון לכני הרצ כאשר כלו לדבר אמר הרצ להם שיסברו עוד הכעס לכני כל מה שסיכרו מקודם היה ד"ק קאת לכלא בעיניהם הלא די בשצטו כעס א' עכ"ז ספרי עוד הכעס לפני הרצ כדבריהם הקודמים כאשר כלו לסבר להרצ כעס השני אחר להם קחי לכם מעותיכם בחזרה ולכו לכם ח"י רונה אתכם ולא את מעות שלכם הם נצבישו מזה מאוד והבלירו בו מאוד ש קח המעות עם קיטלך שלהם ולמה נגרע מכל האגשים הצאים לכני הרצ כו' הרצ לא ראה צום אופן וגער בהם שילכו להם הם לקחו המעות והלכו לדרכם המשמש נשאר עומד לפני הרצ והתלונן עליו למה בייש את הסוחרים האלו צחכם על לא חמס בכפס וצברטו שביטו דחוק כעת למאוד למה יעשה כן התחיל הרצ לספר לו מעשה שיהיה תירוץ ע"ז הנה הרמב"ן ז"ל היה קרוב לחלכות והיה חשוב ונכבד בעיני המלך והיה מיועלי המלך כי מלבד חכמת התורה הק' אשר בו היה חכם וצבון גם צשאר חכמות ובלשונות ובחדשים כדורע ומפורסם שרי המלוכה ויועלי המלך עבוס התקנאו בו למאוד ורלו לחפש עליו איזה עלילה וכמו שמלינו דגניאל כו' ולא יכלי לו. פעם א' אירע שבא כומר א' ממרחק לחצר המלך. חכם בחכמות ומליווד בלשונות ובחדשים וגם בעברית היה מלומד ובקי והיה חשוב בעיני המלך והשרים הגרים רמזיקו דוד עם

שנולד לו שרץ במיחו ובוה תלמידי לי שיש סודות גנוזים באגדות תמוהים שבש"ס שאין מובנים עכ"כ כשט. מזה שהשגתי עוד נסתר זה ע"י אמירותיו אלו האגדות התמוהים המלך והשרים כשמעם זה נבהלו מאד ונרתעו מזה ותיקף לזה המלך לבדוק את הכומר בעל כרחו רופא הולך בדק ומלא כדברי הרמב"ן ז"ל ומסתמא שילמו לו שכרו משלם ולא קפחווהו וכאשר זמס כו' ונהצטלה הגזירה ע"י המעשה מהרמב"ן ז"ל זי"ע ועכ"י וסיים הרה"ק הר"ש קאמינקר הנה שני האגשים האלו שכל אי סיפור מסחר שלו מהגדתם השגתי לדעת שאין האמת כמו שהגדתי צביהם כי אי מהם רוצה להתחבר ללשנים ללשנים את הצריות ולהרוג ולבזז כל העוברים כו' והשני רונה ג"כ לזייף ולעשות פסלות כו' רק בכעס הראשון כשיספירו אמרתי בלבי אולי טועה אני בדמיוני לכן לויית סיפירו לי עוד הכעס ובכעס השני השגתי בצירור לדעת שכן הוא שכל אי מהם מושב לעשות כהלכות ורעיונות כו' ובלשונם יחליקו כו' לכן אי רוצה בהם ובמשיית שלהם כי היתכן לדרך אנשים רשעים כאלו שיליחו צעקם כו' לא הם ולא שכרם. ע"כ זי"ע ועכ"י אמן

(לו) **בשם** הרה"ק ר' מענדלי מקאסוב זללה"ה מה ששותין לחיים

כי לחיים בגימט' מ'צ"ג ומנהג משבר הדין העתק מס' שבזי לדיקים עוד בשמו שאמר מה זה שאנו רואים שהחסידים שותין ויצרכים לאחד ליטועה או לרכואה ונעשה כן ומאזיה שורש גמך כן הדבר הזה ואמר הרה"ק בזה דאיתא במס' סוטה כסם שהמים צודקין אותה כך המים צודקין אותו ומלא היא סוטה היים והם מוזיקין אותו מכש"כ במדה טובה שמרובה ממדת פורעניות זה סוטה ואיש אחר יקבל מזה רפואה וישועה

עוד שמעתי שר"ת של כו"ם ויאמר ה' סלחתי כדברך ומה שחסר השם כי שני יודין ששותין הם השם כי שני יודין הם שם מלח

עוד שמעתי דחיתא במדרש כשפיתים נחיים הקב"ה מותל עוונות הם של ישראל

אך סיכנת בעלמך לעבור על גזירת המלכות וממכת ע"י בירעך שאני אוהב אותך ומסתמא אליל אותך היתכן לעשות כן ולסכן בעלמך השיבו הרמב"ן ז"ל אמת שרעתי מגזירה זו גזירת המלכות אכן הגזירה היא סבב שמא לא יודע והכרישה מהטורה היא ודאי אלילי דהפורש מן התורה כפורש מן החיים ואין סבב מוילא מידי ודאי אכן יודע אני שתירוק זה אינו מסבב דגם בספק סכנה אסור על האדם להכניס את עצמו אכן על עיקר הגזירה אני שואל מאת אדוני המלך למה גזרת על לימוד ש"ס בצלי ומה הדבר המכוער מלאת זה אמור לי הטעם השיב לו המלך יבוא הכומר החכם שבא מקרוב אלינו והוא יגיד לך הטעם על הגזירה החלך פקד על הכומר שיטובח עם הרמב"ן ז"ל

הכומר הגיד בע"פ עמוד גמרא מבצלי ובו מיתרות התמוהים ופירש וביאר הפשט בלשונם בלעז ושחק ולעג ע"י. כהה מו לדבר אמר לו הרמב"ן הגד נא לי עוד הפעם הגי' א בע"כ כמקודם הכומר עשה כן ובפני כל אומר הגמרא בע"פ כצראשונה וכשסיים התחיל הרמב"ן ז"ל לדבר בפני החלך והשרים ויען ויאמר הנה אנחנו יהודים מאוים ומושפטים שלא לגלות הסודות הגנוזים וטמונים במיתרות אלו התמוהים שאין מובנים עכ"י פשוט

רק בכדי שלא תאמרו שאין אמת עמדי ואני מדחה אתכם בקש הנה דבר אי אגלה לכם מה שהשגתי לדעת ע"י הגדת הכומר בפעם הראשון את לשון הש"ס בע"פ נודע לי ע"י ששימש מטתי בלילה זו עם בעלת ראתן וזה ידוע לחכמי הרופאים שהעושה זאת הוא מסכן בריח והבל פיו כל האנשים היושבים עמו במסיבה אחת רק אמרתי בלבי אולי טועה אני בזה לכן בקשתי אותו שגיד עוד הכעס לשון הש"ס ובפעם השני נודע לי בצירור שכן הוא ששימש עם צ"ר לילה זו.

וא"כ היתכן אדם שמרגיש בעלמו שיש לו חולאת כזה חולי התהדבק שיכול להרוג אנשים בהצל בה שלו יעשה כן לכנס לבית המלכות ולישב עמיהם ולסכן אנשים יקרים ונכבדים כאלו ודאי כן מות הוא האיש העושה כן ולהאמין לי ד"י יש סימן לזה (ח"ב)

מקום קצרו היכן לילך לבקשו ע"ז תיקן קם הרב הק' מכסאו והלך אל השא"פ"ח מקום המחבוא של הצעה"ב ופתח דלת שהפתח ואמר לו להצעה"ב לך עם המזל הזה לבית הקברות לקברו של פלוני ונמסרמא אמה יודע מקום קצרו להרחות להמת זה את הקבר של פלוני הצעה"ב נרעש ונרתע מכבוד הזה שבידו הרב והתחיל לבכות לפני הרב וביקשו שלא ישלחו בשליחות זה כי מפחד מחוד יזה לילך עם מה אכן הרב נחם אותו ואמר לו לא תירא ולא תפחד כלל מזה קח את המטה שלי בידך ולך אל הביה"ק להרחות להיות זה את קברו של פלוני ולא תירא כלל הצעה"ב הוכרח לציית פקודת הרב והלך בלילה זו להרחות את הקבר כ' כו' ע"כ

[א"ה הגה בש"ע יו"ר סי' רמ"ו סע"ח כתב הרמ"א ז"ל וזה לשונו ויכול החדש להתנות עם חבירו שהוא יפסוק בתורה והוא ימציא לו פרנסה ויחליק עמו השכר חבל אם כבר עסק בחורה חינו יכול למכור לו חלקו בשביל י"ן ביהנו לו ע"כ. הרי הנכחורה הק' דהרמ"א יתנגד לז"ש הרה"ק ה"ל להיות כ' חסד העשייה לא יוכל להיות לאחר חכ"ו שרנה ליתן וי"ל זה בהסכל בעורה"י דק' חמות שרק בתחלה יוכל להתנות כן כיון דנולח היררכו לא יוכל לעסוק בחורה רק על ידו יוכל לעסוק בה"ה הוי"ן שניהם כיוו שותפים יתן זה חלובי עסק רחורה משא"כ חסד שכני עסק בחורה לא יוכל ליכור בכר עורה"ג להחלק שכר עורה"ג עונג רוג"י עבד עונג גשמי עונג הירודויה צעום ההכל וכי"ש"כ יקרה יחזי תכניהם וכל חכמים לא יבאו בה וכת"ש בת"ס סוטה דכ"א ע"ז בוח יבואו לו ע"ש חבל בשביל חיות נפשו נראה דיכול שכיר למכור וכן מצינו שהיה מוחר לו למכור ס"ה שלו עבור חיי נפשו עש"ע ח"ח סי' קכ"ג סע"י יו"ד וכו"ד הטור שם וחע"ג דבזה שמוכר הס"ה שלו פקע ממונו המ"ע של כתובת ס"ה שכל איש ישראל חייב בזה וקונה הס"ה מקיים מ"ע זו ע"י הפקעת המלוה מהמוכר וכן הוא בנ"ד

ישראל ואמר הרה"ל ר' יהודה זבי זלה"ה מראזיל פי' על המורש הוא דהנה נוסח התפלה זכרנו לחיים כו' יש י"א תיבות נגד עשרת ימי תשובה וז' התיבות אלקים חיים נגד יוה"כ כוס בגימ' אלקים וכשפותין לחיים הקב"ה מנהל את עוונותיהם כי אלקים חיים הוא כיגד יוה"כ והבן ע"כ בס' ש"ג ז"ל

לז) פה סיפורים יקרים ואינתיים מענין עליית ותיקון נשמות שסיפר המשולח הנכבד ה"ר חליהו ז"ל מטשירנאציל ששמע ד"ר י"ח יהודין שהוא שמע זה מהבעל הבית וזו היח הרה"ק ה"ר מאטלי ז"ל מטשירנאציל התחנך בעיר צבית פל"י הבעל הבית ראה לירע מה עושה הרה"ק בחדרו צלילה בשכל החנשם הולכים להם לביתם והרב נשחר בחדרו יחידו חס יסן במטתו ככל בני חסדו לא ועישה חזו עבודת לה' ית"ש הלך והחזית ח"ע הך השחכ"א של מלבושים שבהם הוא בכדי שיה' ירגיש הרב ויושם ישמע ויביט בעינה קרואת זה הרב עישה בחדרו צלילה זו הצעה"ב ש"ע מוחבוחו הילות ויללות לבני הרב וק' יתבטחו בני בר"ל בימים ויבקים יומת הרב שחקן חיהם שיוכלו ללבות כו' כו' רבנ"ב ס"ר נכדו מגודל הפחד שבהם בתקיוו וישמע הישב מה שהרב יושב לכל אחד יחדד ולהחדד וידד הרב בזה הל"ב הרי כול נגשים לך שיש טובה משולם לח"ה לך שיש חיון ויגד להרחות יומתו רק יחית גידל הגדרה ובני ותחקן שיקם מהרב שריש עליו לעשות לו חיה פ"ה כי מיום בערתי עד עכשו חין לו שם יתמחה הש"ב לו הרב הגה יש לי ענה בדרך שבה חובל לעשות לך חיה פ"ה ודמי בזה הריס דכה קבור איש אחד שנתן לי בהי"ב ימי חיו מיון הרבה. שמו כך וכך לך חלי וזקק יחיתו שיוחר לך מהסך שלו שנתן לי עכ"פ רכ"כ א' ויהיה נחשב הרכ"כ הזה על שיד עי"ז אוכל לעשות לך טובה אם ירצה לעשות לך ד"ז ליתן לך מחנה זו המה הזה אמר להרב אני חינו יוכירו ואני יודע

החייננו ציירים וכיוצא שיום גמר לקחת
הקאנטראקט ונתינת מותר המעות להמלוכה
יהיה ציוס השבת בכו"ז שיהיה מוכרח
לחתום א"ע בשבת ואם לא ירצה לחתום
א"ע יאבד כל מה שנתן מקודם שכן הוא
נימוס הקיד"ה היהודי הזה לא ידע זה
ולא שם לבו לזה חז' ונסע לביתו בשמחה
כי לפ' ידעו ודמיונו ירווח הרבה בזה
בעזרה"י גס חמר שסלק החוב כולו
בהגיע זמן לקחת הקאנטראקט נסע לכ"צ
עיר המלוכה לגמור לקחת הקאנטראקט
אז נודע לו שיום הגמר יבוא יום השבת
ד"ז ה' לו לחורט רוח ולדאבון נפש הוא
רצה לס'ק להמלוכה כל מותר המעות ציוס
ואו עש"ק אך לא רצו ליקח מאתו בשום
אופן רק ציוס היוגבל גופא לא מקידם
היר"מ לו משני הצדדים ליקח הקאנטראקט
ולחתום ה"ע בשבת היה מר לו לחלל
שבת בזמן כו' שלא ליקח העסק? יהיה
נחלע כל מה שנתן מקודם ולח' וכל לסלק
החציבה ויהיה עוד יחוסר כרנסה ח"י.
הכלל הינ"ר נלחמו והלך ציוס השבת וחתם
א"ע בערכאות ולקח עסק הפודרחת כרחי
והעבר מחוד בעסק רזה וסילק כל החובות
כרחי זה לא כביר נעדר האיש הזה
ירעילם ב"מ ידן חיתו בעולם העליון על
חלל השבת לכן העריחתי את כ"ח אלי
להגיד לי עכ"י דינא אם אונס מיוון הוי
אונס לעיני שבת ע"פ הדין שיוכל טענה
זו להיות לו לטובה בעולם רעליון ע"י
טענת חונס מיוון סך רב וכיו שפוסקין
כתן בזה רעילם כן מקיימים בעולם הגניון
כי לא בשמים היא וכשים דין לימנה חן
דין לימנה הגאון הרב הר"ש התייבש א"ע
קלת בזה וחישב בזכרונו העלום לתועלת
הענין ואמר להרה"ק יש בד"ז שו"ת [פלוגי
ובלוגי] [פה חסר] והרחיב הדיבור קלת בזה
לפני הרה"ק אחד שגמר הרב שר"ש
את דבריו מזה אמר לו הרה"ק א גוטן
שבת א גוטן שבת ופערי לביתו לשלום
ע"כ הגה מובן היטב שבעש"ק לפני
ערב שאלו הוא זמן הע"ה הנשמות כידוע
נידע

ציון דיון שעי' כחן לו לזה במתנה דבר
מוצט א' ר"כ יתח לו טובה גדולה נפש
העני הזה בעולם האמת ש"ד לעשות כן
זה חסד של אמת שעושה עם היות ועושה
חלום גדולה ועלומה בזה להחיות נפש המת
הזה רעני האציון ויותר גדול מנוה זו
מבטחלה כי מבטחלה היה רק לרקק לחים
ועכשיו לרקק וחסד למת העני הזה והבן.
כן כ"ל דעת ה"ק בזה דעוהו הקדושה
ז"ע ועל כ"י אמן*.

(לח) בהיות אדמו"ר הרה"ק הרוזינר
ונקללה"ה בעיר הקהלא

מדינת אוסטריי קודם שקבע ישיבתו בקודם
בעיר סאדוגערא כידוע פעם אחת בערב
שבת לפנות ערב שלח לקרוא ח"ו חת הרב
הגהון ר"ר שלמה זלה"ה חבד"ק סקלח
בזהמ"ח שו"ת בית שלמה שיערית ויבא
תיבף אלו עובר דבר נחוק השליח הלך
זקרת חת הרב הרב ה"ר שלמה הלך
תיבף וכבר ר"ך בלבושי שבת וכן הלך אל
הרה"ק ולבש במלבושי שבת הרה"ק ישב
על כסרי והיה מלובש עדיין בצנדי חול
ועיין הלולקא והיה עוד ערך שעה אחת
קודם שקיעת החמה פקד הרב הק' להביא
בענקיל לחדרו שיבש הרב הר' שלמה
לכניו החמול הרה"ק לסכר להרב הר"ש
בזה"ל מפעם היה בעיר ח' בחרך רוס ח
היה שם נגיד ח' נכבד ולמדן וחסדו היה
להחזק כידרסטין מנהלובה כ"ח ירד
מגסיו משור רח"ל מכיריו ומידעיו ריחמו
עלו וקיצלו צניהם סך מסויים ונתנו לו
בהנאור שיסע לקייצב על קאנטראקטין
ליקח שם איזה פידרחת החיש הזה נסע
נקייצב ולקח שם כידראד גדול במתק טוב
במבנהו ונתן זאלאב כנימוס הקיר"ה כמה
מאות רוכ"כ כפי רמורך מהסך שנתנו לו
בהלוואה וליקח קאנטראקט על עסק זה
היה לריך ליסע לפ"צ עיר המלוכה ליקח
קאנטראקט וליתן עוד מותר המעות שרי
המלוכה התקנאו מאוד על יהודי הזה שיקח
עסק גדול כזה במתק האול ולא היה בכוחם
יבעל וליקח העסק מימי. רק דבר אחד
(ח"ב)

כעת ההכרח לא יגונה הנה אמי המנוחה ז"ל באה אלי כמה לילות בחלום לאמר. אהה נוסע ללדק גדול כזה אשר הנשמות באים אליו ליקח תיקון. וזה פשעא שהנשמות שיכולים בעלמם לבוא אליו שיש להם תיקון.

רק אפילו אלו שנוחנים בעדם קייטלך להלדק הזה ואין יכולים בעלמם לבוא אליו ג"כ נושעים הם על ידו למה לא חזירני לעובד לכו הרב הלדק הזה שפשה לי טובה כי אין לי עדיין תיקון כך כתב לי האברך הנ"ל מקראקא במכתבו ושלח ג"כ א' ריינטש כסף על פדיון נפש בלדק המכתב ומסרתי תיקף המכתב פס הפדיון ליד קדשו אדמו"ר פשה מה שפשה כו' כו' הבן הדבר קורא נעים

(א) בעיר גלינא הס' ללפמזריג היה
שם איש עשיר גדול וכבד שמו ה"ר מאיר. כל העסקים מהעיר הלז היו בידו ובשרשו שהחזיק כל העסקים דשם הסאקסא והפרושינאליש ובזד ועוד ורוב אנשי העיר ההפרינט אלזו בעסקיו הנ"ל. והיה אהוב ונחמד לכל. כי היה מושלם בכל המעלות טורה ולדקוה ונח"ח והיה לו נאמן אחד על פו ילאו וע"פ יבואו כל עסקיו כי היה מוחזק לו לנאמן גדול וירא שמים ולא חקר אחריו כלל כי כמה פעמים בחר אותו ומלאו לנאמן וכל מה שפשה עשוי שמו ר' חיים. ה"ר מאיר הנ"ל היה לו בן יחיד לו. וכשנחגדל בנו הנ"ל נתן לו אביו ה"ר מאיר הנ"ל איזה חלק בהלסקם שלו להפרינט משם מיניש כפו בכבד ולא מנהמא דכסופא משלחן אביו שמו גשה האיש משה התחיל לעיין ולפקח בעסקים אלו. וראה שה"ר חיים הנאמן הוא הוא הבעל הבית בכל העסקים ואין בודקין אחריו וכל מה שפשה עשוי ואינו שואל ענת ורשות אביו אם לשאת אם לא ועושה כאדם בשלו חרה לו מאוד הדבר הזה. להאמינו כ"כ ואמר לאביו מזה ולא השגיח אביו על דבריו כי אמר שכמה פעמים חקר אחריו היטב וראיתי שפשה הכל באמונה ואין מעלים שום דבר והוא מוחזק אללי לנאמן

לדעי חן לכן קרא הרה"ק את הרה"ג שגיד לו עפ"י הרה"ק ומזבן שפשה לו טובה בזה כו' כו' והבן ונלע"ד שכמו שמלינו בזה נדרים ס' רל"ב ס"י דאונס מען הוי אונס לגבי נדרים ע"ש צט"ו ובש"ך כו' כו' ז"ע ועכ"י *

(ב) זה שמעתי מדי"ג הסידור ה"ר אייזק נ"י מטיטוויטשו וגם שמעתי זה מדי"ג המקורב הר' לבי הירש' ראפיפארט נ"י. כעס א' בא הר' אייזק הנ"ל לחלה"ק לך טשארטקוב סמוך לפורים ולא דיבר עם כ"ק אדמו"ר זלוקלה"ה אודותיו רק קבלת שלום ותו לא וגם צפורים ובשון פורים לא התראה ג"כ לפני אדמו"ר ליתן לו שום קיטל לא שלו ולא משל אחרים שבידו. רק פשה כהרגילו לשמות כו' ואחר צ' ג' ימים אחר פוג"ם הושיט את הקיטל ליד קדשו והענין הוא שכנסצו מביטו על עיר שארינראד בא אליו השחם מהקליו דשם בבכיה איך שבנו שנסחלק מהגולם זה זמן רב בא אליו כמה פעמים בחלום ומבקש אותי שפשה לו טובה כי משליכין אותו מקברו החולה בכל לילה ולילה ואח"כ מחזירין אותו לחוק קברו כן עושין לו בכל לילה לכן ביקש אותי לשלוח עזרו קיטל לכ"ק אדמו"ר טשייטשקוב כו' ונתן לו ר"י.

ליוסרו ליד כ"ק ובאשר קרה אדמו"ר את הקיטל אמר לו הרה"ק לר' חייזק הנ"ל בהקפדה קלח היתכן קיטל כזה למה לא מסרה לי תיקף צבואך לבא ולמה עכבת מליח עד אחר קבור שמנה ימים מציחחק ה"ר אייזק הנ"ל נבהל מאוד מזה ולא היה לו שום מענה ע"י לקרן א"ע ואדמו"ר פשה מה שפשה וה"ר לבי הירש ראפיפארט אור לי שהוא עמוד שם צפת שנתן לו הקיטל זה ושחם דבורים אלו אחת הרה"ק.

אהה קורא נעים הבן הדבר היטב **(ג) יוד** סיכר לי הרל"ה ראפיפארט הנ"ל שהיה אברך מקראקא כתב לו מכתב בזה הלשון הנה אתם ידעתם את טבעי שאני יכול לדבר הרבה עם אדמו"ר חך קגן ניש דערקושעין רק **(חב)**

לנאמן גדול כמעט הין שכח כמותו וא"ל לחקור אחריו האברך משה הנ"ל אמר לה"ר חיים הנ"ל דעה שלו בהעסק וה"ר חיים הנ"ל לא ליית אותו ועשה כרצונו ובמבונתו ד"ו חרה לו מאוד למשה הנ"ל בראותו שראינו ה"ר חיים חינו שומע לו ואזו הגביר ג"כ אין מוחה בידו ועושה בכל כרצונו כאדם בשלו הפייסב האיש משה וחתך דף א' מהסדך שה"ר חיים הנ"ל היה רושם בו כל הכנסות והולאות חתך דף א' מחשבון ההולאות ולא היה ניכר החתך ועשה זה צמוד כל יודע למי דרכו של ה"ר חיים הנ"ל היה כן להרשים הכל בהסדך ויום אחד בשנה היה מיוחד להראות החשבון מכל השנה להגביר ה' מאיר הנ"ל כל הפריחאדין והראשחחדין ובהגיע איזו ימים לפני אותו יום המוגבל להראות החשבון התחיל ה' חיים לעשות חשבון הכולל. ועיין היטב בהסדך וראה שנחסר סך רב מהקאסא כי הרבה הולאות שהיו רשומים בראותו דף הנחתך והוא לא ידע מזה ולפי החשבון שלכנו ז"ל בהקאסא יותר ויותר יזיה שיש כעת תחת ידו והוא יודע בעצמו שלא העלים כלום ולהראות החשבון לא יוכל. מוזן שהיה לו לה"ר חיים הנ"ל דבר זה לעגות נכש מאוד ויסורים גדולים הכלל מוגדל הכאב לב והבזים העלום נחלה ה' חיים הנ"ל ומת בר מינן זה משה האיש לקח כל העסקים של אביו ר' מאיר הנ"ל לידו ורשותו הנפטר ה"ר חיים הנ"ל התחיל לילך בחלום למשה הנ"ל שילך לדון עמו לפני ב"ד של מעלה כי מיתתו היתה על ידו והוא הגורם למיתתו ולא הגיע עדיין זמן הפרידה רק על ידו ובחסד על לא חנוס בכפו תחלה לא שם החלום על לבו כי החלומות שוח ידברו. כן דימה ברעיוני חכן חחר שחלם לו ד"ו פעם אחר פעם התחיל לירא ולפתוד אביו ה"ר מאיר נסע עם בנו משה הנ"ל להרה"ל ה"ר מאיר ז"ל מפרומישלחן שהיה ויהנוסעים אליו בתמידות ולא גילו לו להרה"ל הסוד הנ"ל סיבת הנחלה הרב הגה"ק ה' מאיר ז"ל בדרך אותו כנהוג וגסעו לביתם

אכן האיש משה היה הולך וחסר וחלש צלל יום ויום יותר נחיות פעימת רוחו מהחלום שבא אליו פעם אחר פעם והוא יודע האשם בנפשו מה שפשה נגד המת הנאיין כנ"ל. ולכן נסעו עוד הפעם להרה"ל ה"מ הנ"ל ועדין לא גילו לו סוד הענין הוא הרה"ל בדרך אותו עוד הפעם שיתרבת האברך הנ"ל וגסעו לביתם זה משה האיש עדיין לא נשע והיה הולך וחסר עד שנסעו פעם שלישית להרה"ל וחזו גילו לו להרה"ל סוד הענין. וסיפרו לו החלונות הנ"ל והחזום שעשה להנאמן ה"ר חיים הנ"ל הנפטר. הכל סיפרו לו. כחיווג הרה"ל כל הענין השיב להם בזה הלשון. אני איני ביכולת לעזור לכם בדבר זה אכן ענתי שתסעו להרה"ק הרוזינער אולי הוא יוכל לעזור לכם ולייעך אתכם מה לעשות בזה כן הוה המה נסעו חיקף לסאדיגורא להרוזינער ז"ל וסיפרו לו כל הענין והסוד שבו הענין שהוא סיבת החולי וכל מה שהשיב להם הרה"ל ה' מאיר ז"ל שפקד עליהם ליסע לס"ג אל הרה"ק אולי הוא יוכל להושיעם לא כחדו ממנו דבר. השיב להם הרה"ק הרוזינער בזה הלשון הרב ה"ר מאירל אמר לכם. אולי אוכי להושיעכם. אני אומר אי"ה בודאי אושיע אתכם יש לי עצה על זה היינו שאלה נשמת הנפטר ה' חיים הנ"ל לעולם יותר עליון ורם ממה שהוא כעת ובוה ישכר לגמרי מה שאירע לו בעולם הזה השפל ובוה יושע בנכס משה ביצועה שלימה ובדפואה שלימה. כן הוה. זה משה האיש נתפא ברכ"ש-ע"י צרכת ופעולה הרה"ק הרוזינער זוללה"ה כמזכר לעיל. ז"ע ועל כל יפחאל אמן

(בב) זך מכבוד החסיד היופלי ה' יוסף כ"ך ש"ב צווא"ש"ה שנת ד"ז

מפי איש מהימן ששמע כ"ז מהרב ה"ר חיים שיתבאר פה הרב ה"ר חיים מוק"ק נסע לס"ג לכ"ק אדמו"ר הרוזינער זוללה"ה דרך ברויעשוב ומתאכסן אלא קרובו הגביר ה' ישראל היילפרין ז"ל אבי הגביר ה' ישעקא יאסא היילפרין ז"ל מתי של הרה"ק מרחין כידוע (שבנו ה' דודי ז"ל היילפרין היה חרני

קרוצו הלך עמו ונכנסו להרה"ק אחר הרוינר לחתנו הר"ד טוב עשית בנשיעתך זו כי בא אלי מכתב שטיכעט מוסיקד הר' ישראל מז"ד שביום ה' הוקל לה חלייה ונראה הדבר שבקשת הרחמים שבקשת על ליון א"ז הר' משה גרס זה ואח"כ שאל הרב הרוינר את הרב הר' חיים אש הכיר את הרב הר' משה הנ"ל השיב לא שזה יותר מששים שנה שאני בעולם הזה הרוינר אחר להם אני הכרתי את הרב ר' משה הנ"ל וחשפתי לבס. כשנסתלק הרב הר' משה הנ"ל ילא כרוז בעולם העליון שהלדיקים מהגן עדן ילאו לקרחתו לכבדו כן עשו וילאו לקראתו להקביל כניו רק רבינו גרשון מאור הגולה לא רצה לזוז ממקומו ללכת לקרחתו ואמר מאחר שער על גזירה שלנו שגרנו איני רוצה לילך לקראתו ושאר כל הלדיקים ילאו מהה"ל לקראתו לכבדו כשהגיעו כולם לפתחו של הג"ע עמד הרב הר' משה ולה רנה לכנוס להג"ע ואמר יש לי דין תורה עם רבינו גרשון מאור הגולה ידונו ביניו קודם הכניסה ורלוני שעל ד"ת שלנו ישבו האבות הקדושים לדיינים חובק הכינו כסאות למשפט עבור הדיינים האבות הקדושים לישב על דין זה. טען הרב הר' משה הנה הרב רבינו גרשון מאור הגולה הולא עלי שם רע שעברתי על גזירתו יצרר לי הארך אחר הרב רבינו גרשון מאה"ג אמת שכן אמרתי והיינו כי בא עובדא דנשחית לפני הרב הר' משה ונתן היתר לבעלה שישא אשה חחרת בלי היתר ממאה רבנים השיב הר' משה אמת שכן עשיתי מטעם שיש לי קאנסינס על שבטים עיירות היינו על שבטים רבנים ועם דעתי הרי שבטים ואחת. ולרפתי עוד עשרים ותשעה רבנים אלי בהיתר זה של הנשחיתים ס"ה מאה רבנים כגזירת רבינו גרשון מאה"ג מאה רבנים. אינרו הדיינים האבות הקדושים יחפשו היטב אם השבטים רבנים הלאו שחתת רגל הרב הר' משה אש הם דייני לוק שפוסקים אמת. כן חיפשו בספר זכרונות של מעלה וראו שכולם הם דייני לוק כל השבטים ופסקו הדיינים

חתנו של הרוינר) ואלל הנ' הר' ישראל הנ"ל נחלה בתו וילאה מרעפה רח"ל ועסק ברפואות ולא הועיל ובצוא הרב הר' חיים הנ"ל קרוצו לביתו אחר לו הר' היילפרין כעת טוב מאד כי עמךך אוכל לעשות זה היינו כקורה לנכרי האברך מ' דוד נ"י חתן הרה"ק אמור לו בשמי שאני פוקד עליו שיטע חיקף לק"ק בראדישין וילך על קברו של אבי זקני הרה"ק הר' משה זנ"ל אב"ד דעיר ההוא ושם מונחתו כבוד ולבקשו שיעורר רחמי שמים על בתי החולנית שילח לה ר' רפ"ש מן השמים שתתרחק בקרב כי יש לי בקבלה שח"ו הרב הר' משה הנ"ל אמר קודם הסתלקותו שער עשרה דורות מזרעו הוא מצטיה בעזרה"י שאם יארע ח"ו לבניו כד יוד דורות איה לרה ח"ו שילכו על ליון קברו לבקש רחמים ובעזרה הש"ת צודאלי יושעו כי הוא יעמוד מלין לפני הש"ת לבקש על זרעו ומוצטת שילוח ישועה בעזרה"י לכן אמור לנכרי הנ"ל שחיקף יטע לבראדישין וילך על קברו לבקש רחמים ורפ"ש עבור בתי רחולנית כי אמתו מזרעו בחור העשרה דורות כן הוה הר' חיים קיים מה שהבטיח להג' הרי"ה בצואו לס"ג ונתחכסן אלל הר"ד היילפרין קרוצו חתן הרב הק' סיפר לו מה שכקד עליו זקינו הרי"ה חיקף נכנס הר"ד לחתנו הרוינר וסיפר לו פקודה זו מוקינו הרי"ה. מז"ד אש יסכים חותנו הק' על נסיעה זו הרב הרוינר הסכים לו לנסוע לשם הר' דוד הנ"ל נסע חיקף לבראדישין והלך על קברו של ח"ו הרב הר' משה הנ"ל וביקש כנ"ל וחזר לאכסניא שלו אנשי העיר בהודע להם שחתן הרוינר בא לעירם נתאספו ובאו אליו ובקשוהו שישבות אכלס כי היום יום חמישי ולא יגיע לס"ג על שבת וילשך לשבות באיזה עיר באס הדרך ויחחר שזכינו שכבדו בא לעירנו תשבתו כה חללינו הר"ד נעתר להם ושבת בעירם חיקף אחר השבת נסע לביתו לס"ג יום ב' בא לביתו לס"ג. נכנס חיקף לחתנו להלל שלום גם הרב הר' חיים הנ"ל (ח"ב)

חזר לאכסניא ולעק ובזה על איבוד מעותיו שדימה שעל השוק נחבד וחזר לביתו צפתי נכס ובצאו לביתו לח החזינו לו הצעלי חובות נאבדו מעותיו וחשדוהו שהסתיר מעותיו ורונה לגזולם והול צעיתי כל. ונמחם בעיניהם עד שמסרו חותו לחל לבא הקיר"ה ובהמשך זמן מה מחמת גודל החרות והיסורים שעברו עליו נחלה ומת רח"ל וחשור ובני ביתו היו עטופים ברעב והלמא נכוחי כפן. ואין מרחם עליהם וחני הללחתי מאוד במסתרי לעשרות גדול וגשח חילבי כל ענין החיים שעשיתי לו. זה לח כביר בשכני על מטה ושנתי ערבה לי בא אותו החיש אלי בחלום הלילה וחמר לי אל תדמה שהגולם הכקר ח"ו בא עמי לדין לפני ב"ד של מועלה לא אניחך עד שהלך עמי לדין לפני ב"ד של מועלה צבוקר שקמתי משנתי וזכרתי החלום לא שמתי לבי לזה הרבה באמרי בלבי הלא רק חלום הוא החלומות שאי ידברו כו' בלילה הב' בא אלי חיש הזה עוד הפעם בחלום ודיבר אלי עוד כדברים הקודמים וכן בלילה השלישית והכחידי מתור אז ממש אימת מות נפלה עלי כי ראיתי שיש ממש בזה ונחליתי קלת מחמת הפחד והאימה נסעתי תיקף להרב הנדיק הר' אהרן ז"ל מקרלין הסמוכה לעירי. גליתי לו בסוד כל המאורע ונתייבצ בזה והשיב לי חיעלך ויהי אלקים עמך צבוחך לביתך אזי אם יבוא אליך חותו המת עוד בחלום מענין הזה חאמר לו שאין רעונך לילך לדון עמו לכני ב"ד של מעלה כי התורה ניתנה לנו ולא בשמים היא. ואני רוצה לדון עמך בזה לכני הרה"ק הר' אהרן מטשירנאביל ומה שיכסוק עלי הרב בן חקיים אם יקבל המת את תשובתך זה הרי טוב ואם יסרב בזה אין לי טלה אחרת בזה בן הוה נסעתי לביתי ובא אלי היית הנ"ל על ענין הנ"ל והגדתי לו כנו"ל שרעיונו לדון עמו בד"ז לכני הרה"ק הר' אהרן ובעזה"י שהמת ג"כ הסכים לזה ובקשתי אותו שינחני זמן מועט עד שאחזור קלת לאחתי ואח"כ אסע תיקף למשירנאביל לחן עמו לפני הרה"ק הר' אהרן ז"ל

יהדיינים האבות הקדושים שהדין בזה עם הרב הר' משה שלה היריך רק ליריף כ"ט רבנים כנו"ל ועל הרב רבינו גרשון מחור יהגולה שהולא ש"ר בחנם על הרב ר' משה ינח הפס"ד. שערור זה ידריש ררב ר' משה עכשיו בנן עדן והרב ר"ט גרשון מאה"צ לא ישמע הדרשה שלו וכן קיירו כמו שפסקו הדיינים האבות הקדושים זי"ע ועכ"י
מעשה נורח שסיכר לי הושלח מטשירנאביל הר' אליהו ז"ל מרבו הרה"ק הר' אהרן ז"ל איש אחד בה לדודיטשוב ונכנס ח' הקליו מטשירנאביל אשר בצ"ד אחר הפלה שחרית ערך חלי יום וחיש בשם חיוו אנשים שרואה לקנות להם יי"ש לשמות ומאז שם רק איש אי' ואמר לו ד"ז ר"ך האיש והביא לו חיוו אנשים חסידיו שירנאביל אמר להם האיש יהוה ג"כ הם חרצו לשמות יי"ש חני חתן כמה שחרצו הם השיבו עתה אחר סעודת להריים לא נשתה יי"ש ואם חרצו ליתן לו יי"ג נשתה הלך איש הזה עמוהם לבית המדינה וקנה להם יי"ג כרעונם ושמו אמר האורח זה להחמידים אלו אחי למה אינכם שואלים חותי הסיבה מה היא שעבורה אני גוחן יי"ג השיבו הם אליו אם חתנו לנו עוד חלי הין יי"ג אז נשאל אחכם כן לזה ליתן עוד חלי הין יי"ג ושמו. ושאלוהו התחיל לספר להם מעשה שהיה כן היה זה כמה שנים נסעתי לעיר פלוני על היריד דשם עם מעות שלי סך ארבעה מאות רור"כ לקנות סחורה לחנותי עוד איש אחד נוח זה עיר עמד עמדי באכסניא זו. בחדר אחד. שבא ג"כ על יריד הזה לקנות לו סחורתו והיה לו גם כן עמדו סך ארבעה מאות רור"כ רק שכל המעות שהביא עמדו לא היו שלו כי היה עני רק שהיה מוחזק בעירו לאיש אחרים והללו לו סך הנ"ל שסע על היריד לקנות סחורה ויתפרנס מזה עם בני ביתו. ונתאכסן עמודי בחדר אחד ויקס צבוקר ממסכנז וילא לחון ושבת את כספו על משכבו אבי מלחמי לקחתי הסך הזה לעלמי ושעמתי לאחסיית הילר ולא חתנתי לו כספו. זה

גיהאט קיין זיין והמעשה שהיה כך היה. הרה"ק הר' פינחס מקארין ז"ל היה בימי נעוריו מלמד בפולנאה בעירו של המוכיח הר"ל הנ"ל והיו קורין אותו דער שווערלר מלמד הרב הר' פינחס המלמד הנ"ל היה יולא ונכנס לבית הרה"ק המוכיח והיה מחבב אותו מאוד כי ידע גדול לרקחו וקדושתו והלגע לכתו מה שלא ידעו בו שאר בני אדם. המוכיח ז"ל היה לו מקום מיוחד לטבילה בהמרחץ חדר מיוחד ומקוה מיוחדת במרחץ חוץ ממקוה הגדולה שבמרחץ של אנשי העיר ההוא המלמד הר' פינחס הנ"ל ביקש את המוכיח להרשותו שילך ג"כ למקוה שלו בכל עת שירצה בלילה או ביום כן פקד המוכיח על בעל המרחץ שיניח המלמד לילך למקוה שלו בכל עת שיבוא פעם א' בא המלמד אחר חלות לילה והקיץ את בעל המרחץ לפתוח לו המרחץ שיכנס לטבול הבין לא רצה לפתוח לו המרחץ שיכנס לשם כי ביום קנה כמה אווזות והניחם שם בחדר ההוא. המלמד בראותו שאין מניחו לכנס לא הלך לביחו בלי טבילה. רק שבר כמה שינדלין מהגג ונכנס דרך החור ההוא וטבל א"ע שם וכן יולא מהמרחץ דרך החור הזה ומחמת שהיה המקום צר ודחוק נשברה הקורה מהגג ונפלה הקורה על המלמד הזה זירידתו מהגג ונהרג והיה מינח כן אלל כותל המרחץ ולא ידע שום בן אדם מזה כי מחמת חשכת הלילה לא הלך לשם שום בן אדם המוכיח ז"ל הקיץ מנחתו ואמר לתחתיו מה קול הרעש הזה שאני שומע בחוץ. לך נא החולה וראה. המשמש יולא ולא שיער כלום ונכנס ואמר להרב שאין שום רעש בחוץ המוכיח ז"ל שלחו עוד הפעם לחוץ לראות כי שומע בחוץ קול רעש גדול המשמש יולא ונכנס ואמר להרב שלא נשמע בחוץ שום רעש ובהחיר היום מלאו מונח איש אחד הרגו אלל הירחך אנשים הכירוהו שזה הוא המלמד השחיר ונעשה רעש גדול בעיר ונחודרע זה להרה"ק המוכיח ז"ל המוכיח שלח פקודתו שלא לזוז את ההרגו ממקומו עד בוחו לשם המוכיח ז"ל הלך לבית הכנסת לומר פהליש

כן הוה צבואי לבריה"ג נסעתי לטשירנאביל ובאתי לבני הרה"ק הר' אהרן וחמרתו לו שיש לי לדבר עמו דבר סוד הלך עמי חל החדר שלו המיוחד לסידות וסיפרתי לו כל המאורע הגביל לי הרב יום מיוחד על ענין זה בהגיע אור בוקר של חתום היום שלח הרב אחרי שליח ביחוד לקרוא אותי אליו. מוכן הדבר שהלכתי אליו ברעדה גדולה כו' הרב העמיד אותי בחדרו והרב עמד בחלון ופניו לחץ ערך רבע שעה והחזיר פניו אלי ואמר לי אעפ"י שהמת תובע נפשות אעפ"כ הפסק שלי הוא כן שתחשוב כל הון ביתך יוקצן ועד גדול וכמה שיעלה תתן מחלה מהכל אל האלמנה ויתומים שלו ומחנה הב' תקח לך אם תקיים דברי' אלה הרי טוב. והחזיר פניו הרב עוד אל החלון ועמד שם מינוטין אחדים וחזר אלי ואמר אעפ"י שהמת עומן על פסק זה כי מחלית הוהך מגיע לו בלאו הכי ותיקם הם היסורים שלו והמיתה שלו ויסורי חשתי ובני ביתו ואפשר טענתו נכונה אע"פ כן אין אחר הפסק שלי כלום וכמו שאמרתי כן יקום ולא תירא ולא תפחד רק שתקיים הפסק שלי אני נסעתי לביתי בשמחה וחשבותי בדרך כל הון ביתי וכל רכושי ועלה הסך ארבעים חלקי ר"כ לקחתי עשרים אלפים ר"כ ונחתי לאלמנת היתם הנ"ל וליחומיו כמו שפסק הרב הלדיק שליט"א ובגבור זה אני נותן לכם ייקריבים וחסידיש שלו משקה. שהרב הק' שלכם פדה את נפשי בעזרה"י מדין של מעלה ז"ע ועכ"י אין,

(מד) זה סיפור לי ה"ר אליהו הנ"ל

מעשירנאביל ששמע זה מנכדו של הרב הק' המוכיח ז"ל מפולנאה הר' ליב זלה"ה והוא הרב היקר הנכבד הגדיר הר' יהושע העשיל מסלאוויטא נכדו של הרה"ק מסלאוויטא היה ניהג ליתן נדבה הגונה ביתר שאם לנכדי הרה"ק המוכיח ז"ל מפולנאה יותר מכל הנכבדים חשאריו הלדיקים אחרים. ואמר העשם להשוחלים אז ע"י כי לולא אביו זקנים הוה הרב המוכיח מפולנאה ונחלשין חיר נע גיוועהן (ה"ב)

סיפורים נהים ויקרים מאשר שמוע ומאשר
ראה בעיניו וזה האברך התענג מאוד
מס פוריו האורח ישב שם ימים אחדים
האברך השתעשע עמו והיה דעתו ללול
ומיושבת כרחיו. האורח נסג לדרכו.
והמוכסן מסתמא נהן לו מהן הגון. ויהי
בהפרדו משם התחיל האברך עוד להיות
מבולבל ובשעמוס דעת וזרה שמורה וטען
לעלמו עוד כמקודם

ורסיבה לזה היא כי המוכסן הזה
שדר בכפר הזה עם בני ביתו
היה דרכו שבסוף ימיו אלול קודם ימי
הסליחות היה נוסע להער הקרובה לכפר
שלו עם כל בני ביתו ושכר לו בהעיר
הלזו דירה לדור שם עם כל צ"ב כל ימי
משך ימים הנוראים עד אחר יום הקדוש
ואחר יום כיפור חזר לו לביתו שבכפר הנ"ל
כן היה דרכו לעשות בכל שנה ושנה ובשנה
זו ג"כ עשה כן שבא להעיר עם בנו האברך
הנ"ל ועם כל בני ביתו להדירה המיוחדת
לו בהעיר הזו על שבת קידם הסליחות.
כמנהגו תמיד. ויהי באשמורת הבוקר מיום
א' א' דסליחות הלך השמש להקיץ את
הבעלי בתים שלו שיקימו לסליחות ואת
המוכסן רזה הקיץ ג"כ המוכסן עמד
משנתו והלביש את עלמו לילך להקליו
בנו האברך הנ"ל לא שמע קול דפיקת
השמש ולא הקיץ משנתו אביו המוכסן לא
העיר את בנו שילך עמו ביחד וחשב שהוא
ילך לבדו אל הקליו וכשיראה שנתאספו
כולם ויראו להתחיל ולומר. אז ישלח את
השמש להקיץ את בנו כן הוה המוכסן
הלך לבדו ואת בנו הנ"ל הניח ישן. והניח
הגר דולק ולא נשאר מי בבית האברך
הקיץ משנתו מעלמו וראה שאין מי בבית
כי אביו ואמו הלכו לבית התפלה והוא לבדו
נשאר בבית רק בתולה אחת משרתת שלהם
היתה ישינה ג"כ בהבית עמד משנתו
והתחיל היצר להסיתו שילך אל הבתולה זאת
עכשיו כו' כי עכשיו היא לעת הכושר שאין
שם שום אדם בבית האברך חשב משע
בזה גבתה להסיתו היצר שבקרבו לילך
וכו' ועדיין לא עשה כלום והיכה בא
השמש

תהלים וזכה מאוד והתפלל לכני הש"ת
בזה הלשון רבש"ע החזר לו נשמתו ויחיה
דו וועסט מיר דאנקין פאר אים עד איז
א גרויסר ירח שמים און א לדיק כן זכה
והתכלל זמן מה. אח"כ הלך המוכסן ז"ל
למקום ההרוע. והזיוז ואמר לו בזה"ל
פינחסיל שפי' אויף און גיי לערין מיט די
תלמידים דו ציטסט דאך א שפיר יום
כן הוה הר"פ ז"ל קם ממקומו והלך לביתי
וראו בעזירה" תחיית החיים יתש. וי"ע
ועל כל ישראל חיין
חסידי אחד מקורב אל הרה"ק
הרבי ר' כינחם מקארין
זקוקלה"ה היה דחיקא לי' שעתא והיה לו
ב' ג' זנות להשיאן ואין כסף לאדון זה
שח עלה צנפשו ליסע למקומות אחרים
לימודיו לקבץ איזה סך על הולאות נשואי
צחו הצוגרת ונזדמן לו שבא אל כפר א'
לעת ערב ויכנס לבית המוכסן יהודי צעיר
ללון שם וראה שם אברך א' בנו של
הצעה"צ היוכסן הזה הולך בחדרו אנה
ואנה ומשועשע בדעת ומדבר אל עלמו בזה
הלשון רבש"ע אס בראה את האדם למה
בראת יצר הרע. ואס בראה יצר הרע למה
ברחת את האדם כן הולך וטוען לעלמו
החסיד האורח הזה עמד שם בחדרו ושמו
כל זה ותמה עליו האברך כשראה את איש
רזה שבה ועומד בחדרו קרוב אליו נהן לו
כלום האורח התחיל לדבר עמו וסיפר לו
ענינים ילדיקים קדושים עליון. וביחוד מרבו
הקדוש רבי ר' פינחס ז"ל מאשר ידע ושמע
ממנו בזה השיב נפש של האברך הנ"ל
והעם אזנו לשמוע. בהגיע זמן סעודת לילה
נכנסו שניהם האברך עם האורח לבית
היוכסן הצעה"צ ואכלו שניהם יחד הצעה"צ
זבני ביתו נהנו מזה מאוד בראותם שפי'
דיבורי האורח הזה נתיישב דעת האברך בנו
שהלך צמרה שמורה עד עכשיו ולא אכל
ושמח כראוי להיות. ולא ידעו הסיבה
וערשיו נתישבה דעתו ככל בני אדם אחר
סעודתם לקח האברך את האורח לחדרו
ללון עמו שח וכן ביום המחרת לא נכרך
ממנו וסדו יחד ומדברים וסיפר לו באורח
(ה"ב)

חג הפסח המוכסן לא יכול למנעו מזה. וידע היטב שבהפחד האורח מביתו יחזור בנזל לבבול הדעת וכו' האורח אמר שרלוט שהאברך יסע עמו לביתו לק' קארין עיר כבוד רבו הרבי ר' פינחס ז"ל ויחאכסן בביתו וישיגו עליו בעיגא פקחא והתפאר א"ע שהוא נחשב ומליון אלל הרב הקדוש הר"פ וילך אל הרב"ק עם האברך ומבטיח שיראה שהרב יקרבנו כראוי ובוודאי יקבל עונג ונחת ד"ז הוטב בעיני אבי האברך המוכסן הנ"ל והסכים לעלה זו והזכירו שיקרב חת בנו בכל הענינים כאב על בנו גם ההברך נחלה לזה וכסעו שניהם וזכו לקארין וביום בואו הלך החסיד עם האברך הנ"ל לקבל שלום מרבו הרב"ק כנהוג והאברך עמד אכלו [הרב זכה ברו"ה כל מה ש"ה על האברך הנ"ל וכל מה שפגס]. הרב ז"ל נתן שלום להחסיד בשפה רפה ודיבורים מנועים ולא כמו שהיה רגיל מוקדם לחבבו ולקרבו ולדבר עמו בסדר פנים יפות ואל האברך שעמד ג"כ לכני הרב לא פנה הרב אליו כלל וגם שלום לא נתן לו רחסד עמד שם מיוטטין אחדים והלך לביתו והיה לו חמיה לבבו למה רואה עכשו שיני מוקדם. ודיבר על לב האברך שלא יחמיה ע"ז כי למחר או למחרתו ילכו עוד להרה"ק ואז יקרבנו ועכשו איזה מקרה או עיררה שלא דיבר עמו זהגיע שבת קודש הלך החסיד הנ"ל עם האברך הנ"ל לשלחן הק' בסעודה ליל שבת וישב בין הנס בין והאברך הנ"ל ג"כ הוסיב אללו החסיד הרב"ק נומד מימרא או שבגמרא (מס' סוטה דף לו ע"ב) ויבוא הביטה לעשות תלאכה גבי יוסף כו' רב ושמואל. חד אמר מלאכתו ממנו וחד אמר לעשות זרכיו נכנס אלל שיראה לו דיוקנו של אביו ונמנע וכה החסיד הרב הק' ללעוק בקול אחה שמואל למה תאמר [א"ה מוזן מדעת קדשו מ"ש אחה שמואל כו' ובגמ' לא מבואר זה על שמואל רק חד אמר כן וחד חמר אמנס דעת קדשו. מ"ש ש"ס החלה רב ואח"כ שמואל. ואח"ז אמרו חד אמר וחד אמר משמע דמימרא הראשונה להתנא הקודם. ומימרא הב' לתנא

בתרא

השמש אל חלון ביתו ודפק להקין את האברך ואמר לו שאביו שלחו שילך חיקף כי העולם מתחילים לומר ובבוא השמש ודפק נחבטלה מתשבתו הרעה שחשב לעשות ולא עשה והלך האברך חיקף עם השמש לומר סליחות עם הקהל שום בן אדם לא ידע את מחשבתו שחשב לעשות המוכסן נחשב בהעיר עד אחר יוס"כ כמנהגו ואחר יוס"כ חזר לביתו אל הככר ומחמת דבר זה שעבר על בנו שזמם לעשות ולא עשה ואולי שאל עי"ז לירי קישוי ושכח ז"ל לכן היה דואג ע"ז ונאנח האברך הנ"ל מקירות לבו על המחשבה הרעה שחשב לעשות וכמעט שעשה את העבירה שהיה מוסכם בדעתו לעשות לולא הקילות השמש שהקילו ונמנע עי"ז כנז"ל ע"כ הלך האברך בשעמום דעת וחרטת הלב ובלבול הדעת ולא גילה למי את דאגת לבו ואנחתו. רק שטען לעלמו. רבש"ע אם בראת את האדם למה בראת את היצר ואם בראת יצר הרע למה בראת את האדם. ושם בן אדם לא ידע ולא הבין מהות הענין מה נהווה לו שטען כך ובבוא החסיד הנ"ל לביתו וכנס עמו בדיבורים שונים וסיפר לו דיבורים יקרים ויקדושים עליון וסיפורים נחמדים מלדיקים נחישבה דעתו ונהרצ לבבו [כמס"נ פקודי ה' ישרים משמחי לב] וכשנסע החסיד לדרכו והוא לבדו נשאר החסיד עוד להיות מבולבל בדעתו וטען עוד אל עלמו כנז"ל הכלל אביו המוכסן ואמו ראו כל זה. חיקף שלח המוכסן הנ"ל שליח מיוחד להחזיר את האורח הנ"ל לביתו וביקש מואהו שיסב כאן עמהם כל ימות החורף לישב בליוואה עם בנו האברך ללמוד ביחד ולדבר ביחד ולמה אחס רוצים ליסע כמה צימות התי"ף בקרירות הגדולות ולהיות נע וגד מוטב שבו כא בביתו כל ימי החורף בכבוד להיות לליוואה עם בני וכמה שאלה מודמין לקצן אפי אמן לכם הכלל החסיד זה נעתר למזיקו והשתווה עם המוכסן בענין קבלת פרס וישב שם כל ימות החורף. והיה רופא נאמן למחלת בנו כנ"ל ובהגיע קודם חג הפסח ראה האורח החסיד ליסע לביתו על

(ח"ב)

בהסכס רבו הקדוש זוקללה"ה זכותו יגן עלינו ועכ"י חיון

(מו) **ב"ק** ארמו"ר קוה"ק הרד"מ מטשארטקוב זוקללה"ה שיוס הלולא דילי' בהו"ר הרס"ד לפ"ק אמר למקורבו הר' לבי הירש נ"י רחפפורט שמהירא מאוד מקול רעמים ואמר לו בגילה לזה בע"ז שישמע קולות הרעמים יאמר בזה"ל זכות ר' ישראל בעש"ט בן שרה וזכות רבי ר' כינחם בן שרה רחל שיינדל ז"ע ועל כל ישראל אמן, זה בגולה שלא זיק לו ח"ו הרעם הרה"ק הר"פ בדורו היה כנעט חד בדרח והה"ק הר' ליב שרהם ז"ל אמר על הר"כ שהוא הוא המוח מהעולם והרבי ר' זוסיא הוא הלב מהעולם וא"כ בלשוננו הק' ואמר באמת שהרצ ר"פ בדבר א' הוא חד בדרא עכ"ל הקדוש שיעמי זה מאיש מהימן בשם הה"ק הר"ל שרהם זוקללה"ה

(מו) **הרה"ק** הרבי ר' כינחם מקארין זוקללה"ה אמר. מה דאמרי חנושי שאורח מביא רפואה לבעל הבית י"ל רמז לזה כי אור"ח הוא אור ח' ברכה רכוחה היא ברכה שמינית בחפלת שמנה עשרה גם בשבחים של לאל ברוך נעמימות יתנו שבה בורא רפואות הוא שמיני ע"ש והיינו הרמז. אורח הוא אור ח' ממשך אור ושפע של ח' היינו רפואה שהיא ח' שמינית והבן ואמר ע"ז הרה"ק הר' שמואל קהנינקער ז"ל שיש לומר רמז נכון בתורה על זה דכתיב וברך את לחייך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך דחז"ל אמרו בעל הבית צועד ואירח מברך וזה כי' הכתיב. וברך את לחמך ואת מימך הינו כשיש חללך מי שיברך את לחמך ומימך דהיינו אורח וזוהי והסירותי מחלה מקרבך הרי רמז נכון שאורח מביא רפואה לבעה"ב שלו ודברי פח"ח [ועפ"ז יסודך דקדוק לשון הכתוב ע"כ דברי שא אמר וברך את כו' המצטעות יורה שקא על השי"ת שיברך הלחם והמים והול"ל כסיפא דקרא ג"כ על השי"ת וזוהי הלשון ויסיר מחלה מקרבך אבל והסירותי ממשג דהקב"ה אומר זה. ולא

בתרא והבן וזוהי נלמוד למק"א והבן] להוליא שס רע על אותו לדיק על יוסף הלדיק במה שהתורה כיסתה אותו ואחה מגלה חרפתו ובושתו וכן הכביל דבריו אלו פעמיים ושלש המסובין בשלחמו הק' ששיעו כל זה לא הבינו כלל כונת הרצ בזה ושלל מוענינו שאינו מסודרא וז משבוע זו אכן האברך הנ"ל כשמעו כל זה הרגיש בעלמו בעבורו אומר הרב כל זה נהפעלי מזה מאוד ונתעלה ונכל על הארץ פתאום החסיד הנ"ל טיטב סימן לו נרעש מאוד מזה והשתדל והקילו והלך עמו לביתו והשכיבו על מטתו לטוב ולהנכס. ובבוקר שאל אותי מה היה לך כי נחמיה ונתעלפת האברך לא גילה לו סחר לבדו רק חמר לו שגם הוא אנו יודע הסיבה שפתאום נחלש ונתעלה. כן בסעודת שחרית הלך החסיד עם האברך הנ"ל לשלחן הרצ הק'. וג"כ היה כמו איש צלילה שהרצ התחיל לומר מימרא זו הנזכר ויבוא הדיבה לעשות מלאכתו כו' ולעק בקול אתה שנחלל למה הוליא שס רע על יוסף הלדיק כו' מה שהתירה כיסתה חותו ואתה מפרש שנכנס לעשות נרכיו כו' וג"כ הכביל דבריו אלו היוסובין כולם לח הבינו כונת הרצ במה שזומר ענין זה פעם שני צליל שבת וציוס שבת חכן האברך נתפעל מזה מאוד ונתעלה ג"כ עכשיו ובקושי הקילו אותו והוליו חותו לביתו ואחר השבת הלך החסיד עם האברך הנ"ל חל הרה"ק אז התחיל הרב לקרצ ולחצב את שיהם את החסיד ואת האברך הנ"ל כרחיו [הרה"ק ראה ברוח קדשו כל מה שקררו להאברך ומה שכנס כו' ובעל באמירת דברי תורה האלו שהחברך הרהר בתשובה שלימה לבני ה' ונתעלה ב' פגמים ואחר זה התחיל לקרבו מחוד] כלל הדבר החברך הנ"ל ישד גם אחר הפסח כמה שבועות בשם אלל הרה"ק ונתקרב חליו בכל לב וגשש ובחב לאביו שלא יכול להפרד מרבו הק' רבי ר' פינחס ז"ל לכן מבקש יואביו שיעתיק מגורתו לפה לרור כאן עם כל ב"ב וכן עשה אביו כבקשת בנו המופלא החביב לו והעתיק מגורתו עם כל ב"ב לקארין. והיה כל זה (ח"ב)

עוד יוסף ויוסף נחנך לכן אתי מבקש בעדו
 שיתרפא ויחיה עמו הב"ד של מעלה ואחריו
 בזה הלשון מיר פאר לאזין זיך אויף הר"ר
 מיכלין ווי אזוי ער וועט זאגן אזוי וועט זיין
 אמר להם אזי ז"ל אז מיין יאסילא זאגט
 אז דאס דור דחריף איס האבן זייער נויטיג
 ע"כ בין איך אויך מסכים אז ער זאל
 האבן א רכואה וכן הוה שנתרבה והבדיל
 ואני לא פעלתי כלום

(מז) הרה"ק הר"ר יאסילא ז"ל מייאמפלד

הנ"ל ישב על כסא הרבנות
 (א) גוטר יוד) בעוד שאביו ז"ל רבינו רבי
 ר' מיכלי ז"ל המגיד מולאטשוב היה בחיים
 חייו ח"ו בעוה"ל. ואירע אז שהיה נשמע הקול
 שילאה הגזירה מהמלוכה מלכות פולין שיגרשו
 את כל היהודים חושבי הכפרים. התאספו
 אנשי הכפרים לחשוב עלה ע"ז. ובחרו
 מנביהם שני אנשים שישעו לדריק הדור
 שיחפלו עליהם ולהמשיך הדין ונעליהם
 שלא יהיו נדחים ח"ו מפרנסתם מזיר
 חיהם ונשעו שני החנשים הנבחרים מבעלי
 הככרים לה"ק הר"ר מכלי ז"ל והלכו
 מניקסם לפני שיקם מהש"ת צעדס כו'
 ושבו שם הללו יוסףאח צירך אוסם הרה"ק
 כו' אחר השבת נסעו משם ובאו לה"ק
 הר"ר יוסף הנ"ל בנו של ר"ר הק' וגם
 לבניו הניעו מניקס שלהם ושבו אליו ג"כ
 ובסעידת ליל שבת ביושבו על שלחנו הק'
 ורמסובין ישבו לכניו גם האנשים המשולחים
 ישבו אלל השלחן ורחמיל לומר הומר כל
 מקדש שביעי והמר לעליו הפ' בדברים
 החלו כך כי יש לדקדק בזה ח' למה שינה
 המחבר הומר וכפל מקדש שביעי ואח"כ
 אמר כל שומר שבת לכאורה היינו הק'
 מקדש שביעי ושומר השבת וכפל בלשון
 ושינה בלשון עוד יש לדקדק שינוי הלשון
 כראוי לו. ואח"כ אמר שומר שבת מחללו
 עוד יש לדקדק מה יקראמר אח"כ שכרו
 הרב"ה מאו"ד משגל הרבה יותר משורת
 הדין יס"ס תיקף על פי פעלו משמע
 רק כפי שירת הדין ונראה סתירה ייני'
 וכו' גם סיום החרוז איש על מחנהו
 ויחיש על דגלו איך לו הצנה וביאור וישיאר
 להקדים

ולא על משה שיאמר על הקצ"ה כרישא
 דקרא דמשה אומר על הש"ת. אך לבי
 הנ"ל יבוא ע"כ דהכל קאי על הש"ת
 דהש"ת אומר וברך את לחיך היינו אס
 האורח יברך כו' והסירותי מחלה והנן
(מח) הרה"ק הר"ר יוסף מייאמפלד ז"ל
 בנו הבכור של הרה"ק
 הר' מיכלי זלוקללה"ה וחמשה בנים שלו היו
 נקראים צפי העולם כולו חמשה חומשי
 תורה ואלו הם הר"י מייאמפלד הנ"ל
 הר' מרדכי מקרעמנין ז"ל הרה"ק ר'
 יצחק מראדוויל ז"ל הרה"ק זאב מזבאריש
 ז"ל הרה"ק הר' משהלי מוועהיל ז"ל
 כולם קדושים וצדיקים ופורסמים בעולם
 לשבח ורחלה חוך עם כנולה כעס מו'
 ביושבו על שלחנו הק' עם ישיבת אנשים
 שיסבו עמו הוצא לפניו מכתב ח' יהוש
 פתחי וקראו אח"כ אמר להיוסובין הנה
 הרה"ק הר' יוסף ליב מסחשוב שלח לי
 מכתב זה להחזיק לי טובה ותש"ח עבור
 שהתפללתי עליו ונתרפא מחלייו והללתי
 נפשו מנחת חמים באתה אני לא עשיתי
 כלום ומחזיק לי טובה בחסד ואסכר לכם
 המעשה. זה לא כבוד שלחו לי מביטו
 מכתב עם פדיון נפש להפלה עליי שיתרפא
 מחלייו ה"כתי ליקרה לטוב ועשיתי מה
 שעשיתי ולחיתי לעולם העליון פגעתי שם
 את אבי הרה"ק ז"ל אבי שאל אותי
 יאסילא מה אתה עושה כהן השבת לו
 הרב הר' תשה ליב סאסיוור חולה מאוד
 באחי להפלה ולהיולד עליו שחיה חמר
 לי אבי ז"ל בוח עיני הלכנו שנינו להיכל
 הקודש מצ"ד של חלה באנו לשם אבי
 ז"ל נכנס וקרע אליהם ואני נשארתי עומד
 בפנים אלל הפתח הב"ד של מעלה שאלו
 את אבי הר' מיכלי מה אתה לריבים
 ומאניה סיבה באחס לכאן השיב להם אבי
 ז"ל הנה בני יאסילא בא לכאן עבור הרב
 הר' משה ליב מסחשוו שיתרפא מחלייו
 והלכתי עמו אמרו לו הב"ד של מעלה
 ודאי היינו ממלאים מבוקשו אך מה נעשה
 כי אהנו לריבים לו לכאן נחנך ואני שמתתי
 כל זה. אמרתי להם חן הדור לריבים לו
 (ח"ב)

והקודם. וביאר הרה"ק הנ"ל שיש שתי מדרגות. א' מדרגה גבוהה ורמה שמקדש גם השעה השביעית. וכמו יום השבת יום השביעי הוא מקודש לשבת ימי חול הקודמים לו כן הוא מקדש כל שעות היום ששעה השביעית מקודש לשעה שעות הקודמים לה וזכר יום יום גם מימות החול מהנהג כן בקדושה להקדים שעה השביעית לשש שעות הקודמים מדרגה ב' ניווכה מזה ששכ"כ יקדש יום השבת גופיה שלח ויחללו ח"ו שיהיה יום השביעי מקודש נגד ששת ימי החול וזה מדרגה נמוכה כיוון ולזה נהגין בעל הזמר כל מקדש שש שעות כראוי לו היינו מקדש שביעי גם בשעות כל הימים שעה השביעית הוה ניקדש וזה כראוי לו דייקא מדרגה הרמה שנוהג רוא כן וראוי לו ולא לכילי עליו כל שומר שבת כדת נחללו היינו מדרגה השניה שמסדרת חת יום השבת ויחללו סוהו יודרנית כל אנשי ישראל הכבדים. שברו הרבה מחיד זה קאי על מדרגת הראשון ששכרו של המקדש שביעי ולא יום השבת לבד שכרו הרבה מאוד יותר מכדי שירת רדן והוא על פי כעלו היינו שכל מה היה זר ויבטיח ייכו כן פעלו פועל כן להשפיע קול דברו בשמים ניהיה כן לכן חגי אומר איש על מר הוא וחס על דגלו שלא יצאו שום דבר ישראל ומקומו ייכ"ל הקדוש כל המסובין לא הבינו עד היכן הדברים מגיעין רק אלו שני המסובים הבינו היטב שבשכילם אחר זה ופסק כן עבדים וחרת השבת שבתו אל הה"ק לקבל פרידת הש"ס ברכם והבטיחם חסר בעזרתו ית"ש לה יו"ו אותם מנחמים וחטול הנזרה מהם וכמו שפסק בליל השבת באמירת החזון הזמר כל מקדש. המסובים האמנו ריב"ש שפסק דיני יתקיים בשמים וחזרו ובאו אל כבוד אביו הה"ק הר' מיכלי וסיפרו לו את כל הנ"ל מבני הק' שמח מאוד ע"י. ואמר הנה יכה כח הבן מכה האב. פסק שלו נחקל בעולם העליון לא ברכתי כי בשעת ברכתי לא הייתי מובטח בבירור עכשיו ברור לי שנשקלם ברכתי ופסק דיני בשמים ממשי (ח"ב)

וכן היו בטוחים שיחשלו כל הדינים תפלישם ולא חזיו ממקום פרנסתם בעזה"י וכן הוה (ג) הרה"ק הר"י מייסדו של ז"ל הנ"ל כשהיה לו ייח"י של חמו הרבנית הלדיקה כן אור שיהיה אור לייקה גדולה שזכתה למדרגת נילוי חליו ז"ל וכן סיכר כלס חחת חרע אשר ביולחי יו"כ לא פעם אבי ז"ל ולא אכל כלל מחרה יו"כ שחרית ג"כ לה ראה אבי ז"ל לחכול נכנסה חלו חמו ז"ל ושתיה רתו היה זה שחקר אוכל. בלילה שלח אכלת לא שחליך כי אמרתי בלבי אולי חוה ייחוש שאין חתה יכול לחכול ועכשיו חמה השכילה אבי חך אוכל לחכול אחר שאין לי מעות לקנות לי אחרון ולולב. חמו ז"ל ריחמה עליו ואחרת לו לאבי הנה יש לי מטבט יוהב הנקרא חובל שהעמנתי אותה זה כביר מחכשטין שלי שנמכרו על הכרנסה והשארתי מטבט זו עבור לשלוח חתנה להכלה של בננו הבכור מ' יאסילא כשישתדך ח"ה ועכשיו שאני רואה שאיך אוכל ואחרי מתגנה ע"י ע"כ קח את מטבט זו ותקנה אחרון והלכה והביחה לו המטבט זו נחמלא חבי ז"ל בשמחה ואכל והלך לקנות לו אחרון ולולב ועשה ערוד במלוא זי ועשייה הסוכה השאר עלינו האחים לעשות הסוכה אלל הבית כנהוג בכל שנה ואבי ז"ל לא סיע בעשיית הסוכה כי היה ערוד בקניית אחרון הד. אנחנו עשינו הסוכה כראוי בלילה הראשון של חג הסוכות וזה אבי ז"ל לקרות את חמו ז"ל לבוא למסוכה לשמוע את הקידוש בבואה אל הסוכה החלילה חמו ז"ל לבכות מאוד. ושתיה יעט מהקידוש וחזרה לה להבית אבי ז"ל לא שחל אותה למה בוכה. הבוקר אור אבי ז"ל הלך לטבול ואח"כ בא להסוכה עם האחרון והלולב ונטל הד' מינים ובידך כר"ת וזה אבי ז"ל לקרוא את חמו ז"ל לברך ג"כ ובאת אל הסוכה לקיים מצות נשילת לולב זה החלילה ג"כ לבכות ובכה מאוד מאין הפוגות אז שאל אותה אבינו ז"ל אהמול בלילה בנית ולא שאלתיך ועתה ג"כ חת בוכה הצדי לי למה בנית בלילה

ימי החורף נכנסתי לחדר הרה"ק קודם שהלך הרה"ק לשלחנו הק'. ראיתי שזומד אלל החלון ונזיט החולה. ועמד כן ערך שנה רגופה ויותר וינזיט החולה אני עמדי מרחוק קצת לא קרבותי אליו לגמור לפניו בסמוך לו שלא לבלבל אותו ממחשבותיו הקדושים מדי עמדי שם נכנס המושמש מיה' פייבל ואמר להרב השלחן הוא מוכן (הינו שהושיב את המסובין כראוי) וינת משם. הרב החזיר פניו אלי ואמר לי הנה הרב הר' נחום יעשי' ראובן ז"ל נסע פעם אל' להרה"ק רבי ר' ברוך ליטוויצ' וזא למעיוצ'ו צלילה נסע אל אבסניא ולבש את בגדיו לילך להרבי ר' ברוך והודיעו לרבי ר' ברוך שהרב ר' נחום בא והולך אליו. קם הרב ר"ב ז"ל מנכסאו והלך אל פתח חדרו לקראת הרב ר' נחום [וזה היה כיבוד גדול אלל רבי ר"ב ז"ל שילך לקראתי עד הפתח] הרב ר"ג פתח הדלת לכנסו והר"ב עמוד שם ונתן לו הר"ב שלים בחציבות גדול וילכו שניהם מהפתח ועלו וישבו על כסאות כראוי אלל השלחן. הר"ב שחל את הר"ג איך היה דרככם השיב לו הר"ג דרני לכאן היה עוב מאד. מיוש קפילת הדרך הייתי יכול לבוא לכאן קודם הלילה רק מניעה אחת היה לי על הדרך שנתחחיתי קצת מה היא המניעה שאלו הרבי ר"ב סיפר לו הרב הר"ג. ננסני על הדרך ויהי במקום אחד על היסוד לח רני הסוסים לילך בשום איפן הבע"ג הכה אחסם ולא הועל חזרתי להבע"ג שירד מהעגלה לארץ לראות אפשר מונח על הדרך לפני הסוסים חזיה דבר המונח הליכתם או חנן או דבר אחר הבע"ג ירד מהעגלה והניז והזר לי אין שום דבר מונח לפני הסוסים שיעכב ההילוך רני דרו בעלמכס מהעגלה וראו כי חני יורג טבע הסוסים שלא ילכו כן עשיתי ירדתי מהעגלה וראיתי שלפני הסוסים מונח על הארץ נפש ח' משראל ועי' לא ירנו הסוסים ללך לה' אמרתי להנכס הזה למה מגעת חת ינהלכי מה חתה רילה השיב הנפש הנה באתי הנה לפיים חתכם במה

צלילה וגם עתה. השיבה לו אמני ז"ל איככה אוכל להתחפק מלזכות כי חמיר צבואי להסוכה וזכה אני לראות את אליהו ז"ל בזה אני מתענג ושמח וחת נחמתי כי הלא אני חי אליך חיי לער מגדול העניות והדחיקות אשר לנו וזאת היא נחמתי שזכה אני לראות את אליהו ז"ל ועתה שאני רואה היותו לא איש צלילה ולא עכשיו ביום גיחה מזה שמעשי גרמו לי שהרעותי את מעשי וחד לא אככה חבי ז"ל השיב לה לח מעשיך גרם רק מעשי שחני הרעותי חת מעשי ואמנו ז"ל איתרה לא כי אתה לדיק גמור רק אני שהרעותי את מעשי וחד אוכל להתחפק מלזכות הכלל אני ז"ל הבע"ח לחיו ז"ל צוה"ל מנחה אני מבטיחך שכל פעם שצבוא להסוכה בערב וצבוקר הוכה לראות חת אליהו ז"ל. וכן הוה והסבה שלא ראית אותו תחלה היא כי מונח רחוק הרבה עמד שם בית הפלה שלהם וסתי גר וכו' ובערב תחלחל לילה הכה אל הלבנה מהש"ו ע"ג הסוכה וכן צבוקר אל החמה ע"ג הסוכה מהש"ו ומחמת זה לא בא חליהו ז"ל להסוכה ובשנים הקודמים שאבניו ז"ל היה ג"כ מתעסק בעשיית הסוכה ודע מזה לייזס להעמיד הסוכה שלא ינעו הללים ע"ג הסוכה מהש"ו צבוקר ובערב רק עכשיו שאבניו ז"ל היה טרוד בקניית הד' יוניס כי קודם יוה"כ לא היה לו מנחה לקנות הד' מיניס שבלולב לכן לא סייע לו האחים בעשיית הסוכה ואנחנו החסם בחבר שלא ידענו תנשיית הללים לכן העיזדנו הסוכה ונעו הללים לכן לא בא אליהו ז"ל אל הסוכה לא צלילה הרחשונה ולא בא ג"כ צבוקר יוס' אל' דסוכות. ואחר שהבטיח אבי ז"ל לאמנו שראיה לכן אח"כ צבוקר ובערב היה משינן ולא נראו הללים מהש"ו צבוקר ובערב ואליהו ז"ל בא לסוכה אבניו ז"ל באין מונח ואמנו ז"ל זכחה לראות יו"ע ועכ"י.

נא) ה"ר יוסף כ"ץ שו"צ מוואלנשק סיפר לי זה מה שסיפר לו המקורב הר' ראדיא שווייגר נ"י ששמע זה מפה קדוש תלין אדמו"ר הה"ק הר"מ זוקללה"ה מהסאטן וזה לשונו. פעם אל' צליל שבת

(ח"ב)

הדברים פתח הרב פיו הקדוש ואמר בזה"ל
אזרחם וואס טייטשט דא איך האב איין מאל
גיואגט ווער העט כח איבער לו מאכין דעם
אפטר רבס פסק איך האב א דיעה אין
היכל הזכות ג"י איך הייס ורפסיק אח"י
מלגמור הד"ת שהתחיל לומר וזהו להכניס
נרות הנה בשעה שאמר הרה"ק דיבורים
האלו נפל פחד גדול על כל העם שהיו
שם. כי הבינו שידבר הרב אל מת אחד
והיה חושך צבית ואזי ז"ל הבין שהיו לפני
השנה איזו דיבורים ואיזה ענין עס מת א'
והרב פסק לו וכעת חזר המזם עוד הפעם
לכני הרב לבקש טיבחו כי כן מורין
משמעות הדברים לכן התחיל אזי ז"ל
לשאל ולחקור מהסידים שלו מה היה
בשבוט זו איזה ענין עס נפטר א' ש"כ ר'
לו כן סיפורו חנשים שהיו שם בעת מו"ה
זו זה כמה שבועות שכל לבאן למ"ה נז
לפני רבינו איש ח' אברך הגון מאוד בהכרת
פניו והיה מעיר פלוני סמוך לק' אפטא
והרב רבינו הכירו מביטו וזה ערך שני
שבועות נחלש מאוד היה מוטל בנפשו
באכסניא שלו שלח האברך החולה אל רבינו
שיטריח לבוא אליו כי יש לו דיבורים נחוצים
לדבר עס רבינו רבינו הלך אל החולה ואיזו
אנשים הלכו עמו בבוא הרב לחדר החולה
וישב לכניו והאנשים עמדו לפני הרב. ביקש
החולה שכל העם ילאו מכאן כי יש לו דבר
סוד לדבר עס רבינו כן רבינו פקד על
כל העיניים שם שילאו החולה ילאו כולם
ועמדו אחורי הדלת לשמוע איזו דיבורים
החולה בכה ביחידות לפני הרה"ק בוכה
ומדבר בוכה ומדבר והה"ק מנחם אותו.
בזה"ל שרעק דין ניט שרעק דין ניט.
העומדים בחוץ לא שמעו דברי החולה רק
שמעוהו בוכה ומדבר וזה שמעו מפ"ק
הרב שאמר לו שרעק דין ניט המוכן מזה
היה כי החולה ידע והרגיש בעלמו שימות
וילך בדרך כל הארץ וידע בנפשו מאיזה
ענין שעה ולא חיקן ע"י בכה לפני הרב
והרב הק' ניחם איטו ואמר לי שלא יפחד
מזה הרב הק' לא נחעזב שם רק מינוטין
אחרים ובירך את החולה והלך לביטו וזהו
אשר

במה שפשעתי יגדכם בעת הייתי בחיים
בעוה"י ויבקש מכם שתמחלו לי כי איני
יכול לבוא למקום מנוחתי עד שאפייס אתכם
ותמחלו לי חמורתי לו מה הוא הפשע
שפשעתי נגדי אמר הנפש בהמסירה שהיה
עליכם היה לי חלק גדול השבתי לו אני
מוחל לך חמר הנפש עוד יש לי להגיד
שאלתי מה עוד השיב לי מה שיצא
בצית האסורים הייתי הגורם בזה ורלוני
היה שתשבו בצית הסוהר לעולם רק היה
לכם זכויות ומלצים טובים שילאחם לחירות
אכן רלוני היה שתשבו במאסר לעולם.
השבתי לו גם זה אני מוחל לך מאחר
שכבר עבר הדבר אמר הנפש עוד יש לי
להגיד שאלתי מה עוד. השיב לי. הולאתי
שם רע על נדחת שלכם הדיקת חוהלי כו'
ע"י השבתי להנפש על דבר זה חייני מוחל
לך בשום אופן והפלייר בי הנפש נתכעסתי
עליו והשלכתי אותו אחורי הרי חושך וגסעתי
להלן ובאתי לבאן לכן נחאתי קלת ובאתי
לכה בליה הרבי ר' ברוך בשמעו זאת
אמר להרבי ר"ג הנה העולם מחזיקים
חומי לכעסן א' בייור גוטר יוד ואחכם
מחזיקים העולם פאר א' גוטן גוטר יוד
היתכן לעשות כן להפקיר נפש מישראל
ולהשליכו ליוקום שלא יה' לו חיקן לבשו
הטיזלק שלכם ואזי ג"כ אלבוש טיזלק שלי
וכלך לחפש הנפש לחקנו. ואח"כ אמר
הה"ק נהוסאטין הנה העת לילך חל
השלחן ע"כ סיפר הרד"ש מוכן היטב
שזה שהביט בחלונו שחיקן אותו הנפש
עכשיו בראייתו בינה זאת

(נב) **כבוד** אבי מורי הרב הג' אשר
עזיז זללה"ה סיפר לי ד"ר
כמה פעמים. ששבת אלל כבוד הרב הקדוש
זוקלה"ה מואפטא בק' מג"ו. ואלו
בסעודת שלם סעודות שהה"ק אמר תורה
ובהלהבות גדול כדרכו בקדוש וכל המסובין
וכל העם שמעו והטו אזנס לשמוע מהרב
דברי חלקים חיים והיה חושך בהבית כי
כל זמן שלא גמר הרב הק' דבריו הקדושים
לא הכניסו נרות להבית וגם אבי מו"ר
הרב ז"ל ישב שם ושמע. פתאום באמצע
(ה"ב)

כו'. כ"כ שם בקונטרס שיחית לדיקים על
 שם הה"ק מהכח ז"ל חמסם זה הוא
 טעות גיור וחלילה להאמין על אירו
 לדיק שהיה אוהב ישראל ואמר על יצא
 שההנהגה ישראל תקועה בלבו ויכול להתכבד
 במדה זו גם בעולם העליון ויהי שח יחקקו
 על מלכה שלו שום שבחים רק שבת זה
 שהיה אוהב ישראל [כ"כ בהקדמה לס'
 אוהב ישראל מכרו היה ה"ר הלדיק כו'
 הר' משולם זוסיל ז"ל מווינקוב שכתב כל
 זה יעו"ש] חלילה וחלילה להאמין על אותו
 לדיק דבר כזה שיקלל את חיש ישראל
 שגנב מאתו חייה חפץ טוב החביב לו
 ולהענישו עבד זה בעונש מיתה ח'
 ואכ"י על הסם אדם כשר ישראל חן לראמן
 דבר כזה מכ"ש על אותו לדיק ואוהב ישראל
 וזה בכ' הקונטרס הזה שיחית לדיקים
 מה ששטע מספדים לו הדכים זה והחמץ
 זה תועב היה לו להשמיט מעשה י'
 מסכה שרי לי' מארי כו' אמנם אלי
 הכותב התעק חרם מועט לעולם יורג
 מעובדא זו מכבר זה רבות בשנים שש ופה
 ד"ר מכבוד חבי מורי הרב ז"ל וכן היה
 וכידומה לי שהיה ד"ר בק' גרייזונג ששנת
 ר"ה"ק שם ואח"י בנסעו משם לאיו עיר
 זרתת התחילו לקבץ כל חפצי הרב להגחם
 נחגזו וחבשו את הוייגרל של הרב וגא
 מלאו הגידו זאת לה"ק שנגנב הוייגרל
 שלי מזה נתבעל וגבהל יאודו הה"ק ויחזיר
 להעם העיזורים לפני הגה החיתס שלי ג"כ
 חלוי בזה גרל שלי וע"ז דאב לבי פן יחיה י'
 בחיתתיו מכבד על בתי שהיו ניגעים
 ליולדות ויש בזה חשם סכנה ח"ו ביכול
 ללמות בזה ליחיד או חכבר גם להכלל
 ע"ז דוה לבי לא ענו העם ע"ז דבר כי
 לא ידעו מי גנבו וילא לחץ וישב על
 מרכבתו לנסוע קרא את נכדו ה"ר מלך
 הנסע ג"כ עמו לשמוע ונחש לו בואו
 דיבורים אחרים להודיעם לרבים הר' מלך
 הנ"ל בעיניו על מרכבצת זקנו רק' קרא
 בקול רם ואמר שמעו נא רבותיי מה
 שאקיי אומר לי שמי שנקח רל שלו
 אם לא יחזירוהו לא יוציא את שנהי ובהחלטה
 לדבר

אשר אחר שימות האבדך הזה ב"נ וישאלו
 את מטתו להביא עלמן ילכו נשחי המטה
 סמוך לבית הרב ויעמדו שם יודיעו להרב
 בן הזה האבדך זה מת בקרב ועשו כל
 לורכו ונשאלו המטה והלכו סיוך לבית הה"ק
 ועמדו שם וז' להודיע לה"ק. הרב הק'
 ילח מזיתו ובה אל מטתו של החברך
 הזה והניח ררב את ידו הק' ע"ג המה
 ואמר לו בזה"ל אברהם וואם שרעקט דו
 זיך שרעק זך ניט גיי איך היים וליווהו
 הייה פסיעות ומוזר לביתו כ"ז סיפרו לאבי
 ז"ל שהיה ד"ר בשבוע זו קידם השבת ועם
 סיפור זה נתיישב לו לאבי הרב ז"ל את הכל
 אשר עכשו במו"ש בן המה הזה עוד
 הפעם להרב לקוקן על מה שרולין להענישו
 גי' מזה נתפעל הרב ואמר בן בזה"ל
 ינו"ל וואם טוסטו דח איך החב איין זחל
 גיזאגט! ווער האט כח אבד לו מאכין
 דעם אכטער רבס פסק איך האב אדעה
 אין היכל הזכות [שם ילדים רב"ד של
 יעלה כידוע] גי' איך היים [גדלה מזה
 שהקפיד הרב הק' ז"ל על המקטרג ורמעיג
 שלח יעשה לו כלום ואנו רשע לבנות יורה
 שפסק הוא ז"ל ע"י התם וליווהו שלא יעשה לו
 כלום כי יש לו דעה בין הב"ד כל יעלה
 וזכן ז"ע ועל כל ישראל חין] וע"ל סי'
 מ"ג ג"כ מעשה נירח וקרה כזו מהה"ק
 ר"ש קרליגר ז"ל שגזר על המענים שלא
 יענים חת כו' *

(נג) מצאתי כחוב בס' שיחית לדיקים
 מהייה חיל דהו מספר
 שם על שם הה"ק יחככח זקללה"ה שהיה
 לו זייגרל טוב והיה חביב לו כי רל כר
 שט"ג היו מאותיות כחב חסורית וגנב
 הוייגרל ממנו וכעם הה"ק ע"ז מאיר
 וגזר ואחר בתי בגנבו ולא יחזירו לה יומת
 שנתו הגנב שטע זה ונתכחד מאוד תקלית
 הרב והחזיר את הוייגרל בסוד ובא לכני
 ר"ק שיברנו שלא יזק לו הקללה והשיב
 לו הרב כל זמן שאני בחיים בעוה"ז מובטח
 אהה ג"כ בחיים אכן אחר אריכת ימיי
 אחרי מותי לא אוכל לעזור לך כי קללת
 שם אפי' על תנאי בזה כידוע. וכן היה
 (זח"ב)

שהלך לטבול א"ע לכבוד יו"ט. האורח שאל את הרבנים אם יוכל להתאכסן בביתו כאן ביו"ט והוא ישלם במעט. כי ראה שהבית הוא צעוי השיבה לו הרבנית שמסכמת ע"ז ובעלה הרב מובטחת בו שג"כ יסיים ע"ז האורח הכניס חפיליו לביתו ונתן להרבנית אדום זהב להכין צורכי יו"ט. הרבנית הביטה צורכי יו"ט במאכלים ומשקה בכל האורך. האורח ישב בבית הרב והמתין על הרב הצע"כ לילך עמו להביהמ"ד להתפלל מנחה וערבית. וכן היה הרב בא מהמקרה ונה שלום לאורח והלכו שניהם לביהמ"ד. אחר תפלת ערבית הלכו לבית הרב. האורח היה מאוד עייף ויגע וגם רעב וחאב לאכול ואח"כ לשכב ולהנפש מטורח הדרך. נכנס להסוכה ויושב וממתין על הרב הצע"כ ואיגנו האורח יאל החולה ושמע קול בבי מאיזה בית האורח הלך וקרב אל הקול לידע מה זה שמע מבית א' חורבה הקרובה לבית הרב משם הקול יואל. הרבין את אזנו לשמוע הכיר שהוא זה קולו של הרב שוכב שם על הארץ ובוכה במרירות מאוד ואומר בזה"ל רבש"ע בשמיות נתם לי ורחמיים לא נתם לי. כי אין לי אחרוג. טוב מותי מחיי. כן הכפיל הרב-דבריו כמה פעמים בבכי ויללה האורח היה לו עמוד אחרוג מהודר נכנס להחורבה הלזו וצא למקום הרב וראהו שהוא שוכב על הארץ ולועק ובוכה. האורח אמר להרב הנה בשורה טובה אגיד לכם שיש לי עמדי אחרוג יפה ומבודר לבו עמי להבית ואחנהו לכם. הרב כששמע זאת נתחלל בשמחה וגילה. והלך להבית האורח פתח הארגז שלו ולקח אחרוגו ונתנו להרב חיבק נכנס הרב להסוכה והאורח גם כן נכנס וישב בידו התחיל הרב לומר בשמחה גדול אמירת האושפזין קדישין כו' כח"ש בכל הסידורים הנוסח. האורח נהנה מאוד מזה שנתחרח אלל רב קדוש ולדיק כמוהו. אכן כשתחרח הרב נוטה האושפזין. ליעול אברהם ועמיה יאחק ועמי' יעקב וכו' וכו'. אחר הרב להאורח שישב למטה ממקום שישב. ועוד אמר לו כן פעם ב' ופעם ג' שישב עוד

לדבר נסע משם הרה"ק הגבש שמע ג"כ היעב דיבורים האלו וקללתו. ונתפחד מאוד מזה ובצוה הרה"ק לעיר האחרת עם מרכבהו מלאו שהיה חלוי על שער העיר הזיגרל עם החומס לקחחו ומסרוהו ליד קדשו הרב נכנס לאכסניא שהובן עצורו. אחר הרב הק' הנה מי שלקח הזיגרל שלי והחזירו לי יבות אחי בסוד. אולי חוכל לעזור לו להנלל מקללתי כן הוה הגבש בא אל הרב בלילה בעת שהיה הרב ביחודות בחדרו אחר שילאו כולם והתוודה לפני הרב וביקש מהרב שיברכהו שינלל מהקללה כו' ע"ז השיבו הרב הנה כל זמן שאמיה בנה העולם תהיה מובטח בחיים. וחמר מוחי לא אוכל לעזור לך כי קללת חכם אפי' על הנאי צאה כידוע וכן הוה [הנה חראה מזה שכל הקפידא של הרה"ק היתה רק על החומס שלו וע"ז חשש מאוד פן יתחמו על שמו הק' על איזה דבר שיגע למלוכה ויוכל להתהוות מזה חשש סכנת נפש יחיד או רבים ח"ו ולא על רזיגרל גופא הקפיד להעניש ח"ו וחלילה להאמין ד"ץ על אותו לדיק הדור ואוהב ישראל] ז"ע ועכ"י אמן.

(נד) קרב הגאון הקדוש מאפטא זוקללה"ה בתחלה בימי חורפו היה רב ואצ"ד בק"ק קאלזיסיב ואח"כ בק"ק אפטא ואח"כ בק"ק י"אם ואח"כ בק"ק מעזיבו ושם מנוחתו כבוד כידוע והסימן הוא חיצת קאי"ס [סימן זה שמעתי באמר זה נכדו הרה"ל הק' הרמ"ז ז"ל מזינקוב] ושם בקאלזיסיב לא היה לו פרנסה והיה עני גדול. והתפרנס בלמלוס גדול והרב ז"ל לא השגיח ע"ז ולא הסיח דעתו הק' מתורה ותפלה ועבודת ה' ית"ש פעם א' אירע שנסע איש א' עשיר במתנו ההוא ובא לקאלזיסיוו בערב סוכות והבין שצריך להיות בבאן על יו"ט ולא יוכל לנסוע עוד להלך. ובאשר שלא הכיר שם שום בן אדם והיה לו עמדו מעות סך מסויים ע"כ הוסכם בדעתו להתאכסן אלל הרב דפה כי מפשטא הרב הוא ירא שמים ואיש אמינים ובא לבית הרב ז"ל. הרב לא היה בביתו (ח"ב)

האורח הנכבד הזה החישב ח"ע ונחלתה לעלת הה"ק. ונחלה ומה צ"מ בחסות סוכות ועד היום יש להם יח"ל זה עבוד האורח הזה כל בני בניו של הה"ק מאפעת זיוקללה"ה. עד ביאת הגואל ב"ח. כידוע.

נה) בבור ח"א מור"ר הרב זללה"ה שמע ר"ז מפי הרב הג' הר' אליעזר ז"ל אבר"ק גרירונג שהיה הרב הר' אליעזר הג"ל ספון וחשוב אלל הרה"ק מאפעת זיוקללה"ה והיה פעם א' אלל האפטר ודיברו אז מהרה"ג המג"א ז"ל עמד הרה"ק האפטר מכסאו ואמר אני מגיד לכם בחורח עדות מה שמעתי ממורי הרה"ק הר' אלימלך ז"ל שאמר בזה"ל. כל המחזרים עד המנן אברהם ז"ל. ועד בכלל. כולם היו בעלי רוח הקודש בעלי גילוי אליהו [והגדת עדות לריבין לומר בעיניו כידוע לכן קם הרב ז"ל מכסאו ואמר כנ"ל בחו"ע צ"ס רבו הק']. וישב על כסאו ואמר הנה אספר לכם מעשה מהרב ה' חזר שית נחת לרק ז"ל שהיה רב בניקלשפורג והיה תלמידו של מרן הגאון הגדול בעל הכ"ח זיוקללה"ה קודם הסתלקות הרב הגאון בעל ל"ג הג"ל התחשפו ובאו אליו החברה קדושה מעיר הג"ל ושאלוהו מי ישב על כסא הרבנות אחריו. ועוד ענינים ומה שפקד הרב בן קיימו את דבריו וכן היה הנהוג בשנות קדם בעיירות הגדולות שבעת הסתלקות הרב אב"ד היו מחלפים אליו הה"ק ומה שפקד על אחרי מותו בן קיימו בלי שינוי והרב הר' מועדילי ז"ל בעל הג"ל כקד על הה"ק שגמדו לפניו אשר ד' אמות סביבות קברו לא יקברו שום בן אדם בעולם אפילו יהיה גדול שבגדולים עד מאה שנים מיום ליום. בן הורשם פקידה זו לזכרון בפניכם שלכם לקיים דברי לוואתו למשך השנים האלו. וכרבות ימים ושנים והיו בניקלשפורג רבנים גדולים בארץ אשר נסתלקו שם לא נטמנו בד' אמות הללו סביבות הקבר של הג"ל ז"ל ובעת הסתלקות הגאון רבי ר' שמעלקה ז"ל. האמסו חז"ק לפניו מקום קברו

עוד למטה ועוד למטה והצתיקו בכל פעם עוד למטה עוד למטה. עד שנשאר חשב בשיפולי שלחנו האורח בלבו גזרעם מאור על הרב מה זה שאתה מעתיק אותי למטה למטה כי לא ראה שום אורח אחרים שיושיבם ררב למעלה ממנו שאתה יועתיקי למטה י"ה לא חיר כלום רק בלבו התרעם מחור על הרב ועשו קידוש הרב והאורח ואכלו בסוכה כראוי וה"ך האורח לישן ולנוח הציקר אור קם הרב והבין ח"ע כראוי וקיים ימות נפילה לול ואחריו כדבעי גם החירח ונכנסו לסוכה לאכול סעודת יו"ט הרב הרגיש וידע שהאורח מתרעם בלבו על מה שמורידו למטה מאללו לכן גילה הרה"ק את עיני החורח וראה שנכנסו החושפיון קדישין לסוכת הרב באמרו האושכיון וישבו זה אחר זה חלל הרב ישב אברהם ולחטה ממנו יחזק ואחריו יעקב וכו' וכו' האורח כסוכה לראות כל זה הבין בעלמו שאין מקום ישיבתו אלל הרב רק למטה למטה אחר כל ישיבת הז' אושפיון למטה מכולם בשיפולי השלחן. וזה נתישב לו על נכון מה שהורידו הרב בלילה הא' מלשבת אללו עד שיפולי שלחנו והתענג מאוד בזה בכמה אנפי א' שיש לו חכמיה כזו וגם מה שזכה לראות את האושפיון גם מה שהיה נפש הרב הק' הן בגשמיות הן ברוחניות ביום רחשון דחוק"מ סוכות רלה האורח ליסע לביתו ולקבל פרידת שלום מהרב אמר לו הרב. הנה לדעתי היה יותר טוב לכם להשאר בבאן אחר שזכיתם לכל זה הנזכר חיינך אחכם לטובתכם עשו לכם צוואה על כל אשר לכם כפי הטוב בעיניכם ולמות בבאן ולינך לג"ע באין מונע וחתי בודאי חקיים לשלוח כל המעות שצירכם פה אל ביתכם ולקיים הכל כפי הצוואה שלכם בלי גרעין כל שהו גם אני מושיבכם על באמנותי שאני חרעי חרע זרעי כו' ביום היח"ל שלכם בכל שנה ושנה לומר קדיש עבורכם לטובת נשמתכם מעתה עד עולם כן עלתי טובה ונכונה לפניכם. (ח"ב)

(נו) הרב הק' ר' מאירל פרומישלאר ז"ל היה דר זמן מה באטיק חאטין כידוע והיה ריטון על שו"ב א' שבא על ערליה רח"ל ורלה הרב הר' מאירל להעביר את השו"ב שלא להיות שו"ב עוד ומזמן הרה"ק מחפשא ז"ל לשם ולא הסכים הרה"ק מאכעא לזה להעבירו ולקפח פרנסתו. אמר לו הרב הר' מאירל רלא אמרו חו"ל (סנהדרין פא) הבועל ארמית קנאין פוגעין בו ואם להרגו ממש יוחר מ"כ שמוחר לרחותו מלהיות שו"ב. השיב האפטר. הפשט במאמר זה כן הוא הבועל ארמית קנאים היינו צדיקים שמקנאים קנאת ה'. פוגעים בו פגיעה היינו חפלה מלשון ויפגע במקום. הצדיקים צריכים להסתפלל. עבדו להש בו בחסודא לפני ה' ית'. ובזה א"ש שינו הלשון כונעין ולא הורגין. שוב אייר הרה"ק מאפשא שבה יובן דברי הנמ' (סנהדרין פב) וכן א"א א"ש וירא פינחס בן אלעזר מה ראה. אמר רב ראה מעשה ונזר הלכה אמר למשה לא כך לימדתי בדרך מהר סיני הבועל ארמית קנאין פוגעין בו אמר לו קריינא דאגרתא איהו להוי פרוווקא והקשו המפרשים מ"ט לא קיים משה רבינו קנאת ה' בעלמו והפירוש הנכון הוא כן משה רבינו ע"ה שמע מפי הקב"ה לשון זה הבועל ארמית קנאין פוגעין בו. הוא הבין פי' המאמר כמו שאני אמרתי ולכן לא עשה לו כלום ופינחס הבין הפשט במאמר זה כפשוטו וכמו שפי' רש"י. קנאין פינעין בו היינו ללבוש קנאה ולהרגו ממש לכן אמר לו לא כך לימדתי בו פוגעין בו ולמה אין אהה הורגו. ע"ז השיבו משה רבינו ע"ה. קריינא דאגרתא כלומר אהה קורא האגרת כן ? ואהה מבין כן במאמר זה לכן היה אהה השליח בזה. כי לדידי יתכרש המאמר בפי' אחר. אכן שהשי"ת שלח לך במוחק לפרש את המאמר כמו שאמרתי ואולי הדין עמך בזה ע"כ שהיה אהה השליח לדבר זה ולא אני כי לי אי אפשר לעשות כן כפי מה שהני מבין פי' המאמר. ודברי פי מכס חן י"ע ועכ"ז :

הנבי

נצחה בעדו שיהי' לכבוד לו ולא מלאו מקום מכובד עבור כבוד קדשו זקן א' מבני הח"ק אמר שהוא זוכר אשר על הד' אמות של סביבות קבר הרב הל"ז ז"ל שהיה גדור סביב והמקום פנוי יש ע"ז איזו דיבורים מלוואת הרה"ג הל"ז ז"ל לקחואת הפנקס הישן הגדול אשר בשם הורשם פקידת הרב ז"ל ונמלא שהסתלקות הרה"ק רבי ר' שמעלקא ז"ל היה מאה שנה מיום ליום מעת הסתלקות הגאון הקדוש הרב בעל הל"ז וי' יתנה ראו כן תמכו כמה גדלה גדולת וקדושת הרב רב' הל"ז שלפה ברה"ק על מאה שנים מיום ליום אחר הסתלקותו כי הורגך לו הרה"ק רבי ר' שמעלקא ז"ל להיות שכן לו ובעת פקידת הרה"ג הק' הל"ז ז"ל לא היה עדיין נשמת רבי ר' שמעלקא ז"ל בזה העולם כי לא היה בן מאה שנים ולפה ברה"ק על המשך מאה שנים ונקבר הרבי ר' שמעלקא ז"ל סמוך להרה"ג הק' ר"מ בעל הל"ז זולקלה"ה תוך ד' אמותיו ע"כ דברי קדשו י"ע ועכ"ז בזה ובבא אמן

(נד) שמעתי כמה פעמים מהשו"ב הישן מעירי פה יציקון הנכבד הר' הירש ליב זלה"ה וכן סיפר. פעם א' הייתי אלל הרה"ק אפטר רב ז"ל ועוד איזו אנשים נכנס אים א' מכובד לפני הרב ונתן לו קיטל מענין מסחר שלו ואנחנו עמדנו קלת מרחוק שלא לשמוע דברי האיש שדיבר הרבה מעסקיו וראינו יזרחוק שמה שענהו הרב הק' על מבוקשו לא היה יחא לו לאותו האיש ורלה להסיב דעתו הקדושה לרעיו והרב לא הסכים לו יזה שמעתי מפי קדשו שאמר לאותו האיש בקול רם וכולנו שמענו זאת בזה"ל תדעו כאשר אני קם בבוקר ואני מעהר ומקדש את הרמ"ח אברים ושס"ה גידים שלי ובא א' לשאול עלה ממני ידע שהוא כמו שישאל באורים ותומים ואחס רוגים שאסכים לדעתכם ? לא רק כמו שאני אמר לכם ב' ית'. ע"כ דברי קדשו וזה שמעתי מפי השו"ב אהה"ל כ"פ

(ח"ב)

הנור אגס מים אמר בזה הלשון רבש"פ
ההופכי ה'צ'ר' כשתהפך תי' ה'צ'ר ויהיה
תי' ר'ו'צ'ה ורמוז לר"ח ר'אה ו'הסקין ל'ורח
ה'לצנה אז אגס מים יתקיים הר"ח מאלו
השני תיבות חגס ר"ח אבדו גיים מארנו .
מים ר"ח מוגדיל ישועה מלכו. כן יהי
לרזן מלפני אבינו שבשמים במהרה בימינו
אמן .

(ס) **בישם** הה"ק הנ"ל לבאר מדרש
פליאה וז"ל אמר המן לזרש
אני ואחיה הם כמו מרדכי ואסתר אמרה
לו זרש אני לא כאסתר ואחיה לא במרדכי
אלא מוקים אחד והוא פלא ואמר הה"ק
הנ"ל לפרש דברי המדרש פליאה זה כי
מרדכי במ"ק עולה י"ג כמנין א"ח'ד' .
אסתר במ"ק עולה ג"כ י"ג כמנין א"ח'ד' בין
שניהם עולה כ"ו מספר שם הוי"ה ב"ה .
רמן במ"ק עולה י"ד . אש במ"ק עולה י"ב
בין שניהם מספר כ"ו כמו מ"ק של מרדכי
ואסתר . והיא השיבה לו אני לא כאסתר
ואחיה לא במרדכי אלא מקום אחר היינו
גימט' אסתר הוא הוא י"ג מנין אחד
וכן מרדכי גימט' אחד מנין שם הוי"ה
ב"ה אכל אנחנו לא כן כי גימט' המן הוא
י"ד כמספר ס'מ'א'ל' וגימט' זרש הוא י"ב
כמספר לילית היינו מקום אחר סערא
אחרת סערא דמסאבותא משא"כ הם
ומספרם ב"פ י"ג מספר שם הוי"ה ב"ה סערא
דקדושה . ע"כ לשונו הק' ודברי פי חכם חן
זי"ע ועכ"ו

(סא) **בעין** זה שומעתי בשם כ"ק אדמו"ר
מהרא"י מס"ג זולקללה"ה
על מה דכתיב במגילה אל תדמי בנפשך
להמלט בית המלך כו' כי אם תחפש תחרישי
בעת הזאת ריוח והללה יעמוד ליהודים
ממק"א . ופי' הוא ז"ל ע"פ מה דאיתא
בזוה"ק כי אסתר העמידה שידים במקומה
ואחשירוש לא נגע זה וזה כוונת מרדכי
אל תדמי בנפשך [אל העשה דמות ודמיון]
בנפשך [בנפש שלך שחששה דמות ודמיון]
עבור הנפש שלך רק אחיה בעלמך חכנוס
עמה להמלך] כי אם תחפש תחרישי
בעת הזאת [היינו אם תעשה גם עתה
כמקורם

(נח) **אנשי** קהל א' החלונו לפני הה"ק
התפטר הנ"ל ז"ל על גודל
ענים והיחך פרנסתם וכן בשנה השנית והרב
ניחם חיתם בכל פעם וברכסם והתחלל לה'
ית"ש שרחיב להם ואחר זה נתהוו דבר
בעירם רח"ל באלו רוב אנשי העיר
ההוא לפני הה"ק בגודל מרידת לבם ואנחה
שלא די להם יגון נפשם מלד דוחק פרנסתם
עוד נוסף עליהם עונש הדבר ונחמו ע"ז
קייטל להרב הרב קרא הקייטל שלהם
לעורר עליהם רחמי שמים כדרכו בקודש .
והניח הקייטל מידו ולקח בחי עינים שלו
מעיניו והתחיל לשכשף אותם בכאטשילא שלו
[זה היה ידוע מנהג הרב הק' ז"ל שאם
משכשף בחי עינים שלו באמצע קריאת
הרייטל הסימן הוא ששורה דינים ח"ו על
אותו החי] ולבש בחי עינים וקרח פעם
ב' את הקייטל שוב הניח עוד הקייטל מידו
ולקח הבחי עינים מע"ג עיניו לשפשפש כעס
ב' . ולבש הב"ע וקרא הקייטל פ"ג והניח
הקייטל מידו ולקח הב"ע לשפשפש פ"ג . וכל
העומדים שם ראו זה והבינו שיש לו להרה"ק
עבודה גדולה בזה והתחיל הרב לבכות
מאוד מאין הפניות ואמר להם מתוך בכיו
אחיה שאני רואה לירוק אותיות מ'א'ה' על
העיר וכה בכה ערך חלי בעה מובן
הדבר אשר חיל ורעדה אתו לכל העומדים
שם . ואח"כ נחשור הרב בשמחה ואמר
ברוך ה' שהזמין לי אית אחת לעירוק אותיות
מ'א'ה' שיתפך הכל לטובה והוא ללרף אות
ע' ויהי' הלידוק אותיות מ'ע'ו'ה' וממלא
נחמן שני החששות האלו כחיוב ויש לזה
רמז בכתיב הגה עין ה' אל יראיו למיחלים
לתסדו היינו שנתן רשות ליראיו ללרף אות
העין ויהיה הפעולה ע"ז להלל ממזות
נפשם ולתפוחם ברעב . שצבה יתיקנו שני
המקריים שלא טובים המה . בעזר"ה יתהפכו
הכל לטובה וכן היה שנפסק הדבר מהעיר
וגם הרחיב ה' להם את פרנסתם וכמו
שנאמר ותגזור אומר ויקס לדיק גזור והקב"ה
[מקיים כו' (מו"ק ע"ז ע"ב) זי"ע ועכ"ו]
(נח) **מהח"ק** מאפסא זולקללה"ה
על הפסוק ההופכי
(ח"ב)

אמר הכתוב אחד הכרוז. ויכלא העם מביאי שממילא נמנעו

(ג) **שמעתי** מכבוד אבי מו"ר הרב רנ' זללה"ה כ"פ ששמע

מכ"ק הרה"ל הק' הר' יצחק מאיר זצ"ל בנו של הרה"ק מנחם זצ"ל בסעודה שבת בקאמניץ לזה להביא לו הס' עבודת ישראל מהרה"ק מקאמניץ זצ"ל והובא הס' הי"ג אל שלחן הק' ועיין בו מעט. ואח"כ אמר להמסובין. הנה בספר זה חסידים קאנס שוידעים בו ללמוד בספר זה לומדים אינם יודעים בו כלל אני הכרתי את הדריק הזה. אבי זלה"ה פקד עלי לנסוע אל הרב הדריק הזה על שבת נסעתי אליו ושכתי שם שבת פ' דברים ובעש"ק דברים אחר חלות הובא לו ס"ת אחת לחדרו. להעביר הסדרה מחוך הס"ת ואני הייתי אז בחדרו בעת שעמד ופניו אל הס"ת שעל השלחן באמנע הקריאה פתחה אשה ח' את הדלת מחדר הרב ונכנסה. ועמדה בפנים אלל הפתח. לא קרבה להרב. כי ראתה שהרב קורא מסוך ס"ת הרב לא ראה את האשה כלל ואם נכנס מי לחדרו כי פניו למוך הס"ת וקורא מחוכה. אני ראיתי את האשה שנכנסה וגשאררה עומדת אלל הפתח מבפנים כשגמר הרה"ק קריאת הסדרה מסוך הס"ת ישב על כסאו. וקרא חת האשה ובחנה ועמדה לפניו אמר לה הרב שמך היא לאה בת זוסל השיבה הן כך שמי שאל אותה עוד המבוקש שלך היא להפקד בבנים השיבה הן זה הוא המבוקש שלי השיב לה הרב ז"ל ועכס אשר אמרתם לבז ר"ת לאה בת זוסל יהיה. סי וועט זין לך לביחך. הש"ת ימלא מובקשך. ומרומי זה בחוה"ק זה שמעתי מפה קדשו כ"ז שמוע אבי מו"ר זללה"ה מפ"ק של הרה"ל הק' הרי"מ הנ"ל מו"קוב ששבת בפה קאמניץ ושמעתי אני זה כ"פ מכבוד אבי מו"ר הרב זללה"ה

(ד) **בבד** ירדנו המושל' הר' גבי הירש ראפיפורט משמש בקודש לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א בטשחרטקוב. סיפר לי ששמע זאת כ"פ ממרנא כ"ק אדמו"ר

כמקודם להעמיד סידה במקומך] ריוח והללה יעמוד ליהודים ממקום אחר [לא יהיה ההללה מסייעת דקדושה על ירך זולת ממקום אחר היינו מסייעת דמסאבת] וזה אינו נכון לכן אחת בעליון תכנים להמלך כדי שעל ירך חיה ההללה מלך הקדושה. ודפח"ח ז"ע ועכ"ז:

(סב) **הה"ק** הנ"ל מאכטא זוקללה"ה אמר ע"י שמש ח' נחישב

לי קושיא אחת שהיה קשה לי המיד כתיב ויבואו כל החכמים כו' אל משה לאמר מרבים העם להביא גר' ויעבירו קול במחנה חים ואשה אל יעשו עוד מלאכה לפרומת הקודש ויכלא העם מהביא הו"ל להכריז שלא יביאו דהא הקפידא הוא על שמרבים להביא ולמה לזה משה להכריז שלא יעשו מלאכה ע"י השמש נחישב לי זה הזעשה כן הוא

פ"א בא השמש להקילו לעמוד לסליחות ודפק על פתח הרב ג"פ כנהוג.

וקם הרב אח"כ שאל הרב אותו מה זה שדפיקה ראשונה הקילותי חיקך ופעלת בלבי התעוררות גדול ולבשתי א"ע תומ"י והלכתי צוריות להקליון איזה כוונה נכונת בדפיקות שלך השיב לו השמש כוונת איני יודע כלל שאני הדיוע וכן אבי ואבי אבי היו הדיועים. שמקובל אני מאבותי לומר בהשגחה דפיקות ג' שמות האבות חברה יצחק יעקב יוסף איני יודע אז אמר הרב ז"ל עי"ז נחישב לי קושיא הנ"ל

אם אמירת ג' תיבות האבות לבד שאמר השמש פעלו בלבי התעוררות גדול. מכל שכן שעי' עשיית בללאל במלאכת הקודש יודוע מאמר חו"ל שידע בללאל ללרף החיות שבהם נבראו שמים וארץ וכן שארי כל העוסקים במלאכת הק' בכוננות גדולות מוכן היטב שעי' התעסקם במלאכת הק' נתפעל בלב כל ישראל תשובה גדולה והתעוררות גדול להביא עוד ועוד לכן לא היה מועיל הכרח שלא להביא כל זמן שעסקו העוסקים במלאכת הק' לכן היה ההכרח להכריז שלא לעשות עוד מלאכה לפרומת הק'. ועי"ז ממילא שלא יביאו עוד. ועי"ז

(יז"ב) **גימל** 3

כח הדיבור כל הארונים והכומרים וכל המסובין המה רחו כן תמרו כומר א' מהם שהיה שואל ישראל ורשע ערין בלבו נתקנה קבאם גדולה מזה היסכן שהיהודי שהם כבזה וספל בעיניו יעשה דבר גדול כזה מוכת גדול כזה שכל הדחקטורים הגדולים לא יכלו להושיע לה ונחייטן בלבו הרע וגנב חת הצורשטיין מעל השלחן ולא גידע היכן הם חיפשו בכל הבית ולא נמלאו בזה של הארון הנ"ל נתאלמה עוד הפעם כמקודם שמתח הארון נהכך לחוגה מה עשה החירן שלח לקרות חת הרגידאר שלו הנ"ל וסיפר לו לרות הבת וגזר עליו בחוקף בגזירה גדולה שיטע עוד הפעם אל הרב ז"ל מקאזינין שישלח לו צורשטין אחרים שילחוש עוד עליהם. לרפא את בזה ובזה לא יעניש אותו בגזיף ובממנו כו' הרגידאר הזה היה מוכרח לקיים גזירת הארון עליו וליסע עוד הפעם להרב הנ"ל וזכה לכניו צמר נפשו שירחם עליו ועל בני ביתו ליתן לו צורשטיין אחרים מלוחשים בלחש הנ"ל כמקודם לרפא את בזה הארון שלו ובחס לאו הרי הוא וצני ביתו עומדין בסכנה גדולה כו' הרב הק' נעחר למצוקא ובה חמר לו הגה ללחוש כוד הפעם על צורשטיין אחרים וליהס לך זה הוא דבר שאי אפשר נוחמת טעם הכמים לי רק מחמת גודל הרחמנות . . . לי עליך ועל בני ביתך חגיד לך היכן הם הצורשטיין הקודמים שגנבו חרע שבומר פלוגי הוא גנב חיתם מן השלחן של הארון ומונחים הם כעת במקום פלוגי ופלוגי והגיד לו סימנים מובהקים בחדר פלוגי ובמקום פלוגי הכל בפרטות באר היטב יחבשם הארון וימלאם שם ובזה חלבוש אחס וחכל לדבר כרחוי וסיהיה מהר לשחרס היטב כן הוה היהודי בא אל הארון וסיכר לו כל הנ"ל הארון הלך עם אנשי חיל. קאראקין שלו ומלא הצורשטיין הללו מונחם במקום פלוגי כמו שאמר הרב"ק וזהו לבשחם והתחילה לדבר כראוי ע"כ המעשה הנורא מהרה"ק מקאזינין ז"ל וסיים ע"ז כ"ק מרן אדמו"ר ז"ל הרב"ם. בזה"ל. פליאה היא זה. להגיד היכן מונחים הצורשטיין

אדמו"ר זקללה"ה הרב"ם מטשארטקוב שסיכר מנחם הה"ק הר"י ז"ל מקאזינין והוא איש א' מוכסן (ריגדאר) שהיה נוסע לפרקים להרב המגיד מקאזינין הוא יס' צפפר א' והחזיק הארענדה בשם כיה בשם וזה היה פרנסתו להארון שלו שבכפר זה היה לו בית אחת גדולה בשנים ולא הייתה יכולה לדבר והיה לה חוש השמע כראוי ולדבר לא יכלה הארון עסק בכל מיני רפואות מכל הדחקטורים הגדולים ולא הועילו לה כלל ה' מחה"י גילה להארון הנ"ל וסיפר לו שיש רב אחד חס חלקים בעיר קאזינין שהיה פועל יושבית נוראים וגפלאים ונתן עלה אל הארון הנ"ל שיגזור על היהודי מיכסן שלו בחוקף שסע להרב רב"ל מקאזינין חידות בזה ובודאי יבית לה רפוחה. כן הוה הארון קרא הרגידאר שלו אללו וגזר עליו בחוקף אזהרה שיסע להרב מקאזינין ויביא רפואה לביתו האילמת ובחס שלא ייית אותו ולא יסע להרב ירחנו מפרנסתו כו' הרגידאר זה היה מוכרח לייית גזירת הארון הנ"ל ונסע להרב הק' הנ"ל וביקש מאתו שירחם עליו שלא יהיה נדחה מפרנסתו ויבדך את בזה הארון הנ"ל שחולל לדבר וגם יהיה קידוש השם בדבר במוכן הרב נעחר למצוקא וליה להבית לו צורשטיין וליה עליהם ונתן הצורשטיין להרגידאר שיחנס לארון שלו ובזה האילמת חתלה הצורשטיין על לארה ותלך בזה כמו קרעלין ולא חסירם מעליה בשום פלס ועי"ז חוכל לדבר כן הוה הרגידאר נסע לביתו בשמח' ומסר הצורשטיין להארון וסיפר לו שהרב ז"ל לחש עליהם חיה לחס הידוע לו ופקד על בזה שחתלה הצורשטיין על לארה כמו חלמוגים ותלך עמהם ועי"ז תחמיל לדבר. היא חתלה על לארה את הצורשטיין והתחילה לדבר כראוי ככל בני האדם מוכן הדבר שהארון הנ"ל שמח שמחה גדולה בזה ומגודל שמחתו עשה סעודה עבור כל הארונים שכניו ולכל הכומרים הידועים לו ואהביו והתפאר ככניהם ברפואת בזה וסיפר לכולם איך שהרב מקאזינין שלח לו אללו הצורשטיין שלחם עליהם חיה לחס ועי"ז הוטאר לביתו (ח"ב)

כחפץ הארון רק בקשה קמנה אבקש מהארון
 שיתן לי הארון כך וכך סחוי, עץ וכך וכך
 קארין תבואה בהמשך השנה וזוהי אמן
 הנמקת הקדוש בעד העסק כשמוע האיש
 דברי הרב זזה, אמר לו האיש איך יוכל להיות
 דבר זה הגה סך ה"ק ריינוס הנחה לח רלה
 הארון להניח לי ואיככה אוכל לבקש סך
 כזה שיעלה ערך ג' פעמים ח"ק ריינוס
 אמר לו הרב הלא כבר הצעתה לי שחליימי
 לי לכן עשו כמו שאמרתי לכם והשי"ת יעזור
 לכם. האיש הזה הסכים ברעמו לליית
 פקודת הרה"ק ונסע לביתו והלך להארון
 ביום שליין לו הרה"ק ואמר לו כדברים
 האלה, אני מסכים לרלון הארון ליתן בעד
 העסק מקח הקדוש רק שאלה ח' קטנה
 אבאל מהארון ליתן לי סך עץ כך וכך סאון
 וכן תבואה כך וכך בהמשך השנה הארון
 לא סירב בכל זה ובתז לו קאנטראקט על
 העסק שמשכיר לו העסק על שנה תמימה
 בעד סך. ומחויב ליתן להריגדאר סך עלים
 וסך תבואה [כמו שביקש היהודי מחלו]
 כנ"ל וחמס ח"ע על הקאנטראקט ומסרו
 בידו והיהודי נתן לו מעות סך חחר חיו
 ימים קרא הארון את היהודי וחמר לו הגה
 מתמה אני על עלמי מה היה לי זזה שעל
 הנחה ח"ק ריינוס לא הסכמתי להניח לך.
 ועל נתינת סך עץ ועל סך תבואה
 הסכמתי ליתן לך שעולים הרבה יותר
 מח"ק ר"כ אך אני יכול לחזור בי חחר
 שחממתי ח"ע ונתתי לך קאנטראקט חך
 תמיה לי על עלמי שעשיתי שגשון גדול
 כזה רק שאינו בחזרה האיש הזה הודיע
 כ"ז לחזר הק' והודה לה' ית"ש על חסדו
 וחשו"ח חל כ"ק ארמו"ר זל"ל כ"ז סיפר לי
 ידידנו הנכבד היקר המקורב. הרל"ה ג"י
 ביום הנז"ל:

(סו) **בבד** ידידנו הישש המופל' הנכבד
 הרל"ה ג"י שטעריגברג משמש
 בקודש סיפר לש"צ הר' זוסיא ב"ר שאל
 בראשנשטיין בזה"ל. אני הייתי צביה בעיר
 בועשטש יום טוב ח' של פסח. ובחמ"מ
 פסח באתי לחלח"ק לטשארטקוב. מדי נסעי
 אל אכסניא שלי וכ"ק אדו"ר מו"ר עמד אלל
 חלוט

צארשטיק הגנובים היה המגיד מוקאויניץ
 יכול להגיד. וללחוש עוד הפעם על בורשטיין
 אחריים לא היה יכול ללחוש ע"כ הסיפור
 הנורא הזה

(סה) **עוד** סיפר לי ידידנו הרל"ה הנ"ל
 אז בהיותו צביה ח' שבע
 חרס"ח לפ'. ענין נפלא חכ"ק מרן קוה"ק
 ארמו"ר זוקללה"ה מטשארטקוב. והוא
 פעם ח' בא לחלח הקודש אש ח' שהיה
 עשיר גדול והיה רגיל לבוא לחלח"ק לפה.
 וכעת לח היה טוב העסק שלו נפניו שהיה
 מחזיקה. ענדא בחזיה כפר מכיה שנים וכעת
 רולה מהארון שלו הג"ל הנחה על העסק שלו
 הנ"ל לערך 500 ריינוס והארון לא רלה ליתן
 הנחה כלום רק ש חווק העסק במקח הקדוש.
 ובאם לחו יעקור דירתו משם וישכיר עסק
 הרענדא לחש אחר הנאות לו לכן בא האיש
 הזה לבני כ"ק ארמו"ר זל"ל ונתן לנו הנבאים
 סך חמשה ר"כ בעד זה שכל זמן שהיה
 הוא בחדר הרה"ק לא יכנס מי מאתנו אל
 חדר הרב. שהוא לבדו יהיה בחדר הרב
 עם הרב כן הצעתנו לו הוא נכנס לחדר
 הרב ביחידות ונתן לו קויטל בקשה. וגם
 בע"פ ביקש מהרב שיהיה לו גשיא חן בעיני
 הארון על ההגה שרולה ממנו כי אינו יכול
 עכשיו ליתן במקח הקדוש. ארמו"ר בירך
 אותו ע"ז שיהיה לו גשי"ח בעיני הארון כו'
 אכן האיש הזה לא הסתפק ח"ע בזה בצרכה
 ארמו"ר ורלה שיבטיח לו הרב זל"ל בבירור
 שיפעול הנחה ברלונ. והאיש עדיין עמד
 לפני הרה"ק ואמר לו בזה"ל. רבי איך וועל
 איך יט חפ טרייטין נחתי להמקורבים סך
 5 ריינוס עבור שלא יכנסו לבאן כל זמן
 שאעמוד לפניכס פה ע"כ אני מבקש מאת
 כבוד הרב הצתחה בבירור על גשי"ח בעיני
 הארון על הנחה הזאת השיב הרה"ק להאיש
 אבר איר וועט מיך פאלגין השיב האיש
 בוודאי וועל איך איך פאלגין כפל הרב
 ואמר להאיש אבר איר זאלט מיך פאלגין
 השיב האיש כן בוודאי אליית אחכם. אז
 אמר הרב להאיש חסעו לביתכם וביום ד'
 אז ביום וא"ו חלכו אל הארון ואמרו לו כן
 הגה אמן להארון בעד העסק מקח הקדוש
 (ח"ב)

כאן. עכ"ל הקידוש והטהור ז"ע ועכ"י
אמן בזה ובזה.

(ז) **שמעתי** זה מכבוד ידי"ג הרב
היופני כו' הר' ישראל

אברהם נ"י מליטוועץ. וכה סיפר הנה
מסתמא ידוע לכם שאין חסיד אני וכו' רק
מה שעיני ראו זה הוא אמת אני מילדי
סאטנינוב. ובשכנות שלי קנה א' בית דירה
והיסיף על בנין הישן והכניס את מקום
נטיפת הגג אל תוך הבית מה שהעולם
מקפידין ע"ז מאוד שלא לעשות דבר זה
כידוע וחשש סכנה הוא ובלא זה היו
מרגנין קלח על דירה זו מקודם מחשש רוחות
רעות ח"ו ואשת הקונה הזה היחה מעוברת
ואללה מחו בניה הקודמים בקטנותם רח"ל
ע"כ יראה לנפשה פן יקרה לה כמקרה
הקודמת ח"ו ובפרט שמליוס על דירה
זו עוד מקודם ובפרט אחר מעשה זו
שהכניסו אל הבית מקום נטיפת הגג ע"כ
ע"י כל הג"ל הפלירה בצעלה שיסע
למשארטקוב אל כ"ק אדמו"ר זלה"ה לספר
לו כל הג"ל ושיברך אותם הרה"ק שלא
יארע עוד להם שום דבר רע ח"ו ואם יראה
בעלה שהרה"ק מקפיד ע"ז איז לא יכנסו
לדור בבית הזה בעלה נסע לחלה"ק ונתן
קייטל על מבוקשו הרה"ק בדרך אותו
שידור בדירה זו בשופי ונחת ושלח יארע לו
ח"ו שום דבר רע. ושאלתו חלד זרע של
קיימא כו' הוא שאל על שם להגדל
השי"ב לו הרה"ק תקרא שם אחר הסדרת
להילד שיוולד לך ושחק הרב רגעים אחדים
ואמר לו בזה הלשון נין. נאך דער הפטרה
טאקי נאך דער הפטרה ופטרו לשלום
ויבוא אל ביתו לעיר הג"ל סאטנינוב.
החסידים מטשארטקוב באו אליו בשבת בוקר
אחר התפלה על קידוש כנהוג הוא סיפר
להם את דברי הרב אליו כנ"ל והיה קלח
לפלא בעיניהם שמתחלה אמר הרה"ק קריאת
שם מהסדרה ותיקף חזר בו ואמר על
ההפטרה ולא הבינו כוונת קדשו האשר
זו ילדה נקיבה והיה זה צפ"נאש. החסידים
חיפשו שם בכל הסדרה שם נקיבה. ולא
מלאו בכל הסדרה שם נקיבה. שוב חיפשו
בהפטרה

חלונת צביתו וראה אותו נוסע שלח תיקף
לקרוא אותו אליו הלכתי תיקף ובבואי
לפניו נתן לי שלום ושאל אותי וואס הערט
זיך אין צוטשטעט. לא ידעתי מה להשיבו
ושחקתי. שאל אותי עוד הפעם וואס הערט
זיך אין צוטשטעט. נזכרתי מה שראיתי
חדשות שהחילו לרנף בצאנים הרחובות
מבוסשטעט אמרתי להרב מי רייניגט די
שזאט. מי פלאסטירט די גאסין אין
צוטשטעט אמר הרב אזוי מי רענוגט שוין
צוטשטעט אמר לי בדרך שאלה
האבין זיי אמונה אין דעם בעש"ט הקדוש
אמרתי לו נין. זיי האבין ניט קיין אמונה
אין בעש"ט ז"ל דארט גיפונט זיך א גביית
עדות אז משן האט גיפנין צייט בע"ש
סוסיס גנובים הרב לא נתפעל מזה. שאלני
עוד הרב אין האר"י הק' האבין זיי אמונה
השבתי לא אין להם אמונה בו שאלני עוד
הרב אין זוהר הקדוש האבין זיי אמונה
השבתי בהוהר יש להם אמונה קלח רק
שאומרים שיש הרבה מאמרים בהוהר שאינם
מר' שמעון בן יוחאי ז"ל. שאלני עוד הרב
אין רשב"י האבין זיי אמונה. השבתי. בו יש
להם אמונה כי תנא קוא והם לומדים.
יש להם אמונה בתנא אמר הרב בזה"ל
פאר וואס זאלן זיי ניט גלייבן אז בדור
הזה גיפונט זיך אזא לדיק וואס האט זיך
אויס גיהאריווט אזוי וי רשב"י איך זאג
איין קלאהר אז בדור הזה גיפונט זיך
אויך אזא נדיק וואס האט זיך אויס גיהאריווט
אזוי וי רשב"י ז"ל עכ"ל

הדרה"צ הר' לוי כשמענו זה אמר נראין
הדברים שעל עלמנו אמר כן כי
אלו ידע הרב שיש בדור הזה לדיק כזה
שקול כרשב"י היה נוסע אליו

פאר ישראל שליט"א בנו של מרן אדמו"ר
ז"ל סיפר ששמע זה מאביו הק'
ז"ל. בזה"ל הילל אמר אם אני כאן הכל
כאן הוא שאמר זה אין זה חידוש כ"כ
כי בית המקדש היה אז בימיו ושאלו רוב"ק
מלאו חפנים וכל ישראל היו עמו. אבל
בדור הזה איז גאר נישטא גאר איך קען
אויך זאגן גס בדור הזה אם אני כאן הכל
(ח"ב)

וכל רכושו הוא למלכות חסד זה אעשה
עמכם ליתן לכם זמן ע"ז שנה תמימה להראות
לי את מלככם דוד המלך אם אראה אותו
כמו שאתם אומרים הרי טוב ואם לאו
הרי משכבכם חרוץ כמורדים במלכות וכמורכר
הם התגללו לפני שאינם מורדים בו ח"י
רק הנוסח הוא לומר כן אכן כל התגללותם
לח העויל כלום והוא יאמץ מציבתו מציבת
המלכות בחרי אף התאספו כל הקהל
לחשוב עלה בזה כי ראו לרתם לרה וגזרו
תענית כו' בחרו מציניהם שני אנשים
חכמים ונבונים ליטע על המדינה ללדיקי
הדור וגתנו להם מכתב בקשה בחתימות כל
הקהל והציעו לרתם זה על כל הכלל ישראל
שצדידיהם ומוי שיוכל להשיעם ישתדל בכל
עוז ותעזומות להשיעם להציל את הכלל
וגדול המליה בזה מופן הוא. המשולחים
נשעו מזה חס על המדינה ובכל עיר שבאו
לשם הלכו להרצ דשם והראו לו את הכתב
בקשה שבידו וכל חכם ורב העיר חסם
א"ע ע"ז להעיד על חתימות הרבנים
הראשונים ונשעו להלן עד שבאו לעה"ק
ירושלים והרב דשם היה גאון ולדיק גדול.
הם באו לפניו בבקשה הג"ל. אמר להם
הרב שימתינו פה חללו ימים אחדים והוא
יעשה ע"ז שאלת חלוס שיגלו לו מן השמים
איזה עלה הגוהע ע"ז כן הוה הרב התענה
ע"ז הפסקה ועשה ע"ז שאלת חלוס והשיבו
לו מן השמים שישעו המשולחים לעיר לז
ומשם יולמח להם ישועה בעזה"י המשולחים
אלו נשעו מירושלים להלן ובכל מקום
בואם קיבלו מכתבים מהרבנים דשם להעיד
על חתימות הרבנים הראשונים אשר בידם
כי מרוב המרחק שנתרחקו מוציתם לא היו
מכירין חתימות הראשונים המספרים המקרה
הנורא ושכולם הם מסוכנים ח"ז לידע שכן
הוא האמת רק ע"ז עדות הרבנים הסמוכים
שקיימו חתימתם מעיר לעיר. וכשתרחקו
המשולחים הרבה התחילו לשמוע את העיר
לז. כי בתחלה לא שמעו כלל שם העיר
לז מוגדל המרחק. וביגיעה רבה באו לחזה
(ולא זו העיר לז המבואר בדברי חז"ל
(סוכה נ"ג) שאין מלאך המות שולט שם
ואין

בהפטורה של פ' נשא גם שם לא מלאו
מבואר שם נקיבה. ההפטרה זו מדבר מלידת
שמעון נזכרו מזה שכ' בגי' אימיה דשמעון
כו' וכן כתוב במס' בבא בתרא (דל"א ע"א)
אימיה דאברהם אמתלא בת כרנבו אימיה
דהמן אמתלאי בת עורבתי אימיה דדוד כו'
אימיה דשמעון לללפונית עוד מלאו מה
שכ' שם מה"ש"ל ע"ז וז"ל כל הללפונית
היא אמו של שמעון בדברי הימים בסיף
יחס יהודה והוא טוב מפני רוח רעה מלאתי
עכ"ל רש"ל בראותם כל זה הוה ראי כן
תמהו גדול הרוח"ק של כ"ק מרן אדמו"ר
זיקללה"ה שיש בזה שידע וראה ברוח"ק
שתלד נקיבה גם שתלד בפי' נשא שנתפטרין
אז הפטרה זו של לידת שמעון ושם אמו
טוב לרוח רינה כמ"ש מהרש"ל הבן היטב
עד כמה הדברים מגיעין כי נורא הוא
ובן קראו לה שם זה לללפונית כ"ז שיעתי
מהרב המופל' הרי ישראל אברהם הג"ל
שה ה שם בעת מעשה זו הנשאלה הבן
דברים ויונעם לך וי"ע ועכ"י בעזה"י
ובעזה"ב אמן

סח) הרב הגאון הישיב כו' הרב ר'
זלמן זצ"ל אב"ד קאמניץ סיפר
יעשה הנוראה הזו בעיר סטאמבול עיר
המליכה של התוגר מלך ישיעאל כירוע.
היולך התוגר כעס א' יסב בהיכלו בתחלת
היילה על הגאניק. ונולמעה סנוון לבית המלך
עמדו איזה אנשים יהודים וקידשו הלכנה.
ומסתמא הם לא ראו אם המלך יושב על
הגאניק ואמרו כולם כפי הנוסח אלו הדברים
דוד מלך ישראל חי וקיים ג"פ כנהוג
רמלך החוגר שמע כל זה והבין כל זה
חרה לו מאוד ע"ז שנראה מדבריהם הללו
מורדים במלכות התוגר דמשעז שמלך
ישראל הוא דוד ולא התוגר ביום המחרה
שלח לקרוא את ראשי הקהל שיבואו אליו
יזבאו. אמר להם המלך הנה שמעת אמש
בליה שאתם אומרים דוד מלך ישראל חי
וקיים נדאין הדברים שאין אני מלך
שלכם רק דוד הוא המלך שלכם ועדיין
הוא חי וקיים הרי אחס מורדים במלכות
ודין המורד במלכות הוא ידוע לגרשו מהמדינה

כי מיד בהכנסו נסגר הדלת מוכן הדבר שהיה מוטער ומתחרט ע"ז על מה שלא טבל גם הוא. אך מה שעבר אין וגשאר יושב אלל האילן מחוץ לעיר מבקש רחמי שמים כי המשולח שעבר נכנס ללון והלך חיבק לישיבת הרב דש כי השליח שפסח לו הפסח בהאילן הוליכו אל ישיבת הרב הלדיק דש ובדרך הוליכו פגע איש א' זקן מאוד הלך בהרחוב וזוכה תמה ע"ז ושחל המשולח את הזקן הגידו לי למה אתם בוכים השיבו הזקן אבי הכה אותי למה הכה אתכם? מפני שלא שימשי את אביו הוא אבי זקינו (האב איש ניט גיוואלט לו ויגין) שאלו כמה שנים יש לכם השיבו ארבע מאות שנים לאביכם כמה? חמש מאות שנים לאבי זקנכם כמה שנים יש לו? שבעה מאות שנים המשולח זה נתפלא מאוד מכל זה כמובן הלך להלן עם השליח ובאו לישיבת הרב הלדיק מעיר לון הישנה. זה המשולח נכנס לשם ראה אשר יושבים שם הרבה אנשים מופלגים בחזרה. זקנים עם נערים ולומדים שם. נהנו לו שלום ושאלוהו על ביאתו לכאן הוא המשולח סיבר להם כל הענין והראה להם כל המכתבים אשר בידו. וסיפר להם גם התשובה מהשמים שהשיבו להר"ל מירושלים עפ"י שאלת חלום כנ"ל שמכאן יולמח יצועתם. והגיע לפניהם גדול הניצוץ ומסירת הנפש שיהי לו עד שהגיע ובא לכתן וזה כמה חדשי יחסנה שבצרו שהגביל להם התגורר והכ עומדים בסכנה גדולה כל הכלל ישראלי שבמדינתם ושאל אותם על הרב שלהם היכן הוא לשפ" לפניו מבוקשו הנ"ל הם השיבוהו הכה ידוע תדע אשר הרב שלנו חייו אינו חיים טבעי אלא נסיים ורוחניים לא ככל האדם חסר על פני האדמה. כי רוא ימן בחדרו כל השנה כולו רק יוכ אחד בשנה הוא מקץ משנתו. וחיבק בהקילו י שנתו מביא לו המשמש שלו מים ומוטל את ידיו והוא קם ממטתו. ואז כולנו בני ישיבתו נכנסים אליו וכל אחד מאלהנו שואל אותו מה שנריך לו והוא משיב על הכל. לכל חמד ואחד כראוי לו. הן בעניני לימוד סן במילי

ואין מתים שם רק באו לעיר לון החדשה ולון הישנה שבדברי חז"ל היא סמוכה לה ולפנים הימנה). הלכו חיבק לבית הרב דש והראו לו כל המכתבים שבידם וסיפרו לו מה שהשיבו מן השמים להרב הק' מירושלים כנ"ל אשר יולמח להם יצועה מהעיר לון אמר להם הרב מלון החדשה דעו אחי אחי אין בכוחי לעזור לכם ואשר הוגד משמים על עיר לון. הכוונה היא על עיר לון הישנה הסמוכה לפה. ועירי פה ג"כ שמה לון אבל היא חדשה. ולבוא לעיר לון הישנה ולכנסו בה אין בכח שים בן אדם לבוא ולכנסו בתוכה כי היא מוקפת אין יולא ואין בא ורק מי שיש לו זכות מיוחד לכנס אל תוכה נכחה לו ממילא חור א' בתוך אילן עב שג לזים העומד נצוע לפני העיר גדול החיר כיו פתח קטן ודרך שם נכנס האיש הזוכה לתוך העיר ושם מקודם הכניסה נמלח מקוה מים וזיך הנכנס לטבול מקודם בהמקוה זו קודם הכניסה לעיר לונה. ושלה הרב שליח עמהם להראותם החיל העב הזה ואת התקוה אשר בשם סמוכה להאילן הם באו לשם הביטו אל חוף המקוה זו לכנס לטבול בה ראו שבתוך המקוה זו מלחה נחשים וקקרים טוראים ופיהם צולעים לחוף למעלה יזעים מוכן שנתפחדו מאוד ואחזו חיל ורעדו מזה. א' מהמשולח ס החלי נתלהב לבו וקיבל על עצמו ניסירת נפש מנוש עבור הלל הכלל. ופשע חת בגדיו בגודל זריות והתלהבות וקפץ אל חוף המקוה והרכין את ראשו וטבל בנקוה זו ובצורה" לא הזיח בשם ועלה מהמקוה ש"ס בגופו והמזיקים לא נגעו בו ולבש בגדיו. המשולח השגי לא טבל. יישבו שיהי חלל האילן הלזי והתפללו שם ואמרו תהייס וכו' ובקשו רחמים מהשם יתברך שהחילן יהיה נפתח לפניהם כן הוב בא ח' ופתח להם פתח קטן בהאילן הזה ואמר מי שעבד בהמקוה יכנס ומי שלא עבד תין לו זכיה לכנס החיס העובל נכנס לבדו לשם. וכל המכתבים לקח עמרו וחזירו המשולח נשאר מחוץ לעיר לון אלל החילן

אח המשולח הזה שיכנס להמערה משולח הזה בהכנסו אל חוך המערה בגורל אימה ופחד ראה שדוד מלכנו ע"ה שוכב על מטתו כאיש יסן ולפניו מטתו עומד שלחן זהב טוב ועל השלחן מונח כתר המליכה של דוד [וכמדויה לי שסיפר הרב הר"ז ז"ל שגם מטרה של זהב עמדה על שלחן זה עם ז' נרות] המשולח בבואו כרע והשתחוה לפני המלך דוד ע"ה ובעה מאור לפניו וסיפר מרי שיחי לפניו שהכלל ישראל שבמדינת החוגר נחומים בצרה כו' השיב לו דוד מלכנו. אל תבכה בטוח אני בעזרהי אשר יעזור לכם ותגללו מלכה זו. ונתן לו חפוח אחד ואמר לו קח בידך החפוח הזה מהגן עדן וחתיקנו לחרבצה רבעים רביע א' קח לך רביע הב' חתן לעירח היאורי כמו שביקש רביע הג' חתן להמשולח חבירך שיזמתיך עליך מחץ לעיר לו רביע הד' חתן להמלך החוגר ולך לשלום אל תירא ואל תחמד זה יאל משם בשמחה רבה. השליח מלח החתן עליו בפחח המערה מבחין חזרו שניהם להגיר לח. ומסר לתלמידיו הרב דשם אח רבע החפוח ששלח לו מלכנו דוד ע"ה ויאל מהעיר לו לדרכו לשלום ומואל שם אח חבירו שישיב והמתן עליו מחוך ללו כנ"ל שני השלוחים הנ"ל נסעו וחזרו לעירם סטאמבול חיס מהר בכל האפשרי בבואם לסטאמבול ובשורה בפיהם שהביאו יצועה שלימה כו' חיקף הלכו ובאו לחצר בית המלך בבואם לחצר המלך הגידו לשומרי המלך שהמשולחים מהיהודים באו ורוצים לכניס לפני המלך. בזה הרגע פתאום נחלף המלך ונפל ארצה רוכא המלך מסתמא עשה בכל כמו צרפואות שונות להעיר את המלך ולהקיצו ולרפא זו כשקם המלך מהחלפותיו אמר שיכנסו המשולחים מהיהודים לפניו חיקף. ונכנסו שאל אחת המלך חיקף היכן הוא רביע החפוח שלי שהבאתם לי. ששלח לי דוד מלככם חיקף מסרו לו הרביע הפוח שלו המלך קיבל זה בשמחה גדולה ופטרם לשלום וביעל הגזירה וענין החלפות של המלך היה. כי בזה הרגע של ביאת

במיני אחריני ובכלות היום הזה הוא חוזר ושוכב א"ע במטתו לישן וישן כל השנה כן דרכו בקודש ועבשיו. זה רביעית שנה ישן. ולפי החשבון לריך לישן עוד ג' רביעית שנה ואין לו רשות להקיף ח"ו וזאת ע"י זכותא דרבים כפי שסיפרהם לנו אולי יתעורר מעלמו משתו וחם יקון משנתו מעלמו זהו הטובה שנעשה עמכם בגלל הרחמנות על הכלל שלא יכנסו מני מאחזני לחדרו קודם לכם ואחם תהיו בראשון ומוקדם מכל אדם לכנס לפניו ולהגיע מבוקשכם ולדבר עמו כל הדרך. המשולח שמע מהם כל זה מובן הדבר הטוב שהרבה להפגיל ולחנן ולבקש מאת הש"י שירחם על הכלל ישראל שיתעורר ויקון הרב משנתו חיקף כי אין פנאי להמתין כן הוה הרב הנ"ל הקין משנתו פחאים ונחשורר פחאים לקום השמש הביא חיקף מים לכני הרב והרב נטל חת ידיו התלמודים הנ"ל קיימו דבריהם. ולא נכנסו מני מהם אל הרב קודם לו. המשולח נכנס לחדר הרב וקיבל שלום מהרב הק' סיפר לפניו כל המאורע ובעה לפניו בדמעות שלים והראה להרב כל המכתבים שבידו על ד"ז ושמן השמים גילו להרב מירושלים שבכאן יצאה ישועתם הכל סיפר לפניו מסתמא גם התלמידים עמדו שם לשמוע הרב השיב להמשולח חל תבכה עוד. כן אדמה אשר בעירת הש"ת תוושעו בכאן ביצועה שלימה אשלח עמך שליח לדוד המלך ע"ה וחי"ה תוושעו ובבואך אליו אמור לו משניו ששלח לי איזה דבר להשיב נפשי כי זה יין רב שלא שלח לי. המשולח אמר להרב בבקשה מכם אמרו לי את שמכם ה"ך בכרי שחדל להגיד לדוד המלך מי שלח אותי אמר לו הרב אני עירא היא רי ריע דוד במבואר בפסוק כן הוה הרב שלח חיס א' עם משולח זה למערת דוד המלך ע"ה לא נהעכבו בהילוכם זמן רב ובהמשך זמן מועט בא אל מערת דוד הע"ה המשולח עמד מחוך להמערה ועומד ומלפס רחמי שמים שיפתחו לו פתח המערה שיכנס לשם כן הוה שלמה המלך ע"ה פתח פתח המערה ויאל וקרא

פערציקר א' קניתי כל לורכי שבת מזה .
גם קניתי י"ש והעמדתי על השלחן בבוא
בעלי מהמרחץ וראה י"ש עומד לפניו לקח
את הקעלישיק וספך לחוכו הי"ש ושהה
בלי שאלת שום דבר ממני אני חמירתי לו
לי"ה חין אחת שוחלני מיהיב כלקח זה השיב
לי בעלי מסתמח מלאת איזה מטבע תחת
השלחן השבתי אחת כן הוא חך תמונה
לי מיהיב בא לכאן כי יודע אני שלא היה
לך שום מטבע השיב לי בעלי אספר לך
הנה בעת שלמדתי היום צדוקר בה אלי אולר
אחד וביקש אותי שאקח אותו אני לא רציתי
לשוח אליו ליקח אותו מן הארץ רק אם
יעלה ויבוא אלי אז אקחנו האולר בקש
אותי עוד הפעם שאקחהו אני לא רציתי
ונתקעסתי עליו ודחיתי אותו ברגלי שילך
ממני ומשער אני בדעתי שע"י כת הדחיפה
שדחפתי אותו ממני ברגלי נתגלגל ממנו
המטבע וזו נשאר מונח תחת השלחן. ומלאת
אותו אני חפשי עוד בחדר של בעלי
ומלאתי עוד בזוית החדר שני פערציקר

דב'. פעם אחד הוחלק לי עזבוקא
של בעלי שמראית העזבוקא שחור
כמו קאווא דמיית שאתי ליקח את הקאווא
ובישלתי והעמדתי לפני בעלי שיסתה בעלי
שהה ולא חמר כלום ואחר זה נודע לי
ששמתי עזבוקא בקדירת הקאווא כי
מלאתי שהקחווח מונח בהשאפא .
ואת העזבוקא בשלתי וגפלאתי מאוד
מזה איך שהה כהרגילו ולא הרגיש השינוי
מוחמת חריפותו

דג'. פעם א' בא הרה"ל הר' משה
פארסעייסקר ז"ל לבעלי צדוקר
בבואו שמוח בעלי עמו שמוחה גדולה
והכינו את עצמם לתפלה והלכו לביהמ"ד
להתפלל אמר לי בעלי בזה הלשון רעבון
קאך אונז א גוטן און בייסן מיר האבין
א טייערין גאסע והלכו שניהם לביהמ"ד
לתפלה אני ישבתי בדאיה מאוד. כי אין
בבית לא לחם לא בשר וגא עינים לבשל .
גם מים אין בבית התיישבתי בדעתי והלכתי
להשכנים ליקח שם איזה כלים מים הלכתי
להרחיב

ביאת המשולחים לאחר המלך. היה לו למלך
התגלות פני קדשו של דוד המלך ע"ה
והניד לו דוד מלכנו ששלח לו ע"י השני
משולחים מהיהודים חלק רביע מתפוח גן
עדן לו למנה ליהויה לו למשיבת נפשו
לכן כשתגלה לו האור וזיו הקדושה. ע"י
הבהקת האור הלזה שלא רחם מימיו וע"כ
נתבהל ונרתע מאוד ונתעלה מגודל הבהקת
האור וקירן פני קדוש של המלך דוד זיו
השכינה וכמו שתייראו כל ישראל בראותם
בפעם ראשון קירן פני משה רבינו בדרתו
מן הר סיני כמבואר בזה"ק. ובפרט
מלך התוגר שלח ניסה כזה ולא ראה כזה
בבית אבותיו. כמוכן לכן נתפחד ונבהל
ונתעלה עי"ז. ואחר זה כשהקיטו אותו חבט
מהם את חלקו בתכוח מהג"ע שנשלח לו
כז"ל וראה באמת אשר האמת יהגו כל
בית ישראל מה שאומרים. דוד מלך ישראל
חי וקיים. ונתבטלה היוזרה בעזר השי"ת
וית' כ"ז סיפר הרה"ג המקובל כו' הרב
זלמן ז"ל אב"ד קאמניץ ז"ל

סמ) הרמ"ד הנכבד הר' סיני נ"י
סיפר לי ששמע זה מאביו

ז"ל ואביו שמע ד"ז מהאיש שהיה עם
הגאון הר' יעקביו ז"ל בעל המחבר ספר
מלוא הרועים. הרב הג' הר' יעקביו הנ"ל
שבת ללל הרה"ק הר' מענדיל ז"ל מרומנוב
אחר השבת שקיבל כריתת השלום מרבו הר'
מענדילי נכנס גם להרצות אשת הרה"ק
הר"מ הנ"ל לקבל גם מאתה ברכת פרידת
שלום מאשת חבר עם עוד איש אחד
משמשו ביקש הגאון הזה מהרצותי שתספר
לו איזה ענין מנעלה הרב הקדוש מה
שיודעת סיפרר לו ג' ענינים נפלאים.
א'. פעם א' בעש"ק צדוקר לא היה לי
עדיין שום דבר על לורכי השבת וידעתי
שלא היי לבעלי אפי' פרוטה חדא להבוע
אותו על לורכי שבת וישבתי בדאגה. בא
איש א' ונתן לבעלי ששה ז"ל על פדיון
בעלי לקח הששה ז"ל והלך למרחץ נכנסתי
לחדר בעלי לחפש אולי אמלא איזה מטבע
ראיתי תחת שלחתי מונח מטבע כסף

להיער תעמוד במחצא שאבי לא יראה אותך .
 ותשגיח עלי שבעת שחזיר את כני אליך
 אזי תבוא תיכף לפנינו להליע את מבוקשך
 לפני אבי נ"י . כן הוה ליום מחר נסע האיש
 הזה אחריהם ולא התראה בכני הרב וגם
 צבאו להיער מקום עמידתם החביא א"ע
 בין האילנות שלא יראה הרב אותו האיש
 שמע ממחצואו שהרה"ק אמר לבנו ה"ר
 שלום יוסף בזה"ל חך בין א חידוש בעולם
 [וזה מתאים מאוד למה ששמעתי אשר בת
 הרה"ק הרבי ר' ברוך זל"ל מנעו ציון מרת ארל
 באתה להרוויגר וזה להביא לה כסא שחשב
 לכניו ושאל אותה שהספר לו איזו דיבורים
 מה ששמעה מאביה ואמרה לו שמעתי כ"א
 מאבי זל"ל שאמר על עלינו חך בין א
 טשאטשקולא בא גחט הסיב הרב הרוויגר
 חת כניו למקורב שלו שעמד לפניו ואמר
 בזה"ל ווארין חך בין מיט גיוועקן והבן .
 הרי זה מתאים לדבריו הקדושים שאמר
 לבנו ה"ר ש"י חך בין א חידוש בעולם
 והבן] . חך זאל וועלין וואלט דער בויס
 איבר גיגאנין מאכן למקום אחר חך זאל
 וועלין יואלט דער בארג איבר גיגאנין מאכן
 למקום אחר חך זאל וועלין וואלטין אלי
 עקרוי נכקד גיווארין אכילו די נשים וואס
 האצן שוין ניט קיין סדר נשים ותיכף
 באמרו ד"י החזיר הרב הרש"י את ראשו
 להאיש הנחבא חך האילנות כנ"ל תיכף
 בא חיש הזה ועמד לפני הרב הרוויגר
 שאל אותו מה הוא רוצה החיל האיש
 לבבות מאוד ואמר הלא ידוע לכם מבוקשי .
 בנים אין לי ואשתי אין לה עוד סדר נשים כו' .
 השיב לו הרב ה' יעזור לך שתכקד בזרע
 של קיימא בזו השנה ובשיוולד לך ילד תבוא
 אלי לשאול על קריאת שם כן הוה האיש
 נסע לביתו אשתו היתה לה עדנה ותהר .
 מובן הדבר שכל בני עירו נהנו מזה כי היה
 נכבד ומזוין בעירו ובקרב נלקח הרה"ק
 לבית הסוהר לקייטב האיש הנ"ל היה דואג
 בלבו כי לא אפשר לו לבוא להרב לשאלו על
 שם כאשר ליווה לא גילה לשום אדם את
 דאגת לבו וימלאו ימי הרויגה ותלד בן זכר .
 כל בני עירו היו שמחים והוא היה עוזב .
 כולם

להרחוב ללקוט קיסמים דקים . היתיה האור
 והעמדת קדירות שלי גלגלים מים אלל
 האש לתממן ומכוסים ידעתי שאין בחוכם
 בלום רק מים גרידא צבואם מהביהמ"ד
 נתן הרה"ל ה"ר משה איזה מטבף על יי"ש .
 אורח געלד הובא יי"ש ושמו . צעלי והרב
 ה"ר משה ושאר אנשים שעמהם צבית אני
 ישבתי בהקטן ובוכה כי אין לי ליתן להם
 לאכול שום דבר אמר א' מחסידי צעלי
 להרב ה"ר משה בלחש שאין לחם בביתי
 תיכף לקח הרב ר' משה א כערליקר מכיסו
 ונתן עבור לקנות לחם הביאו הלחם אל
 השלחן אני ישבתי אלל התנור ובוכה כי אין
 לי מה ליתן להם לאכול ונשתהה זמן מה
 בא א' מחנשי הרב ה"ר משה אל הקטן
 ליקח בעלמו התבטלין אל השלחן כי דימו
 בנכש . לחשדני שיש לי ואיני רוצה ליתן
 ומאלו בהקדירות שעמדו אלל האש מכוסים
 בכל קר"י : מין תבשיל אחר מועטם
 ומשובח והושימו הכל אל השלחן ואכלו
 ושבעו כל המסובין וברכו ביהמ"ז כד"ת
 לה' ית"ש לנלח :

ע) החסיד המופ' ה"ר סיני הנ"ל
 סיפר לי גם ד"ו ששמע
 יומידי אמת החברה חסידים ישבו יחד
 וסיפרו מעשה זו ענה א' ואמר אני הוא
 צ"ל העובדא וזו תוארה איש א' מרוסא
 נכבד ובר אוריין היה ברוזין אלל הרה"ק
 אדמו"ר מרוזין זולקללה"ה והיו החסידים
 אלל בנו הה"ק ה"ר שלום יוסף זל"ל והיו
 שמחים שמחת יו"ט ורקדו שם הנכבד הזה
 לא היה שמח כלל שאל אותו הרב ה"ר
 שלום יוסף למה אתה יושב עוזב הלא יו"ט
 היום השיבו חך אוכל להיות שמח בנים
 אין לי ואשתי באתה בימים ואין לה סדר
 נשים מחמת שמדקנה קאת ואנכי הולך ערירי
 ח"ו וכמעט אחר יאוש ואיך אוכל לשמוח
 השיבו הרב ר' שלום יוסף זל"ל הלא ידוע
 שבכל יום נוסע אבי נ"י עם אחד מאתמו
 האחים ע"פ השדה ומחר א"ה עלי הגורל
 ליסע עמדו לכן איעך שתיסע ג"כ
 אחרינו אל היער אך הזהר שאבי נ"י לא
 יראה אותך כי הוא מקבד ע"ז ובבואך

ואמרו אליו שהרב מבקש שיערים לילך אליו. גם בכעס ה' סירב ולא רצה לילך אחר איזה ימים חזר עוד הרב אליהם שחפץ מאוד שיבוא הזקן אליו הלכו החסידים אל הזקן והכנירו בו שיבוא אל הרב ואם יסרב גם עתה יקחוהו בע"כ הזקן הלך עמם אל הרב נתן שלום להרב ואמר לו אל תתערעמו עלי שסירבתי מלבוא אליכם כי איני יכול להתקרב לשום לדיק כי בעיני ראייתי מהבעש"ט שהחיה המת ואיך אוכל נהנתקרב לשום לדיק אחר זולת הבעש"ט וסיפר המעשה בכפר כלוני שדרתי שם היה מראשטניק א' אלל בעל רחיים אחד שבכפר זה בעל הרחיים היה עשיר וגדוד והיה נוסע אל הבעש"ט לכרכים אשת המראשטניק נחליה מאוד בא המראשטניק אל בעל הרחיים וביקש אותו שיהן לו את העגלה שלו שיסע למעוזיכו אל הבעש"ט הבע"ר נתרזה לו והרשהו שיקח את העגלה ליסע אל הבעש"ט ביקש אותו היראשטניק שיסע הבע"ר ג"כ עמו גם לזה נתרזה ונסעו שניהם אל הבעש"ט וביקשוהו שיסע עמם אל החולנית לרכאותה נעתר להם הבעש"ט ונסע ג"כ עמם בצואם חל הכבר ילאו בני ביתו של המראשטניק לקראתו והגידו לו שכל הטורח הזה הוא להם שכבר מותה אחס והשכיבוה על הארץ הבעש"ט לא נהכעל מזה וכנסם לחדרו שיחדו עזבדו וקרא את המראשטניק וליזוהו שילך אל אשתו המתה וילחוש לתוך אוזנה בזה הלשון רבקה (או שם אחר) קומי ולכי לבשל את סעודת הגרב כי יש לנו אורח יקר (א טייערין גאסע) רבינו ר' ישראל בל שם טוב המראשטניק קיים כל זה והלך ולחש לתוך אוזן אשתו המתה כדברם האלה הנז"ל היא לא זזה בשום אבר המראשטניק חזר ובא אל הבעש"ט בצכי ויגון שלא רועיל כלים הבעש"ט חזר עוד הפעם אליו שילך וילחוש לאשתו המתה כדברים הנז"ל כן עשה המראשטניק גם בפעם הב' ועדיין לא זזה בשום אבר שוב בפעם הג' שלח הבעש"ט ללחוש לאוזנה כדברים האלה ולסיים ולומר לה בזה"ל אס לא תקומי אני אכה אותך במטה שבדי

כולם תמכו מזה ושאלוהו ע"ז והוא לא השיב להם. בליל ש"ק באו בני עירו לביתו על סעודת בן זכר כנהוג בישראל ושמוחו כל המסובין והוא לא היה שמוח נתן להם משקה כרלונס ושאלוהו למה אינו שמוח בישועה ה' שהושיעו לא גילה להם דאגת לבו כי מה יועילו לו מרוב עג"כ נרדם וישן קלת על שלחנו בחלומו נדמה לו שבא לפני הרה"ק לשאול אותו על השם והרב השיבו אשר יקרא את בנו הגולד לו אלטר רק ידוע ששם אלטר אינו שם לכן בלחש תקראנו ישראל הקץ משנתו וזכר את חלומו. ומזו השעה התחיל לשמוח כראוי בהגיע הצריה מילה והגיע המזכר ברכת המילה לתיבות אלו ויקרא שמו בישראל אמר האב אלטר ובלחש אמר ישראל כולם נווחו עליו הלא אלטר אינו שם האב השיבם מה לכם בזה אני רוצה כן הילד הגיוול הוחזר לאנוו והגידו לה שחיו אלטר לבניה כשר הדבר כן וכן קראוהו תמיד בשם אלטר כי לא ידעו משם אחר ואחר זמן כשיאף הרב לחכמי מהסוהר נסע האיש הג' להרה"ק ובקויעל שלו כתב שם בנו אלטר כהרגילו רק בשם זה ושכח את השם ישראל שקראוהו בלחש ובקראו הרב את הקויעל אמר לאותו האיש הלא שם בך הוא ישראל ואני הוא אותו אלטר. ובדידי הוה עובדא הלזו זכותו יגן עלינו ועכ"י בעוה"ז ובעוה"ב אמון

(עא) ב"ק אדמו"ר הריוזנר זקללה"ה

בעת שדר בעיר סקאלא זמן מועט קודם שקבע ישיבת קדשו בעיר סאראגורא כידוע שאל לאנשי עיר סקאלא שעמדו לפניו אם יש בעיר זו איזה איש זקן שהכיר את הבעש"ט ז"ל ואזרו לו שיש כאן איש א' זקן שראה את הבעש"ט אמר להם הרב מאוד היתי חפץ שיבוא הזקן הזה אלי הם בראותם שראו הרב שיבוא הזקן לכניו הלכו החסידים לקרותו שילך אל הרב הזקן לא רצה לילך השלושים אמרו להרב שהזקן אינו רוצה לבוא אחר ב' ג' ימים אמר עוד הרב אליהם מאוד הייתי חפץ שיבוא הזקן אלי הלכו עוד הכעס לקרות את הזקן

לו הבע"ג למקום פלוני זה משה שאל אותו אם יקחנו לשם הבע"ג הסכים לו בעד שכירות מועט הוא נסע ובעלמו לא ידע מטרת נסיעתו לשם על מה רק האמין בצרכת רבו ז"ל ושע"ז יורכו ה' דרך הישר מדי נסעו ראה מרחוק עומדים שם אלל קרעטשמא ח' הרבה עגלות והרבה אנשים עובדי דרכים שאל את הבע"ג להגיד לו סיבת עמידתם בשם אמר לו הבע"ג. הקרעטשמא זאת אינה טהורה משדים ורוחות רעות וזה כמה שנים שעומדת פניה מאין יושב בה שום בן אדם כי כמה וכמה שניזוקו בה במגורתם שם. לכן צורחים הכל מלשכרה ושם עומדים הבע"ג לנוח ולהנכש בשם זמן יועט ויאמר משה אני רוצה לשכור הקרעטשמא הלז מהאדון זה הבע"ג שחק ממנו והחזיקו למשוגע ומטורף דעת אחר שסיפר לו שניזוקו שם הרבה בני אדם גם לבי הנראה הוא עני בהגיעו לשם אמר הבע"ג להערלים שעמדו שם (בדרך שחוק והיתול) הנה הבאתי לכם יהודי ח' רוצה לשכור את הקרעטשמא זו. הערלים שאלו את משה אם אמת הוא כמו שהבע"ג אומר שאחרי רוצה לשכור ויחמר משה כן האמת שאני רוצה לשכרה מיד הולכיכו אל האדון ויבוא משה אל האדון והיה יכול לדבר היטב בלשון כילין כי סוחר גדול היה עד עכשיו האדון קיבלו בסבר פנים יפות ושאל אותו אם אמת הוא שאתה רוצה לשכור את הקרעטש"א שלי הלזו השיב לו כן האמת. אמר האדון. אמונם לא אכחד ממך שכמה אנשים שדרו בה הזקוק בה כו' וע"כ עומדת פניה מאין יושב בה ויאמר משה אני בוטח בעזרה"י שישעני וילני מכל מין הזק ח"ו וכן האדון חש"ח על זה שלא הסתרת הדבר לגלותם אלי אכן אני איני מחיירא מושם דבר רע ח"ו ובוטח אני בחשדי ה' שלא יקרני שום דבר רע ח"ו וכמה שכירות אתה רוצה לשגה. האדון התכלא ע"ז שרואה שהיהודי חזק וחקיק צדקתו אמר לו האדון טוב אני משכירה לך בזול כרמך ואולי אין לך מעית עמך על תשלום ראטא ועל קניית י"ש וכו' ארי אתן לך תכל בהלואה. ותפרע

כן הוה הוא הלך ילחש לתוך אוזנה גם צמטס הנ' כדברים האלו וסיים כן כמו שגלטווה מכי הבעט"ט כמ"ל תיקף שז רוח החיים אל האשה וקיוה ממשכבה וקיונה את עיניה כאשר יקון האדם משנתו והלכה לבשל את סעודת הערב כל זה ראיתי צעני תחית המתים ממש ואיך אוכל להתקרב לשום לדיק אחר פתח הרב הרויגנר פי קדשו ויאמר להזקן גם אני אספר לכם דבר כפלא מכבוד אבי זקני המגיד הגדול ממעזריטש ז"ל איש ח' שמו משה היה עשיר וכבד ומוציין והיה נוכח אל ח"ו הרבי ר' צער פ"א ירד מנכסיו ונעשה עני גדול רח"ל ובא אל ח"ו לסכר לו כל לדותיו כו' ולא הגיחו אותו הגבאים לכנוס כי עכש' בא צידים ריקניות ולא היה לו מה ליתן להם כבתחלה לקח ענה מהחסידים שהיו מכירים אותו מכבד וכן אמרו לו הנה יום מחר יהיה ברית מילה בכאן והבעל ברית כיבד את רבינו בסנדקאיות. ומסתמא ילך רבינו אל הברית מילה. אז יהיה שעת הכושר לכנוס בהחצא לחדרו של רבינו ותמתין שם עד שיחזור מהב"מ יכנוס לחדרו אז תוכל לבוא לפני רבינו באין מונע ותסכר לפניו כל הדוחק והמזוקש שלך כן הוה ליום מחר ילא הרב ז"ל מחדרו לילך אל הב"מ נכנס הוא אל חדר הרב ז"ל בהחצא ובחזרת הרב ז"ל לחדרו בא האיש משה הג"ל לפני הרב ובה לפניו וסיפר לו כל דוחקו ולערו השיב לו הרב ז"ל שישכור לו בית המזיגה (קרעטשמא) והשי"ת יעזור לו בזה טען הוא ואמר. כמה אשכור. צידים ריקניות שגם על הולאות הדרך אין לי ולשכיר עסק זה צריך להיות צדי כמה חרות על ראטא ועל קניות י"ש וכו' הרב אמר לו עוד הכעס אני מיעלך לטוב שתשכיר קרעטשמא והשי"ת יעזור ולקח הרב מטבצ כסף ונתן לו מטבצ זו להלחה וצרכו צפרידה שלום ולהלחה זה משה ילא מבית הרב אל השוק והיה נבדק בדעתו מה יעשה ולהיכן יסע התחזק באמונתו והלך למקום עמידת העגלות ראה עגלה מוכנת לנסוע שאל את הבע"ג להיכן הוא נוסע. אמר

ותפרע לי לאחדים בתוך השנה אמר לו משה אני דר עם בני ביתי רחוק מפה לכן אבקש ממך שתתן לי עגלות שלך לביתי ליקח הבני בית שלי לכה עם הכלי בית שלי להביאם לכה נתתה הארון גם לזה ונתן לו העגלות שלו. ויסע משה לביתו ולקח הבני שלו עם כל כלי ביתו והביאם לבאן ונתישב בה בקרעטשחא הזאת ודר שם בשופי והשקט עלי שום מקרה רע ח"ו הארון מאוד התענג בזה והיה האיש משה הולך וגדול והללית מאוד ופרע להארון כל חובותיו ונתעשר בה. והיה חביב וחשוב בעיני הארון למאוד כי הארון ראה חזרתו וישרו ואמונתו נגד הארון וכל עסקי הארון היו נחתים על פיו הכקיד של הארון היה מתקנא ביהודי זה והיה שונא לו בתכלית כי ראה שהיהודי הוא חביב וחשוב בעיני הארון יותר ממנו והסתיר השנאה בלבו ולא גילה למו פ"א ארע שהארון קרא את משה ואמר לו הנה רצוני להעמיד שורים בהגיראלנים שלי לפיטום כך רב ואותך מלאתי לי לנאמן לכן הגני נתן לך סך מעות חמשים אלף ר"כ שהיבט על היריד הגדול בעיר (כלוני) שהיה בשבוע הבאה לקנות בשם השורים להביאם לכה ומסתמא אשלים לך ש"ט כראוי ואני סומך על מציאות שלך ואתה חשיב בעיני יותר מהכקיד שלי לשלוח אותו כן הוה ויקח משה את לרור הכסף מהארון והלך לביתו בשמחה וסיפר לאשתו הדבר הזה ובזריך להבין א"ע אל הנביעה זו אשתו ייענה אותו לאמר כן רצוני שתסע על שבת לכבוד רבינו למעזריעש לקבל ממנו פרידת שלום וברכתו הק' ואח"כ תסע לשלום על היריד לקנות השורים כן עשה כי עלתה הועצה בעיניו הפקיד מגדול השנאה והקנאה שמתקנא ביהודי משה הזה חשב עליו מחשבה רעה לאבדו ולהרגו כו' קרא לשלשה עבדים מכפר שלו ואמר להם הנה זה משה האיש נתן לו הארון שלנו סך 50 אלפים ר"כ ליבט על יריד פלוני לקנות שורים. ואני שונא אותו. לכן אתן לכם שני מאות ר"כ עבור שתלכו אל יער פלוני ולהמתין שם עליו ובעברו דרך שם

העמדו עליו ותהרגוהו בלי חמלה ותקחו לכם גם הסך מעות שבירו שקיבל מהארון. לכם במתנה וקחו לכם לחם על ב' ג' ימים וכלי המשחת ותמתינו שם עליו להרגו כו' כן עשו כי זה האיש משה שמע לעלת אשתו החכמה ובא אל רבו א"י הה"ק ז"ל יום ד' או יום ה' והיה בדעתו לקבל ברכתו קודם השבת וישבות שם ותיקף צמול"ש יסע לדרכו הנ"ל כי היריד יהיה תיכף אחר השבת אלא ז"ל ראה ברוה"ק אשר זה האיש משה נוכח אליו קרא את המשמשים שלו ילזה להם בתיקף אזהרה שלא יניחו לכווס את משה הזה אליו עד שיקחו תחלה רשות מהרב להכניסו מוטעם הכמוס עמדו ואף אם יכאור בהם מאוד וירלה ליתן להם סך מסויים לא יניחוהו לכווס אל הרב בלי רשות בשום אופן צעולם זה האיש משה בא להרב וירט הדרך לנגדו ירלה לכווס אל הרב תיכף בצואו המשמשים לא הניחוהו לכווס. הוא הכליר בהם ורלה ליתן להם מתנה מרובה הם לא רצו לקבל והגידו לו שכן נלעוו הרב לא הרשהו לכווס עד השבת וגם אחר השבת לא ביום א' ולא ביום ב' עד יום ג' וכל ההכנות והבקשות שביקש לא הועיל ועג"ג גדול היה לו מזה כמובן יום השלישי ניתן לו הרשות לכווס להרב זה משה התלונן על המשמשים שלא הניחו אותו לכווס לכני הרב והוא אין לו כנאי להתעבב פה כי יאחר את היריד ניחם אותו הרה"ק בזה"ל לא תפחד מזה כלל תסע מבאן אל עיר כלוני' או אל עיר פ' ובשם חקנה ג"כ שורים טובים כרלונק ובמקח השיה. כן הוה הוא נסע אל עיר פלוני' שאמר לו הרב וקנה בשם שורים טובים במקח טוב וחזר לביתו בשמחה בצואו לביתו הלך הארון לקראתו בשמחה כי ראה שקנה שורים גדולים וטובים במקח השיה ועוד החזיר לו מעית סך מסויים מדי דברם באו העבדים אלו השלשה ששלחם הפקיד להיער עבורו כמ"ל. והמתינו שם עליו ולא עבר דרך שם כאשר דימו כי ע"י העיכוב שעיכב אותו הרה"ק אללו כמה ימים ואח"כ י"ו ייסע על יריד אחר כמ"ל לכן נסע בדרך אחר ובא

נסע לרוזין וביקש חת הרב ז"ל שיבוא לעירם להוסיף על ביה"ק של עירו ובגלל זה יתן לו במתנה הלייחטר האלו ששים יותר ממאה ר"כ הרב ז"ל לא רצה ליסע עממו תיכף והשיב לו כאשר יסע לאיזה עיר הסמוכה להם יבוא אז לעירם להוסיף על הביה"ק הר' יאשיא חזר לביתו מחר איזו חדשים ביקשו חנשי העיר את הר' יאשיא הג"ל עוד הפעם ליסע לרוזין לבקש את הרוזינר שיבוא לעירם להוסיף על ביה"ק שלהם הר"י נסע לרוזין וביקש והכל - את הרוזינר שסע עממו לעירם עבור הג"ל הה"ק השיב לו שיהיו בטוחים שכל זמן שלא יבוא לעירם לא ינטרכו להוסיף היינו שלא ימות ח"ו שום איש מבני העיר הר"י חזר לביתו וסיפר לאנשי העיר השוכת הרב כן נתעכב שנה תמימה שהרב לא בא לשם ולא נעדר משם שום בן אדם אחר עבור שנה אירע אשר בא לשם הרה"ק הר' מאטילי ז"ל מטשנאביל וילן שם. הר' יוסף הג"ל לא היה בביתו אז. אנשי העיר באו אל הרב הר' מאטילי וביקשו שיוסיף על ביה"ק שלהם כי נחון. ועבור ש"ע יתנו לו הלייחטר שלהם הג"ל. הרב הר"מ נתחלה להם ע"ז אשר יום מחר נבוקר יעשה ד"ז ושיהיו כל אנשי העיר מוכנים לזה הר' יאשיא הג"ל בא לביתו צלילה סיפרה לו אשתו שאנשי העיר ביקשו את הרב הר"מ שיוסיף להם על הב"ע שלהם ונתחלה להם לא הועב צעיניו ד"ז לפגוש כבוד רבו הרוזינר. בהיות הבוקר באו אנשי העיר אל הר' יאשיא הג"ל שיחן להם הזוג לייחטר ש"ב שלהם המונחים אללו ליתנם להרב הר"מ הר' יאשיא הג"ל לא האזין אליהם ולא רצה ליתן כי כבר הבטיח ליתנם להרב הק' הרוזינר כנז"ל וזה הוה בראשית כולם ויח"א לשנות בני העיר נכנסו אל הרב הר"מ וסיפרו לו שהר' יאשיא מסרב מליהנם לו שלח הרב הר"מ לקרות הר' יאשיא אללו בא אליו ואמר לו טעמו במירוב כנז"ל שלא יוכל לשנות שכבר הבטיחם בהסכם כל אנשי העיר ליתנם להרוזינר. הרב הר"מ חמר לו ב' ג' פעמים שיתנם לו והוא לא רצה עד שנתכנס הרב הר"מ על

ובא בשלום לביתו בלי פגע רע הם הג' ערלים באו וראו שזה משה האיש עומד ומדבר עם האדון שלהם בזהבה וחיבה יתירה והאדון משבח את היהודי זה שקנה לו שורים גדולים וטובים ובזול וגם הכקיד עומד שם ושוניע ושוחק גילו הערלים אלו את הסוד וכן איתרו לו בזה"ל אתה מחייב להודות ולהלל לה' על שהצילך מירינו הלא הפקיד הזה סגר אותנו ושלם לנו ש"ט סך שני מאות רז"ב עבור שנהרוג אותך בעת שהעבור דרך יער פלוגי ושם המתינו עליך כמה ימים כו' האיש משה נבהל נחרד מזה גם האדון נבהל מזה הפקיד לא היה יכול להכחיש כל זה ומסחמא ניתן לו שכרו מנלם כאשר זמם לעשות כו' כו' ובה נתיישב לו על מה שעיכב אותו רבו הק' כמה ימים חללו כנז"ל. שבה הליל מוזת נפשו והודה לה' על חסדו ית"ש זי"ע ועכ"י אמר כ"ז סיפר הרב הק' הרוזינר להזקן הג"ל מעשה הנוראה מחא"ז הק' זללה"ה:

עב) בעיר פ' כמדומה בעיר פוטוויטצב היה שם איש א' נכבד ועשיר מ' יוסף וכל עניני העיר היו נחמכים על פי דעתו והיה גבאי דחברה קדושה דשם והיה מחסירי הרוזינר זל"ל והיה נוסע כמה פעמים בשנה להרוזינר ולא עשה שום דבר במסחרו צלי שאלת ענה מהרב בעיר הזאת היה שם איש עשיר וזקן והוא לא התערב כלל בעניני העיר פ"א קרא את הח"ק ונתן להם במתנה זוג א' לאחטיר שלו של כסף טוב גדולים ויפים. ובעד זה קנה לו אללם מקום קבורה למעטו במקום שבהר לו בחייו הלאחטיר האלו היו מונחים אלל הר' יוסף הגבאי הג"ל הזקן העשיר הג"ל נעדר ב"מ וקברוהו בקברו שקנה לו כנז"ל אח"כ ראו אנשי העיר הלזו כי נחון להם להוסיף על הב"ע שלהם כי חין עוד מקום לקבור שם ביקשו את הר' יוסף הג"ל ליסע לרוזין ולבקש את הרוזינר שימריח לבוא לעירם להוסיף על הביה"ק שלהם כי נחון הוא ושכר עירחתו תנו לו אתה הזוג לייחטר האלו במתנה. הר"י

כל הימים האלו ועמד אחורי רבו הרווינר
בכרי שלא יראה הרב הר"מ את פניו.
הרווינר כיבד את מחו' הרב הר"מ לחלק
יין להמסובין. הרב הר"מ חילק יין להמסבין
בשלחן נגדו אחר שילה לחלק יין להמסובין
שכנגדו התחיל לחלק וליתן יין גם להעומדין
אחוריו כשהסב פניו לאחוריו ראה את
יחסיא הנ"ל שעמד אחורי כסאו אז נחפז
הרב הר"מ ואמר כמדומה שזה הוא יחסיא
והסתכל בו ואמר לעלמו אין זה יחסיא.
הרב ר"מ הסב את פניו פ"צ והסתכל בו
ואמר כמדומה שזה הוא יחסיא. והשיב
לעלמו אין זה יחסיא והחזיר פניו להשלחן
הסב הרב ר"מ פ"ג אל אחוריו להסתכל
בו עוד הפעם חילק אתו הרב הרווינר את
ידי הרב ר"מ ואמר לו בבקשה מכס דודי
ומחותני לאוצ מיר איס אפ חל זכריעי
את שנתחי. שוב לא פנה הרב ר"מ חליו
להסתכל בו. וזכרו ברכת המזון יחסיא
נכנס אל הרווינר לקבל ברכת כריית שלום
ליסע לביטו הוכיחו הרב הרווינר למה לא
שנר אזהרתו שלא יתראה בפני הרב הר"מ
הלא תדע כי היית עכשיו בסכנה גדולה
רק רחמתי עליך ונתתי לך נשמה חזרת
לחיד גופך לכן לא הכירך הרב ר"מ מתחלה
חך בראותי שהרב ר"מ מרצה להסתכל
בך הייתי מחיירא עליך הוכרתי לאחוז
בדו ולג'קשו סיניחך וכמעט היית מחייב
בנפשך לולי הרחמנות שרחמתי עליך והלחתיך
מידו בעזרה"ו.

וסגנון אחר שמעתי ג"כ בעובדא זו והנני
לכתוב גם את זה כאשר קיללו
הרב הק' ר"מ מושרגהביל את יחסיא הנ"ל
כנ"ל נסע חילק לרווין להרווינר השיב
לו הרה"ק שהקניו הוא שכל השנה זו יבנים
את כל האורחים הבתים לביטו. במחל
ומשתה ולינה ויהדר מאוד ע"ז שלא ייח
לשום אורה ה"א לעירו להחאכסן בהעיר
בבית אחר רק בביתו דייקא ובחקה זו יגל
מקללת הרב ר"מ ז"ל. יחסיא הנ"ל ראה
והבין שגם בעיני רבו הרווינר חמורה קללה
זו לכן שמר מאוד את כקידת הרווינר
שפקד עליו ולא הגיע לשום אורה הבא לעירו
להחאכסן

פל ה' יחסיא הנ"ל ואמר כמעט שמע נא
יחסיא אם לא חתן לי הלייחער של כסף
לא תולא שנתך [א"ה כי היה לו חולשה
דעת מזה מאוד ממה שסירב נגדו וגם קלת
ביום דברים שלא פנה לדבריו וכח"ש
במס' ב"מ דפ"ו א' חלשא דעתי דר' יוחנן
וגם נפשי דריש לקיש וכן מלינו במס' שבת
דנ"ו א' שאוריה הרי' שחמר לדוד אדוני
יואב קרי לי מורד במלכות וחייב מיתה
והקשו שם בתוס' איזה מרד יש בזה כו'
ע"ש ובהו יש להרץ קשייתם דהו"ל לדוד
המלך ע"ה חולשת הרעת קלת בזה דקרו לי'
ליואב בפני המלך אדוני. נשמע שהמלך
אינו אדוניו רק יואב הוא אדוני ועכ"פ
השוה כבוד יואב לכבוד המלך בכניו ומובן
דאיכא בזה חולשת דעת המלך ילזה נחבון
רבינו מהרש"א שם ע"ש ודו"ק ועכ"פ
נחייב מיתה וכן גם בזה נחלשה דעת
הרה"ק הרב הר' מנחמלי ז"ל ומאן מלכי
רבנן לכן נחייב מיתה ולא שהרב הערישו
רק מגיע לו העונש מדר הדין מוחמת שסירב
נגדו כמה פעמים ופנה עורף נגדו והיה לו
זה ביום דברים והבן כן גלע"ד להמליך]
השיב לו יחסיא. יהי מה לא אוכל ליתנם
למי רק לרבינו הרווינר כי שלו המה הרב
הר"מ מושרגהביל נסע מהעיר בחרון אף ולא
הוסיף על הצ"ע שלהם הרה"ק יחסיא הנ"ל היה
נוטבחד מאוד מקללת הרב הר"מ ונסע חילק
אל הרווינר וסיפר לו כל המאורע הרה"ק
הרווינר ניחא אותו שלח י"רא ולא יחונה
אליו דעה ח"ו והזהירו שלא יתראה בפני
הרב הר"מ שלא יראה פניו אז תהיה
מוטבט בחיים. כן הוה הרה"ק יחסיא שנר א"ע
שלא יתראה בפני הרב הר"מ ואם אירע
שבא הרב ר"מ לעירו חו לאיזה עיר
הסמוכה לעירו. הוא לא הלך אליו בהגיע
אל החתונה שפשה הרווינר ז"ל לבנו הרה"ק
הר"מ מלעיוא עס הרה"ק הר"מ מושרגהביל
כידוע גם יחסיא זה נסע על החתונה הזו
הכן שנר א"ע שלא להיות אלל השלחן בעת
שיש הר"מ שם. וביום החתון של ז' ימי
המשתה הלך גם יחסיא אל השלחן כי
מאוד עגס נחשו מזה שלא היה אלל השלחן

להתאכסן במק"א רק צביתו. ואירע לו בשנה זו שלן אללו אורח א' ונחלה צביתו ונעדר צביתו ונקבר שם והשי"ת עזר לו שלא אירע לו שום רעה ח"ו כל השנה ויהי גם אחר זה. החסידים של הרב ר"מ שבעיר הלזו סיפרו לרבם הר"מ הכ"ל שיאשיא זה עודנו חי ובריא אולם ולא פגעה בו קללתו הרב ר"מ תמה מאוד ע"ז וכמעט לא האמין לדבריהם ומקר היטב בזה מהם וביכרו לו מה שאירע צבית יאשיא הכ"ל שאורח א' אשר לן צביתו נחלה צביתו ומת שם ונקבר

שם ויאשיא זה הוא חי ובריא כשמוע הרב ר"מ את העוזרה זו מהם אמר להם פליאה כזאת קטן נאחר דער רוזינר. ער האט לוגשיקט זיין בן גילו שהיה רחוק ממנו ערך שני מאות פרסאות ונעדר צביתו. לכן לא האמנתי לכס שהוא חי כי ראיתי שמה והרוזינר הפך זה וכן גילו שהיה לריד למות במקום אחר הביאו לבית יאשיא ומת צביתו ואני הייתי סבור שיאשיא מת וע"י פעולת הרה"ק הרוזינר היה בן גילו תמורתו. זי"ע ועכ"י.

תם חלק שני

סוף יבוא בת"ק הבא

ספר

סיפורי צדיקים החדש

חלק שני

כדי שלא להשאיר נייר חלק ארשום מה ששמעתי שני דברים נאים

בשם הבעש"ט זצ"ל שאמר כלל גדול, אז פון זיך זאל מען ניט ארויס קוקען יאזג אין יענעם זאל מען ניט אריין קוקען וד"ל ודפח"ח

בשם המגיד מקאזניץ זצ"ל שמעתי סוד המיקוה שאמר בזה"ל, אז איידער מען גייט אריין אין מקוה טהור מען זיך אויס און נאך דימקוה טהור מען זיך אן והבן ודפח"ח

חלק שלישי

יציד לי היכן הוא הלכתי חייב לבית הרבי ולא ידעתי ההתנהגות בלרובין לי, קויטל. והגבאי לא הביט אחי לנטות להרבי כי לא היה לי מה ליתן לו הלכתי להקטע ועזרתי להמשרתת של הרב בעניני אכילה ובשול. הייתי שם איזה ימים המשרתת ריחמה עלי וסיכרה להרבינית הדיוקת את המצוקה שלי. אני ג"כ באתי להרבינית ובקשתי אותה ג"כ להכניס אותי לבני הרבי ואותן הימים הלכתי בכל יום ויום על העיר לבקש את בעלי אולי אמלאהו שם ולא מלחתי הרבינית הדיוקת לזוהר עלי שום מחר צבוקר לא הלך עוד לשום מקום ובקרה על הכותב לכהוב לי קויטל שלי ולמחר צבוקר נכנסה הרבינית עיני להרבי זה היה קודם הנחת תפילין של ר"ת נכנסתי להרבי ונחתתי הקויטל שלי והתינוקת שלי על ידי כקראו הרבי את הקויטל שלי רמו בידו הקדושה שארתיק א"ע ליד הדלת והיא נשען קלת על ידו לערך עשרה מינוט ועמד ואמר ח"ך האב גיזוכט דיין מאן בכל העולמות ולא מלאיתו בחיים - ויהי"ז - יי ביטט איין עגונה לא תוכל להגשג כל ימי חייך איני כשמעתי זאת התחלתי לבכות מאד מאד גם בתי הילדה בכתה גם כן והיה מאתנו ילדה גדולה אצלו רנוז עוד הכעס בידו הקדושה שלא אצבה ואמר לי בזה הלשון מה הוא המיניק שלך אמרתי ילדה אמר לי בזה"ל ח"ך האב זעהר רחמינות ריף דיר. ח"ך זאג דיר נו דו וועסט זעהן חגיגות כל דעס קינד ערליחי אין ב'טאגני אין ניט קיין ארמי אין די וועסט ממריך ימים זיין ריין אז די וועסט וועלין נאח לייבין וועסטו לייבין האב ח"ך ישעיה זי גיכרעגט ויכול זי חזי אלט האט זי אויס וירעחיגט אז זי איז אלט כעת מאה ועשרים וששה שנים. אין האט זיח אן גיבוכין ח"ך מיין סי איז שוין גינוק לי לייבין ונכטרה בשנה הזאת זכות

הבעש"ט

עג) זך שמעתי מהרב הר' ישעיה נדר הרה"ק הר' שלמה מקארלין זלוקלה"ה בזה"ל שמעתי מפי הרב הר' ישעיה שו"ב מאדעססא שהאשה הזקונה סיפרה לו וז"ל. בהיותי דר בבית חמי הגידו בשאריגראד והיו לי גיסים (שוואגרים) חתנים לחמי הנ"ל פ"א אירע שבאשה אשה אחת זקונה לביתם וישבה אצל נשותיהם החיות והגיסים עלי יסבו אצל השלחן עמי שמעתי שהגיסים אומרות זו היא הזקונה של הנכדים [כי שם בשאריגראד היו אנשים זקנים ומוכזבים שהיו קורין חוסם איניקליך] אני לא הבנתי כלל הדבר הזה. ושחקתי מזה כי היה זה לדבר זר בעיני שוקיים כאלו יהיה להם עוד אם זקונה הזקונה כראותה שאני שוחק אמרה לי הנכרה שאינכם יודעים מהזעשה שלי כלום חמרהי לה אמת שאני יודע כלום ומבקש אני מכם לבפר לי התחילה לספר כשהייתי בת י"ד שנים היו הנשואין שלי והייתי יתומה מאב חמר החתונה שלי איזה זמן נסע בעלי ממני ונשתתה זיין רב בדרך לערך שנה רעופה התחילו השכנים להגיד לאמי למה תשחוק בזה הלא בהך תשחר עגונה לכן עזיניו הוח שהסע בהך לזעזיננו להבעש"ט והרבי יגיד לה בעלה היכן הוא חמי כשיזעה זאת שאני אשחר עגונה שלא אהיה רשאי להנשא לאיש כל ימי חיי התחילה לבכות יגוד במר נכשה עד שנחלית ונתתה. ונשארתי ית ונה גם מאם ואני היה לי בת אחת ילדה השכנים התחילו להגיד לי ג"כ מוגדל רחמינותם עלי שחין לי שום פנה רק לנטוע להבעש"ט למעז בזה הייתי ענייה מחוד ולא היה לי על הולדות ריחמו עלי השכנים והלכו לקבץ וקיצלו א' זהוב. לבע"ג היו לריכים ליתן ב' זהו' לח פחות. שכן הוא הקלוב. ריחם עלי בע"ג א' ולקח אצלי רק א' זהו' ובאתי למעזיננו הייתי סבור שבעלי הוא במעז בזה והרבי מכירו והוא

בעש"ט זוקללה"ה יגן עלינו ועל כל
ישראל אמן

ער) הרה"ק התמיד המפורסם הרבי
הר' זוסיא ז"ל מאניכאלי

היה דרכו בקודש שאחר גמרו כל תפלת
שחרית לא היה אומר להמשמש שלו להביא
לו סעודתו רק היה אומר לעלמו בזה"ל
רבש"ע זוסיא הוא רעב מאוד ותאב לאכול
הזמן לו אכילתו ולא בשמוע זה המשמש
שלו הביא לו המשמש את סעודתו. והיה
אוכל כן היה דרך סבא קדישא הלזה
[וכמו שמלינו בזה"ק בצראשית דף ק"ט
ע"ב שר' יסא סבא חף שהיה לו מה
לאכול עכ"ז ביקש רחמים מהשי"ת להזמין לו
אכילתו ע"ש וכן נהג לדיק הזה זי"ע]
כעס א' נועלו המשמשים ביניהם שכל זמן
שלא יגיד להם הרב למוכח להביא לו לאכול
לא יתנו לו כלום עד שיגיד להם בכירוש
להביא לו ואם הוא מבקש מה' יזמין ה'
לו ולא הם עד שיגיד להם [קורא נעים
הט אוניך ושמע השגחת הבור"ה וב"ש על
כל דבר ודיבור כי התנהגות הרה"ק בד"י
הוטב מאוד בעיני ה' ושלא לבטל אותו לדיק
מדרך הזה לכן לא הועיל גם עלת המשמשים
שחשבו להכריעו מזה כמו שיתבאר וראו
בחוש שניהל ל' להשי"ת התנהגות הנדיק
דרך זה] בעיר אניפיהליא בשעת ירידת
גשמים ישן שם ברחובות העיר הרבה רפש
וטיט כי עבר העיר אינה יבשה כראוי כי
עברה הוא חול וא"א בנקל לעבור מרחוב
לרחוב מחמת עמקות הרפש וטיט והחול
המתהווה מליחות החול דשם ומוגחים שם
קרשים לעבור עליהם מרחוב לרחוב כמו
פ"ג גשרים שכל רמים ובאותו היום שנועמו
המשמשים לעשות להרב כן כז"ל. הלך הרב
ז"ל בצוקר אל המקוה לטבול קודם תפלת
שחרית כמנהגו הטוב בכל יום ובא לקראתו
איש א' זר לת מוכני העיר הוא ואותו
האיש לא הכיר את הרבי ר' זוסיא מי הוא
וכנעו זה בזה על הקרשים הנ"ל שהיו מוגחים
על עומק הרפש והטט כח"ל האיש הזר
הזה בראוהו שבא לקראתו איש א' זקן
מלוכש בלבוש עני ואין נפים עלה

(חלק ג)

במחשבתו לעשות ממנו שחק ודחה
מהקדשים לאדרין מוכן שכל אל המוקד
הרפש והטיט ותלכלכו בגדיו האיש הזה
עמד שם והיה ללעג ולקלס אותו האקן
בעיניו ובא האיש הזה לאכנסו שלו וסיפר
לבעה"ב שלו בשחק ולעג מזה שעה לזקן
א' מפה הבעה"ב שאל אותו מי הוא הזקן.
השיב לו שאינו יודע מי הוא ורק המלבושים
שלו לייר לו מלבוש כזה וכזה היה הולך
מלוכש וכובע כזה על ראשו הבעה"ב
בשמעו כזה הכיר כי זה הוא רבינו הרבי ר'
זוסיא שהולך מלוכש בלבושים כאלו והולך
לבדו בלי משמש עמו התחיל הבעה"ב לנעוק
על האורח מה עשיתם הלך זה הוא רבינו
הלדיק הקדוש רבי ר' זוסיא המכורסם
בעולם לקדוש וגורא כן האורח נבאל מאוד
מזה ואף שלא היה ירא שמים כ"כ כמוכן.
עכ"ז התכעס רוחו בקדוה והתחרט על מה
שעשה בזיון כזה לאותו לדיק בחשם בלא
דבר התחיל לבקש מהבעה"ב ליעזב מה
לעשות לכיים את הלדיק. כי נתיירא
מהרעומות שלו אמר לו הבעה"ב שמע
לי אנחנו אנשי עיר דפה יודעים טבע הלדיק
שאוהב לטעום אחר תפלתו. מטט י"ש
מתוק ולפקיה אכיו צוקר ע"כ עלת
שביאו לו מזה א' י"ש מתוק ואיו
חתיכות צוקר לעקיה להכנים כ"ז לחדרו
בעת השלמת תכלתו ואחר שישלים כל
השיעורים שלו בלימוד ותפישו אותו על
מה שעשיתם נדרו ואנחנו יודעים טבעו
ומזגו הטוב וענוותנותו הגדולה שימחול לכם
בוודאי כי הוא נוח לרעות כן הוה האיש
הזה הכין הכל והביא צעמו את כל זה לכני
הרב וזה היה בעת שהיה אומר רבש"ע
זוסיא הוא רעב מאוד תאב לאכול הזמן
לו מה לאכול כן אמר איזו כעמים
ורמשמשים לא הביאו לו כלום כעניהם
הנז"ל פתאום פתח אותו הימים הדלת
והביא עמו כל הנז"ל י"ש מתוק וכו'
וכיים את הרב וביקש אותו למחול לו רב
ז"ל מחל לו במחילה גמורה בלב שם
וטעם נומה שהביא לו האיש הזה המשמשים
המה ראו כן פגמו וראו בחוש שמחילה

יה.

ואמר בפיו הק' טענקים כו' כו' היינו שהשיג לדעת את הלשונות הג"ל וכן חשב בפיו כל הלשונות העמים אחת לאחת וכן היה כל זמן משך הגדת הבשש"ט את דברי תורתו ואחר שבסך הבשש"ט ז"ל מלהגיד עוד ד"ת ג"כ כהק הרב מפולגאה ז"ל מלחשוב אותם ואחר כ"ז פתח הרב הבשש"ט את פיו ואמר כן בזה הלשון וידבר אל העלם ואל האבנים ע"כ הסבוכה שאין להם עוד כח ההשגה להשיג את הלשונות העמים אחר שבסך הוא מלומר תורה. עכ"ל הק'

עו) איש א' מובלג בתורה ירא שמים והיה איש עני ולרש אין כל

פ"א בחמישי בשבת בלילה השייכה ליום ע"ש לא היה לו מאומה ליתן לאשתו על לורכי שבת להכין לבני ביתו האשה הלה לישן ובדאגה הוא לא יכול לישן וכתח הסבר והתחיל ללמוד. להפגי דאגת לבו. בתוהה שמשיית הלכ כמו שגאמר בקורי ה' ישרים משמחי לב ובאמלע לימודו הולך ללאת לנקבו סגר את הסבר וילא לפנות א"ע בדרך בני אדם ומלא בדרך הגוואה שהיה שם א' קערציל כסף ולקח את הקערציל ורחנו מטינופו ונכנה לביתו והסתכל וראה שזה הוא מושב טובה. א' ר' ב ואשתו ישינה הוא היה נכוד בדעתו מה לעשות עם הרו"כ הזה. אם להוליאו על לורכי השבת לא הוטב במחשבתו לעשות זה כי חשב כן רבש"ע אם אתה רונה להזיין לי על לורכי השבת תזמין לי בדרך נקי ויפה וטהור לא בזה האופן מיוקום העיניכות אם לא להוליאו הרובל זה על לורכי השבת הלא אין לי מעות אחר. עכ"ז הוכרע דעתו שלא להוליאו ר' ב' זה כי אם ללורכי השבת וכן הוסכם בדעתו. כי אם חבץ הש"י שיהיה לי מעות על לורכי השבת יזמין לי מיוקום נקי וטהור לא בדרך הזה ע"י מיוקום העיניכות ונחמת שנת"ירא על ע"יו כן יטה לתלוגר אשתו להוליאו מעות זה לכן הקדש בכיו את הרו"כ הזה על דקה לעניים ולא יבא מזה. וישב ללמוד לימודו ברגע זו הקיאה אשתו משנתה הוא סיפר

להם עוד להמרות רלונו הק' ז"ע ועכ"י **ומענין** לענין בואותו הענין עוד אעתיק פה מעשה נפלא בענין ההגה מוצה שהאדם עושה איך יקר ד"ז בשמים ממועל ומסייעין לו מן השמים ע"י שלא לבטל עשייתו זו בקודש הטה אונק ושמע ועיין ס' חסידים ס' ר"י בזה שהמוסיף דקדוקים טובים ע"י מאריך ימים ע"ש

עה) שמעתי זיהרז החסיד המוכ' רישים הר' בעריל

ליפולים מכה"ק נכד ה"ק המפורס' הר' ליב שרהם זלוקלה"ה סיפר לי בשם ח"י ה"ק הג"ל וכן אזור. פ"א הייתי אלל הבשש"ט על שבת ולעת ערב סעודה שלישית וכבר ישבו המסובין התלמידים הגדולים הק' בשלחן רבם הבשש"ט והמתינו בואו הודבר ביניהם לשאל את רבם הבשש"ט בבואי אל השלחן על ד"ז מ"ש חז"ל במס' סוטה דל"ו בא גבריאל ולייזר ליוסף שבעים לשון להבינס דבר זה כי אין זה מובן כי בכל לשון ולשון יש כמה אלכים מלות ובהטורף כל השבעים לשון יש מלות ותיבות בלי שיטור וערך ואין באכשרי של שכל אנושי שילמוד כל זה בלילה אחת בשעות מועטים והוסכם ביניהם שהרב הק' ר"י גרשון מקיטוב ז"ל גיבו של הבשש"ט הוא היה השואל ד"ז מן הבשש"ט בבואו אל השלחן בבוא הבשש"ט אל השלחן האל השואל יל ודינו רבינו את הדבר הזה להבינו היטב במה שאח"ל בא גבריאל ולימודו שבעים לשון חיד יובן ד"ז עכ"י השכל כי הלא יש בכל לשון כמה אלפים תיבות כו' כו' כח"ל וגמר השואל שאלנו ר"ל ופסק מלדבר בזה והתחיל הרב הבשש"ט לומר דברי תורה והיה גראים שאינם מענין הג"ל והאריך בדבריו הקדושים ובאמלע הדברי תורה התחיל הרה"ק הרי"י הרב מכולגאה ז"ל לדבוק בידו על השלחן וכן אמר בזה"ל טענקים מאגריים גרשקיש ענגליש. רובש' ואליחיים כו' כו' היינו שהסג ע"י ד"ת הקדושים של רבו הבשש"ט זלה"ה את מקור והשורש של כל השבעים לשון ולא היה יכול לוסף להתאסף וחסק בידו על השלחן

לצ בין הנשים מוכן אשר זה אינו טוב.
 ע"כ דעתי ועלתי. אם תסכים לזה אשר
 נליע לכני הצעל הבית הזה את טענתו
 ומה שיפסוק צינינו כן יקום כי לפי הנראה
 שהוא למדן גדול וירא שמים וחכם ועבן
 הסותר השני הוטב צינינו עלה זו ותיקף
 קמו ממשכבם והלבישו ח"ע ובאו אל הצע"צ
 ואמרו לו שראונם להגיע לכניו כל א' את
 טעמותיו בחיזה ענין ומה שיתוון ציניהם כן
 עליהם לקיים כן הוה כל ח"א הגיע
 טעמותיו ד"ז וכשסיימו דבריהם אמר להם
 הצע"צ שילכו למשכבם לישן קל"ה וריח
 יתייבצ דעתו מה לכסוק להם כן עשו
 והלכו לישן הוא התייבצ דעתו כשקמו
 אמר להם הוה דעתו כך וכך הכסוק שלו
 הוטב ציני שניהם ונתנו לו סך-מכויים
 כד"ר רגנדים מנה הראוי להתכבד הבוקר
 אור נכסו להם לביתם לשלום הוא הצע"צ
 הזמין לו הש"ת על מרכי שבת צריח
 ובכבוד. ועוד נשאר לו על ימי החול ונתן
 שבת ותהלה להש"ת ע"ז כמובן התהלה
 והתבארת להי פולמים. ית"ש לעד ולנצח:
 (עז) **הרב** הגאון הקדוש הר"י זליקל"ה
 מבא"ד היה לו חסיד ח' היה
 מקורב ודר סמוך לבא"ד בזכר ח' היה
 מהנה את הרה"ק בכל היכולת פ"א חרע
 לו שעה נשואין לבתו הצחילה ומסתמא
 היה אלל רבו קודם נשואי בתו לקבל ברכתו.
 ויהי יום ח' צלילה השייכה ליום ב' חתרו
 גנים ביתו ולקחו את כל החבלים של
 הכלה והלכו להם בוקר יום השני מציאו
 הקאסטין של הכלה ריקן מכל וכל מובן
 מוגדל היגון ואנחה שהיה לו מזה תיקף
 בא לפני הרה"ק להתלונן על הגניבה הנוראה.
 וכי אין כנאי להבין מלבישים אחרים כי
 החתונה לריכה להיות שבע ז. באשר
 הוגבלה הרב ניחם אותו שלא ידאג כי
 השי"ת יעזור לו שימנא הגניבה בשלימות
 הוא נסע לביתו להכפר וכל יום הב' היה
 מלפה למזל הגניבה כמו שהצטיח לו רבו
 ואין קול ואין קשב ביום הג' נסע עוד הפעם
 לבא"ד ובא אל הרב ציגון ואנחה שמדיין
 לא

סיפר לאשתו כל אשר קראו ואשר
 הקדישו לשמים נעקה עליו למה עשה כן
 להקדישי לשמים שלא ליהנות מזה הלא מזה
 נוכל לקנות כל מרכי השבת צריח אכן
 הוא אמר לה שאפילו ירלה להתחרט לא
 יוכל להתחרט כי נדר והקדיש מטבע זו
 לעניים ואם חבן בנו ה' להזמין לנו על
 לורכי השבת. יומין לנו בדרך נקי וטהור
 לא באופן זה האשה מרוב נערה ויגונה
 השכיבה ח"ע עוד לישן הוא למד לימודו
 בשמים ממעל הוטב עשייה זאת בקלת
 נסיון ועמד בנסיון לכן נגזר עליו להזמין
 לו על לורכי השבת יותר ויותר ובדרך נקי
 וטהור וכן הוה שני סוחרים גדולים נסעו
 מיריד גדול לביתם ודרכם היה על עיר
 הלזו בצואה העירה רלו לנוח ולהנכס
 מעורח הדרך איזו שעות עד הבוקר
 וכשאייר היום יסעו לביתם על שבת כי קרוב
 הוא ובכל העיר לא היה מאיר שום אור
 הגר שכל בני העיר היו ישינים זולת צבית
 אותו האיש היה מאיר והוגר בחוץ הייה
 הסוחרים צ"ו ועמדו עם עגלה שלהם אלל
 ביתו ודפקו על פתח ביתו לפתוח להם
 היא פתח להם הם נכנסו לביתו האיש
 הזה נתן להם שלום וראה שרם סוחרים
 נגידים אמרו לו באשר שאנחנו נוסעים
 מיריד ויגיעים אנו ואנו רוצים לנוח כה מעט
 לאכול אין אנו זריכים רק לנוח קניה לכן
 מבקשים אותו שיסכים להם לנוח פה בביתו
 זמן מועט הוא הסכים להם והליע להם
 כרים וכסתות ע"ג קרקע בביתו. ושכבו שני
 הסוחרים שם לישן והוא חזר ללימודו ולמד
 הסוחרים לא ישנו עדיין ושוכבים זה אלל
 זה והוטב ציניהם לימודו של הצע"צ
 הזה התחיל ח' מהם לומר אל חבירו הנה
 אודות הסכסוך אשר צינינו על כך כמה
 מאות ר"כ כידוע וכל ח' מאתנו מדמה
 בדעתו שאתו הלך וכשנבוא לביתנו וכל
 ח' יספר לאשתו את קורותיו יתהווה פירוד
 לבבות בין הנשים שלנו. הלא הם יושבים
 יחד בזהמנה לא יתכן לנו לבוא לביתנו עם
 הסכסוך בלי השוואה כי אם יתהווה פירוד

לא מודע לו מהגניבה ומה יעשה כי יום החופה הוא למחר או יום ה' הרה"ק שלחו אל הדיינים שלו הוא בא אל הדיינים של הרב וסיכר להם שהרב שלחו לכניהם הם הדיינים השיבו לו שרין ביכולתם לעזור לו ע"ז ואין זה כבד דין שיכסו ע"ז חזר ובא אל הרב ואמר לו שדיינים לא יכולים לכסוק ע"ז מזה הרב להביא א' בויגין נייר חלק הביא לו לקח הבויגין נייר וכתב בכל ארבע קלוות הגייר לא תגנוב לא תגנוב. והכפיל את הגייר ונתן לו ואמר לו שסע לביתו והשי"ת יעזור לו שימלא הגניבה בשלימות הוא לא הבין הדבר הזה רק מגודל חוזק אמונתו בהרב קיבל הגייר ונסע לביתו ועדיין לא ידע ח"ד יולמח ישועתו ביתו בהכפר היה סמוך ליער אשר בשם הצבע"ב הזה היה הולך וחוזר אל ביתו וסביב ביתו מדי הלכות רחצה אשר בתוך היער ההוא נושאים איזה ישראלי מוכרך בלאלים לבן בין האילנות שביער הוא רץ ונכנס אל תוך היער ובא ומלא שהיה מונח שם בתוך היער לאלים לבן וזה היה מונח כל המלבושים של הכלה ולא נחמר מהם כלום הוא לקח כל החכמים והיזבזשים של זה הכלה לביתו ועשה החתונה בציניקה אך עדיין לא הבין עשיית הרה"ק מה ששלחו להדיינים ומה שכתב על ד' ג' ונות הגייר לא תגנוב ואין בא הישועה ע"ז זה נסע לבא"ד לרצו הק' לבשר אותו מהישיבה שהושיע לו השי"ת שינצל גניבתו ושא"ל אותו להבין כל זה הרב הבין לו. כן הגה הצנתי שרגנביץ הגדול ר' ילבוש ה' ה' תמוז פרחו המלבושים וקברו והשימו הגניבה בחפירת צור שחפרו והענינו וכיוצא ע"ז בעבר עד אחר איזו גנים שזינאו רוגניבה משה בן אנשי שלחתיך אל הדינים וכוונתו בזה היה שהם יכסו על הארץ שלא לקבל הגניבה ואף שהגנבים חכרו בשיקוף והצטוו תשליכם הארץ מהוכה על כני החולה אמונת דיינים לא הבין כוונתו בזה לכן פקדתי עליך שהבא לי נייר חלק וכתבתי על הארבע קלוות לא תגנוב לא תגנוב היינו שגורתי על ר' ד' ל' הגנוב היינו

לא תחזיק הגניבה בחובה רק להשליך החולה. והגנבים כשצאו למקום ההעמנה וראו שהגניבה מונחת ע"ג קרקע לא בתוך החפירה לקחו הגניבה עם הלאלים שיצמינו אותם במקום אחר והשימו במק"א ולא הועיל כי א"כ כשצאו הגנבים ראו שהגניבה מושלכת החונה נכן לקחי לרטיציגס במק"א ומדי הילוכם ראית אותם וע"ז נוסעת בזה ואין זה מוכח כלל רק בדרך פסק שכתבתי על הארץ לקיים מ"ש בתורה לא תגנוב כי כל נעשי בראשית הם משועבדים לתורה ז"ע ועכ"ל

עז) הרה"ק הר' שלמה קארלינר ז"ל השיא את בני המלאך ז"ל שנשארו יתומים מאביהם המלאך שנחלק ביומי עלומיו מעוה"ז כידוע וכאשר נסע עם החזן הקדוש הר' שלום ז"ל מפרובישיס על החתונה לטשירנאביל חל הרה"ק הר' נחום ז"ל ושבתי עם החתן בק' ילאנוב אלל הרה"ק הר' ישעיה ז"ל מיינהוב [ואח"כ נקרא שמו הר' ישעיה ז"ל מדיניוויץ] ועשה כארשכיל בשם ובשעת החכלה מסתמא הסתכלו החסידים היעב על החתן איך הוא מתפלל וראו אשר בשעת שי"ע אין שפתיו נעות כלל ככל האנשים המתפללים רק עיניו סגורות ושוחק עם הכישקלא כסף שלו שהיה מונח לכניו על השלחן והכאטשילא שלו היתה מונחת לו על כתביו והיטב תרה להחסידים ע"ז ויוד תרה להם יומר על מה שרשם הר' ישעיה ז"ל שהתפלל בעלמו לבן העניווד וכשסיים תכלתו בלחש לא התחיל רפלתו בקול רם והמתין על החתן עד שירא הרב ר' ישעיה ז"ל שסע החתן הכס שית חז התחיל תכלתו בקול רם. ד"ר תרה להם עוד ייחר ותמר השבת נסע הרב ר' שלמה קרלינר ז"ל עם החתן לטשירנאביל ויכעו דרך העיר בא"ד ונתאכסנו בבית הרה"ק הרל"י ז"ל מבא"ד. ועשה הרב מבא"ד טעודה גדולה בשבילם לכבודם. וכשנסעו מביתו שלח הרב מבא"ד עבור כלי זמר ללוותם בכלי זמר. ובפלאו רקד לפני הכלי זמר וכן הלך ללוותם. וכשחזר

וכשחזר הרב מבארדיטשוב לביתו שחלה אותו הרבנית הנדיקה. למה הקלת ב"כ בכבודך לרקד לפני הכלי זמר כאשר הנערים הלא די עשיית הסעודה שעשית לפנייהם לכבודם השיב לה הרב ז"ל איך לא חרקד לפני החתן אם אני רואה אשר אליהו ז"ל הולך ורוקד לכני הכלי זמר איך לא חרקד אני. וי"ע ועכ"י חתן. זה סיפר לי החסיד הר' מרדכי ז"ל מבאלטא (עט) **כבוד** ידי"ג החסיד המופ' הר' משה'ל חווערצבאך נ"י שמע ר"ז מכ"ק אדמו"ר הרד"מ ז"ל מטשארטקוב והר"מ סיפר לי והוא. הרב הלדיק הר' משה'ל מויעה'ל ז"ל בנו של המגיד הקדוש הר"מ ז"ל מוולאטשוב היה דרכו בקודש לנסוע להר"ק הרל"י ז"ל הרב מבא"ד בכל שנה ולישע שם שלשה שבועות ואח"כ היה נוסע למעייבוב לשבות אלל הה"ק הרבי ר' צרוך ז"ל ולהתעכב שם ג' ימים אחר הש"ת ואח"כ היה נוסע לביתו פ"א בא אל הה"ק הר"ב ז"ל אחרי בואו מבא"ד ובישבו בסעודת ליל שבת אלל השלחן לפני הרבי ר' צרוך אמר הרב ר"ב למקורבו שיעשה לפניו כל הסעודות והקולות כדוגמת הרב מבא"ד. וכן עשה המקורב והרבי ר"ב שחק מאוד מזה וכן באותה סעודה אחר מאלל הב' והג' לזה ררבי ר"ב לעשות לפניו כל העובדות של הרה"ק מבא"ד והוא שחק מאוד ע"ז וחרה לו להרב הר' משה'ל הנ"ל היטב ע"ז על שהרבי ר"ב שחק ולועג על רבו הקדוש והנורא הרב מבא"ד ז"ל אך שחק ולא אמר כלום אך בלב ההרעס מאוד על זה על הרבי רבי צרוך עד שנגמר בדעתו אשר חיקף במולאי שבת יקבל פרידת שלום מהרבי ר"ב ויסע לו לביתו ולא יתעכב עוד פה במול"ש נכנס הרב הר' משה'ל הנ"ל לחדר הרבי הר"ב לקבל מאתו פרידת שלום לנסוע לביתו שאל אותו הרבי ר' צרוך מה היא הסיבה שאתה מיתגר לנסוע לביתך עתה שלא כדרגל שלך אולי שלחו לך מציחק אוה יתבה שחבוב חיקף לביתך. השיב לו שלא נשלח לי יחביתו שום מכחב אם כן

מזה הסיבה שאתה ממחר ליסע לביתך. לא לחנם הוא כן שאלהו שחק ולא ענה ע"ז שאל אותו עוד הפעם עד שהיה מוכרח להשיב האמת אגיד לא אחד שיש לי תרעומות קלות על כבוד קדשו. על ששחק ולועג על הרה"ק הרב מבא"ד קדוש עליון כו' כשמוע הרבי הר' צרוך ז"ל את דבריו נתמלא חימה ואמר לו איך אתה מכוונה בשם לדיק אם איך יודע כונת השחק שלי הטעם אגיד לך שזה יותר משמנה עשר שנים שהס"מ עומד ועומד לפני השי"ת בזה הלשון. רבש"ע למה לך להבית משיח לישראל אם יש לך אדם שעובד חיתך כמו אהרן הכהן ורובה לסלקו מן העולם וע"י השחק והלעג שלי אני מצטל מעליו הקסרוג. וכן מכאן והלאה הוי זיור צרוך שלא להרהר וכו' ע"כ הסיפור שסיפר כ"ק אדמו"ר זוקללה"ה הרד"מ ז"ע ועכ"י חתן ונרפ"ע"ד אני המלקט ע"ד האפשר. כי ידוע שאהרן הכהן היה שוביגא דמטרותא היינו שהיה מייפה ומפאר את כנס"י לפני הבו"ה וכן ידוע דרך הקדוש של האי סבא קדישא הרב מבא"ד להמליך כל מיני מליכות על כלל ישראל וכנראה בספרו ספר הנחמד. קדוש לוי. וכידוע ומפורסם לכל. ואגב דאחא לידן הנני להגיע לפני קורא נעים דיבור נחמד מרצ האי גחין רבב ישראל ופרשיו אהסכלריא המאירה. הרב מבא"ד זוקללה"ה איך שהיה מליך וסניגור על ישראל לפני השי"ת והמתיק הדינים והחשך שפע ממקור השפע על כלל ישראל וזה שמעתי מכבוד אדוני אבי הרב הג' זל"ה"ה ששמע ממגיד אחת הדבר הנחמד הזה. והוא פעם א' במולאי יו"ב נכנס אליו תלמידו המובהק הרה"ל הר' שמואל ז"ל מקאמינקא לראות מה הרב עושה אחר התענית ואחר כל העבודה שעבר ביום הקדוש ר"ז למעלה מהקצב והסכח האנושי במסירת נפש כנודע ומפורסם נכנס וראה שהללויות עם קאווא עומדת לפניו ועדיין לא עשה כלום אחר הלום אף שהיו

החיה אותם בלדקה שנתן להעני וכן שאר
מאות שארם עושה אז השי"ת נותן זה
הפעולה עם זה המלוא בכף מאזנים להכריע
לכף זכות אבל כשאדם ח"ו עובר עבירה
אז השי"ת ברוב רחמיו אינו משלם כי אם
על עבירה עצמה ולא הכעולה ח"ו שגשה.
וזהו הרמז גומל לאיש חסד כמפעלו יתן
לרשע רע כרשעו עכ"ל הזהב ושמעתי
מאיש נאמן ששמע מפ"ק אדמו"ר מהר"א
זולק"ה"ה וזה איזר בפה קדשו כשמדברים
במילש"ק מהבטע"ש זה הוה מסוגל להנכש.
וכשמדברים במונ"ש. מהר"ב ר' משה ליב
מסאסיב זה הוא מסוגל לפרנסה
וכשמדברים מן הרב מבא"ד ז"ל זה הוא
מוסוגל להמתקת הדינים. ולא שם קדשו
דייקא רק אפילו מוזכרין שם העיר
ברדיעשוב הוא ג"כ מסוגל להמתקת הדינים
וקלת ראיה לזה מהא דמוזין בבית המקדש
חובב"א שאל השילח חס הגיע זמן השחטה
אם האיר פני המזרח. ותומר עד שבחברון
רמו לאבות ואפי' לא הזכיר שם האבות
הטמונים שם די בכך במה שהזכיר שם
חברון ואגב שמדברים אנו מאותו לדיק
יסוד עולם הנני להעתיק פה מאותו לדיק
גאון עולם מה שאמר ביאור נחמד על
מדרש פליחה וז"ל המדרש על הכסוף
בכרסה ואתחנן אעברה נא ואראה. אתה
חומר חלי נדר ויאמר ה' ס'חתי כדברך.
ע"כ ויזבן לכל מבין שהמדרש הזה הוא
סתום וחסום ונכלא. ואמר רב האי גחון
הכירוש בזה על ככון כי בשעה שחטחו
ישראל בעגל ורצה השי"ת לכלותם התפלל
משה עליהם לפני רקב"ה ואמר יגן על
ישראל עשרה לדיק כמש"ל בסדרם לח
השחית בעבור העשרה אמר לו הקב"ה
לך רד ואם תמלא עשרה לדיקים אמחול
להם ולא מלך משה רבינו ע"ה רק שבעה
לדיקים והם משה אהרן נדב ואביהוא
אלעזר ואיתמר יהושע [במדרש רבה פ'
תשא כ' בנוסח אחר ע"ש] איזר הקב"ה חן
עוד שלשה לדיקים מיד חמר משה זכור
לאברהם ליצחק וליעקב תלרף אותם
להשבעה. כי לדיקים במיתתם קרויים חיים
ועי"ז

איו שעות בלילה כשראה הרב ז"ל את
תלמידו הר"ש הנ"ל אמר הרב לר"ש בזה
הלשון שמואל. טוב הוא שבאת אלי.
הנה אסכר לך כי הס"מ ביום הקדוש זה
עמד וטען לפני הב"ד של מעלה בזה"ל
אתם ב"ד הלדק אמרו לי הטעם למה
כשאחד גוזל את חבירו ח' ר"כ חן אתם
שוקלים רק את המטבע וכשאחד נותן לדקה
ח' ר"כ אתם שוקלים את העני ואת כל
גפשות ביתו שהחיה את העני ואת נפשות
ביתו ממו"ג אם בגזילה אין אתם שוקלים
רק את המטבע גם בנדקה לריכים אתם
לשקול רק המטבע לבד ואם בלדקה אתם
שוקלים נפשות גם בגזילה לריכים אתם
לשקול נפשות שזיער את הגזול ואת נפשות
ביתו ממ"ג שמואל. הבן הדבר בחשר
כי מלאך אינו למדן כי לא בשמים הוה.
ע"כ לא ידע המלאך מיכל המליך של ישראל
לחרץ לו ע"ז עד שרמוזו עליו והשיב ע"ז
תירון נפלא ונחמד [מובן שהרה"ג מב"ד
הוה שרמוז עליו] בשלמא בלדקה שזיר
לריכים לשקול נפשות כי כוונת הנותן
לדקה להחיות נפשות לכן לריכים לשקול
נפשות משא"כ בגזילה ידוע היטב שזין
כוונת הגזול לזער נפשות רק כוונתו
בגזילה למלאות תאוות ילדו הרע לכן
חזין לריכין לשקול רק המטבע שגזל לבד.
זבזה התירון האמתי זה הנפלא נשתק
המקטרג. ונחטטל הקטרוג וי"ע ועל כל
ישראל אמן

ואח"ז מלאהי בספרו הקדוש היחיד
ספר קדושת לוי בליקוטים דק"א
ע"כ על מ"ש גומל לזיוס חסד כמפעלו
רמו שם מעין תירון הזה וז"ל הזהב שם.
גויי: לאיש חסד כמפעלו יתן לרשע רע
כרשעו. [היה ק"ל להרב דהול"ל בלדקתו
כמו בסופא כרשעו. ע"כ בא לדייק]
הכלל כשאדם עושה איזה מלוא דהיינו
שנותן לדקה לעני אז השי"ת בשעה שזן זה
האדם משלם לו שכר כפי הפעולה שגשה
לעני אזי בשעה ששוקלין זכותיו של זה
האדם בכף מחזנים מכריעים לזר זכות.
זה העני על בני ביתו אשר זה האדם

וועגן לעגן בארעט ער אעפיק עור פה
דוגמת הנ"ל וג"ל שמעתי מהר"מ
מבאלטא

פא) הרב החסיד ה"ר יקאבא ז"ל
מייארשטאט שאל אומה הרה"ק
אדמו"ר מרוזין ז"ל אהם הכרתם את הרבי
ר' ברוך ז"ל והשיב לו בחכמה ועניוה.
בזה"ל הכרה לא הכרתו תק הייתי מאמין
בו השיב לו הרויניר כן לריך להיות
כתיב ויאמינו בה' ובמשה עבדו לכאורה
זה כלל ישראל שזאתו הדור היו דור
דעה ובמדרגה עליונה עד שאמרו חז"ל
ראתה שכחה על הים מה שלא ראו נביאים
הרי שאפילו הכחותים בישראל השיגו אז
מדרגות עליונות ולפי זה היה הוא השבח
שמשבח אותם הכתוב שהיה להם אמונה בהשם
יח"ל. אך האמת הוא כהשר ראה הס"מ
שבני ישראל הם היו בדרגה עליונה ולא יכול
להסיתם לעצרות ח"ו שם עלה בנפשו וראה
להסיתם בזה ולהטעותם שידמו שמה
שמושיגים בשכלם באלקות זה הוא הגבול.
ואין עוד יותר מזה ובאמת זה היא כפירה
ח"ו ולריך כל איש לידע שה' ב"ה הוא אין
סוף ואין כח ביד שום בן הדם להשיגו
כידוע מפי סופרים וספרים ומשה רבינו
ע"ה השיג תחילה זו מהספ"א ופעל בכח
קדושתו הגדולה בלכות בני ישראל להאמין
שה' ב"ה הוא אין סוף ואין יכולת ביד שום
בן הדם להשיגו וזהו שכחוב ויאמינו בה'.
שמה רבינו ע"ה הפעיל בכחו בישראל
יחמינו בה' ית"ש שהוא אין סוף ואין יכולת
ביד שום נכרה להשיגו. ובמשה עבדו.
היינו שכן האמינו במשה עבדו שג"כ אין
יכולת בידם להשיגו כן האמינו אז וכן
לריבין להאמין בכל דור בלדיק הדור.

והבן ודכח"ח

פב) ביש חדמו"ר הרה"ק הרוזנר
זאקללה"ה כתב ואמר יש
להתבונן בפסוק האחרון שבתוכחה ואף גם
זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים
ולא געלתם כו' לשון זה ואף גם זאת
אינו מובן כ"כ גם לכאורה אין זה מקומו
של כסיק זה בתוכחה כי פסוק זה הוא
נחמות

ועי' מחל להם הקב"ה והנה הדין הוא
אם נמלח נדר אחד על הני בני אדם יחד
ואחד מהם לא נשחר על הני רק חני נדר והנדר
בטל ממילא. ובה בני דברי המדרש
פליאה הנ"ל. שאמר הקב"ה למשה אתה
אומר חני נדר [היינו שלא נשחר עליך
רק חני נדר כי הדין אחיך מות ואין הנדר
חל עליך עוד] ויחמר ה' סלחתי כדברך
[אתה בעליך חזרת לי שאנך השלשה אבות
מטעם שגדיקים במיתתם קריים וא"כ אהרן
אחיק חי עדיין מטעם זה ולכן חל הנדר
עדיין עליך כמקדם] ודברי פי חכם חן
ושפתים ישק וזכתי יגן עלינו ועל כל
ישראל אמן.

פ) הרב הגאון הקדוש הרב יצחק
זאקללה"ה נסע עם תלמידו
הרה"ל הר' ארילה מוועהזיר בעל המחבר
ספר תולדות אהרן דרך עיר ליענסק
וגהאכסנו אלל הר"ק רבי ר' אלימלך
זאקללה"ה שאל הרב ר' אלימלך את הרה"ק
מבא"ד ז"ל מדוע חתם לוקחים ממני את
התלמידים שלי. כי כיה גדולי התלמידים
נפרדו מאת הרב הר' אלימלך ז"ל להרב
מבא"ד השיב לו הרב מבא"ד בדרך
עניוה בזה"ל וויינים בין איך דען איך
בין יח אייער תלמיד איך נגמח התלמידים
שלי הם תלמידי תלמידים ביו התשובה
נחה דעת הרב הקדוש הר' אלימלך
והרב מבא"ד נסע משם לאיזה מקום הנחון
לו ותלמידו הר' ארילה הנ"ל נשאר אלל
הרב הר' אלימלך ולמד בהקליו שלו
והרב ר' אלימלך ז"ל לא ידע מזה פ"א
בלילה נכנס הרב הר' אלימלך להקליו שלו.
וראה שהרב ר' ארילה יושב ולומד בהקליו
שלו. שאל אותו למה לא נסעו עם הרב שלך.
השיב לו מיין רבין קטן איך. בין איך
גייעלובין בא איך לו קעגן אחו הרב
הר' אלימלך ז"ל את השיפולא של הר'
ארילה והשיבו בדרך חנינה בזה הלשון
דיין רבין קענסמו? אכילו זיין שיינאל
קענסטו נט. בפרט איס אליין [פוק חזי
נברא רבא דמסיד עלי] זה סיפר לי
החסיד היש הר' מרדכי מבאלטא

נאה וחסידה וכמו שפירשו עומק כוונתם בדבריהם הקדושים. ודפח"ח ז"ע ועכ"י. **פג) הנכבד** הנגיד הר' משה מענדל לעחטמאן מקאמניץ סיפר שהמקורב של אדמו"ר זל"ל מרוזין סיפר לו בהיותו מתאכסן הריוורב בביתו בקאמניץ סיפר לו להצעה"ב הנ"ל הר' משה מענדל הנ"ל בזה"ל חני רואה שאתם חכם ונבון וחינכם כיון שחר בעלי בתים שונים. שרונים לשום עין בקורת על הרבי ש"נו מה הוא עושה בכל הלילה בחדרו אם ישן הוא בכל החגשים או הוא ער ועובד את ה' וחתם אינכם בן לכן אסכר. לכם דבר מה מהרבי ש"נו מזה הדעי לדון על כלל מעשיו זה ערך ב' שנים לזה רבינו לקנות לו גיוונט על מכנסים וכן פקד לקרוא לו את החייט ליקח לו מדה לעשות לו מכנסים (היוצט) ארוכים עד הארץ לכסות גם אגבצות רוליו אנחנו לח הבגנו למה זה לי כיון דייטש אכן לא שאלנו אותו להגיד הטעם החייט הביח לו המכנסים כמדה שנתן הרב וזה לשלם לו שכר מלאכה כראוי והטעמו המכנסים חוך ארצו ההלצשה שלו אחר זמן מועט בימי החורף והיה קור עזום חמר לי הרב בוא עמי החולה וקח עמך מורה שעות (זיגל) לעמוד בחוף שנה רחוקה במקום אחד ובכלות השעה תאמר לי שכלתה השעה ונבוא הביתה והלבש אותך היטב שתוכל לעמוד עמי שעה תמימה. הרב זל"ל לבש אז המכנסים הנ"ל הארוכים. והלך יחף רק לא היה ניכר אם הולך יחף כי המכנסים החרוכים כיסו כל רגליו כנ"ל והלכתי עמו החולה ועמד בחוף כך שעה א' רחוקה אזי אף שהייתי מלוכש היטב עכ"ל היה קר לי לעמוד בן במקום אחד. ובכל פעם הייתי מוסתכל על המורה שעות ובכלות השעה אמרתי להרב רבי סי איז שוין אשעה הרים רגליו מהארץ לכנוס הביתה ורגליו הקדושים זעין גיוועה"ן או גיפירדין להארץ ובקושי שהרים רגליו ממקום עמידתו וי"א דם מכבית רגליו ע"ג עמידתם וזה דם מרגליו ע"ג הקרקע מקום הפסיעות וראיתי

נחמות פתח ואמר. הנה האל"ף הוא הראשון מהאל"ב הלמ"ד נחות אל"ף הוא עיקר ושורש של האל"ף וכלא הלית"ד נשחרו אותיות אל"ף [אל"ה יוצב היטב ד"ז עפ"י מ"ש הרה"ג ר' חיד"א זל"ל בספרו נחל אשכול על איכה ב' ג' על הכסוף ודע בחרי אף כו' שקידם בריחת העולם היו הא"ב במילואן ואות האל"ף היה נילוי אף ואחר בריאת העולם לירף הקב"ה אות למ"ד למילוי ח"ף בכדי שיתקיים הגולם ע"ש שזה הוא מדרש חז"ל וכן בספרו נחל קדומים פ' גלגלים כתב ג"כ בן ע"ש] לכן כתוב בחורה וישליכם אל חרץ חחרת למ"ד רבתי להורות ע"ז. וישתתג שגגמו והפירדו הלמ"ד מהחל"ף שהוא אלוכו של עולם כמש"נ ורגנן מפרירד אלוף העונש ע"ז הוא גלות כמש"נ וישליכם אל ארץ אחרת הגלות אל ארץ אחרת הוא התיקן לזה במה שפגמו דאלופו של עולם. והנה איחא צמס' כחובות (דף טז עב) כיצד מרקדין לפני הכלה בית שמאי אומרים כלם כמות שהיא. ובית הלל רומרים כלם נאה וחסידה ויש לדקדק במאמרים זה בשחלת התנא כיצד מרקדין. הו"ל למימר ברגל ימין או ברגל שמאל והתשובה אינה מטין השחלה ועוד מהו הלשון כיצד מרקדין צמ"ס מפעיל הו"ל כיצד רוקדין ויוכן זה כי כלם רומז על כנסת ישראל וכונת התנא כיל-מרקדין היינו ווי אזוי מאחט מעין ארוים צחריניגין די כנס"י פין דעס גלות כי בא זה וכות תהיה היצחה מהגלות לכן נקיט מרקדין צמ"ס מפעיל בית שמאי חומרים כלם כמות שהוא פי' היצחה מהגלות תהיה רק לפי ערך מעשיה וב"ה אומרים כלם נאה וחסידה פי' אף שאינם עובים כראוי עכ"ל שייך לומר עליהם כלם נאה יחסידה ע"י היסורים והשעבוד ועי"ז יהיו נפדים מהגלות וידוע שהלכה כבית הלל ובזה יובן הקרא דלעיל ואף גם זאת היינו ווי אזוי דער אל"ף זאל זיין גרוים בהיותם בארץ אויביהם לא מאחטים וכו' שע"י הגלות ושעבוד הגוים יכפר על הכל. כדעת בית הלל בזכרנו לעיל דס"ל כלם

הדרך ובית הרב הר"ש ז"ל ה' דמוק
למחור. ובגומל ונחמו להרב סך הגון הזה
היה זה לנחה רוח מאוד להרב הר"ש ז"ל.
וקיבלם בסכר פנים יפות בחיבה יחירה
והם הבינו זה היטב והיה להם זה לנח"ר
בזה שמהנים את אותו הדיוק וישבו לפניו
בתחלת הלילה ערך ג' ר' שעות. ובהגיע
זמן חילת סעודת הלילה ביקש הרב ז"ל
אותם שיאכלו עמו ביחד סעודת הערב כן
עשו ובכל כעס שהרב הר"ש היה מדבר
עמם חיו דברי תורה ומצוה. במשך
הסעודה זו. היה הילד הזה בא להשליח
לשמוע מה שאביו הרב מדבר וכשפסק
לדבר ואכלו הלך לו הילד לחדרו וכשגמרו
הסעודה וברכו ביהמ"ז ורלו לילך לאכסניא
שלהם לישן. אמר להם הרב ר' שלום ז"ל
בואו עמי וארחם לכם דבר חידוש הלך
הרב הר"ש לחדר בנו הילד הזה והם ג"כ
הלכו עמו בבואם לפתח החדר של הילד.
והדלת היה סגור מצפנים דפק הרב ר"ש
על הדלת לפסוח לו תיכף פתח הילד
את הדלת מחדרו ונכנס הרב הר"ש להחדר
והם ג"כ נכנסו עמו המה ראו שהילד
הולך בחדרו ובוכה הרב ר' שלום שאל את
בנו הילד למה אתה בוכה השיב לו
הילד אני קורא קריאת שמע אמר לו
חביו הרב הר"ש ז"ל בזה הלשון. אני
גוזר עליך בגזירת כיבוד חב. שגיד לי
האמת למה אתה בוכה השיב לו הילד
בזה"ל איך בהרעמין זיך וכל מאהל איך
החב אף גיהויבין מייני הענט היום שלא
לשם שמים. ע"ז אני בוכה [המה שמעו
הדבר זה מפי הילד הקדוש מובן הדבר
שהיה להם ר"ז דבר חידוש] כ"ז סיפרו לפני
הרוזינר כעת על הכילוריק אמר להם
הרוזינר ז"ל אני זוכר המעשה והייתי אז
בן ששה שנים. ע"כ הסיפור הנורא
פה) זיין סיפר לי החסיד הישיש הר'
מרדכי ז"ל מבאלטא הרב
הגדיוק הר' עזריאל ז"ל מבאלטא בנו של
הרה"ל הר' וועלוויל ז"ל מבאלטא שהיה
הר' וועלוויל הנ"ל מגדולי תלמידי הרה"ק
הר' פינחס ז"ל פקארץ. פברו של הרה"ל
ה'.

זה ונבהלתי מאוד וראיתי שגמר כן יחף
ממש שעה רלופה כי מקודם לת ידעתי זה
אם הולך יחף כי ע"י כיסוי המכנסים
שכיסו כל רגליו לא היה ניכר כלל חת הולך
יחף רק אח"כ בהרמת הרגלים מהקרקע
שהיו נקדשים להארץ וע"ז יאל דם מרגליו
ע"ג פסיעותיו הוכר הדבר ונכנסנו לבית
מזה ידוע חדעו מה נורא מעשו בהלגנע לכת
וגדל קדושתו ורביקותו בהש"ת אין לשער
ולהאריך. למעלה משכל אנושי ולמעלה מכת
אנושי כמובן

פר) בהיות אדמו"ר הרוזינר זלוקלה"ה
פה קאמניץ ע"ך שנה א'
ע"י סיבת הנלשניות שהיה עליו כידוע
ליודעים ומקום דירתו היה על הפולווריק
כולישא דקאמניץ מן קודם הפסח עד
קידם הפורים של שנה שאחריו קרוב לשנה
ובכור אבי מו"ר הרב הג' זללה"ה שהיה
רב ואב"ד פה עיר זינקוויץ הורה כל הוראות
להלך הקידוש שהירע בשם שאלו מאבי הרב
ז"ל להורות וגם הרב ז"ל נסע לכאן
לטבול בהמקוה דפה פעם בשבוע או ב"כ
בשבוע כל עת שעלה ברזומו הק' לטבול
היה נוסע מביתו למרחץ דפה לטבול גם
כל בני ביתו הנשים בחו לטבול כאן כידוע
זה היטב ליודעים ולהוצרכים וזה היה
במדומה שנת תקל"ז או ז"ז ואבי ז"ל היה
ספן וחשוב בעיני הרה"ק מאוד ספר לי
חבי מו"ר הרב זלה"ה שבאו לפניו שני
אנשים חשובים וקחזיגן וסיכרו לו שזה
בשנים בעוד היות אבי הרב ז"ל בחיים
הוא הרה"ק הר' שלום ז"ל מפריבישיש.
והרוזינר היה אז ילד קטן דרכם של שני
ההנשים האלו היה ליסע ליריד בכל שנה
תחלת ימי חורף לחמחרם שם וגם היה
מנהגם שבסוף היריד שדעתם היה ליסע
לבייתם היו הולכים בין סומרים גדולים
מכיריהם לקבץ סך מסויים עבור הרה"ק
הר' שלום הנ"ל כי ידעו שדחיקא לי' שעתה
ובאו עם הסך המקובץ בידם אל הר"ש
ונתנו לו כן היה דרכם לעשות בכל שנה.
פ"א אירע שקיבלו סך הגון ובאו אל הרב
הר"ש ונתנו לו ואז היה עת גשמים וקלקל

שציוס מחר תקבל גט כטורין ממנו כרלנו.
והרב הר' שלמה וחתנו שמעו כל זה הרב
הר' שלמה הבין שיש לו חיוה כונה בזה.
וחתנו תמה בלבו זה הוא הרב של חתנו?
ושחק ולא אחד כלום ליום מחר בא אחד
עם קויטל אל הרבי ר' ברוך בבקשה שיתפלל
על איש אחד שישלח לו השי"ת רפואה על
רגלו שנשבר בדרך הילוכו. אויף דעם
גלייחין וועג אמר הרב רבי ר' ברוך. גליין.
אויף דעם קרוימן וועג והענין היה כך
שאותו האיש הסיתו הילר לילך אל הבתולה
בלילה זו כו' וכך נגמר לו בדעת האיש
לעשות כן כו' וביה שלקח הרבי ר' ברוך
ז"ל את הבתולה זו לרשותו שישלח לו לאשה.
ובהסכס אשתו הרבנית שהסכימה להתגרש
ממנו וירא ירא את הבתולה הזו נכנסה
לרשות הקדושה ועי"ל לא היה להט"א שלימה
עליה לכן לא היה יכול האיש להכין זממו
לעבור כו' וגשברה רגלו בדרך הילוכו אל
הבתולה עד האט גיקענט כסקין בלב איש
שלא לעשות מה שאסור נעשות [א"ה מח
המעשה היקרה מובן היטב וייתחק לחיד מ"ש
בספר הנחמד צויגאל דנהורא מאמרים יקרים
מהרב הק' הרבי ר' ברוך ז"ל וז"ל בדרך
ג' ע"א שוכטים ושטרים תתן לך בכל
שעריך אשר ה' אלקך נותן לך פי'
שחשים עליך שופטים שיתנו "בך" את ה'
אלהיך עכ"ל ומובין הר' עזריאל ג"כ היה
יכול לפסוק לתוך לב איש שלא לעשות מה שאסור
לעשות לכן אין היושר ליקח מבניו מעמד
פרנסתם דברי הרב הללו עשו פרי והחזירו
להם אנשי העיר את מעמד פרנסתם.

ז"ע ועכ"ל

פו) שבעתי מאיש מהימן ששמע זה
מהרב הר' פינחס התן
הה"ל הר' אברהמליא מסטרעטין ז"ל והר'
פינחס הנ"ל שמע ד"ז מחתנו הר' אברהמלי
הנ"ל מלידה הה"ק רמכורסם הר' אורי ז"ל
מסטרעלסק ע"י נסיון נולד לאביו ולאמו.
והם היו כשומרים מאוד רק שעי' נסיון לאמי
שעמדה בנסיון עי"ז זכתה לבן קדוש כמוהו.
והוא אמו בנערותה בעוד שהיתה בתולה.
טרם שהיתה לאיש היתה עניה ואצומה
למאד כי הוריה מתו ולא היה מי שיפרנסה.

הר' רכאל ז"ל מצערשטן כנודע והר'
עזריאל הנ"ל בעודו בחיים היו חנשי העיר
באלטא מתנים לו די פרנסתו מרשמים
מהשכירות וכשנסתלק הר' עזריאל מהעולם
פסקו חנשי העיר מליתן לבניו השכירות
הזה ובזואו הרה"ק הריוזנר זולקללה"ה
לבאלטא ביקשו בני הר' עזריאל הנ"ל
מהריוזנר שיעורר את לב בני העיר באלטא
להחזיר להם מעמד פרנסתם מרשכירות
השמרים כמו לאביהם ובזואו חנשי העיר
לקבל שלום מהרב כתח הרב ואמר הגה
יש שני תורות תורת הבחמה והעוף
ותורת האדם על תורת הבחמה והעוף
בקל נוכל לשכור דיין וליתן לו יוד זהו'
לשכור [בזמן ההוא היה כך זה סך מסויים]
שיפסוק בזה כשר וטרפה. אך בתורת
האדם מי יכול לפסוק ואם היה בא האדם
לשאל מה מותר לעשות ומה אסור לעשות.
היה טוב מאוד שג"כ יוכל הדיין לפסוק
בזה אך מי בא לשאל אכן גם בתורת
האדם יש כויסק. מי שיושל על עיר אחת
ויש מי שיש לו דיעה על ד' ג' עיירות
ויש מי שיש לו דיעה על כל הילול אס
יוכל להופיע ולפסוק אל הוך לב האדם
שלא לעשות מה שאסור לעשות זה הוא
הפוסק בתורת האדם הרב הר' שלמה
קרלינר ז"ל מחתנו של הרב רבי ר' ברוך
ז"ל. נסע פ"א למח' הרבי ר' ברוך ז"ל
עם חתנו החדש שהשיא לו בתו מקרוב
ואכלו עמו סעודת הלילה ואחר הסעודה
הלך הרבי ר' ברוך ז"ל למחרו וסגר הדלת
הלך הר' שלמה עם חתנו אל אחורי הדלת
לשמוע מה הרבי הר' ברוך עושה בחדרו
והביטו דרך החור שבדלת וראו שלקח הרבי
ר' ברוך את בענקיל והעמידו סמוך לזפת
אשתו הרבנית ששכבה במטתה וישב על
הבענקיל ואמר לה שרלנו שחכים לו
שתקבל גט פטורין ממנו מכני שהוא בעל
חוב ויודע מבתולה אחת שיש לה גרן סך
שלשה מאות רז"כ ירא הבתולה זו לאשה
עם השלשה מאות רז"כ ומה יתן לה
הכתובה וישאר לו עוד סך מה לסלק
החובות הרבנית שידעה והבינה שיש לו
חיוה כונה בזה לא סירבה לו. והסכימה

נקימא ח"ו סי שטייט אן אונזר כאטיר
אברהם ער זאל האבן אזא טאטיר היך
הייס דיר די זאלסט זי נעמן די וועט
האבן מיט איר אזא זין כמוני הצחור הזה
קיים כקודם המגיד ז"ל וגמא לאשה ומהם
גולד הרה"ק הר' אורי ז"ל מסטרעלסק
זי"ע ועכ"י

דוגמא זי שמעתי מפי א"י מו"ר הרב הג'
זללה"ה כמה בעמים והוא

(בז) **רבינו** הגאון הגדול בעל הש"ך
זוקללה"ה היה בק' ווילנא
שנשא משם אשה בשנת ת"ח לאלף שהיה
אז בזמן ההוא החורבן הגדול הנורא מהרואה
חזי"ל יש"ו כמדע ואבי רש"ך ז"ל הגאון
הר' מאיר ז"ל ומשכחת בית אביו היו
דרים בדרך כולין בעיירות שהלך הרצחן
הג"ל להרוג בו' ואבי הש"ך ז"ל כבר
נסלק מעוה"ז בשנת ת"ח והש"ך ז"ל
היה בעיר ווילנא בשנת ת"ח ואז כל מי
שהיה יכול לברוח ברח מחמת הכחד של
הרצחנים הג"ל חזי"ל וסייעתו יש"ו וגם
החות הש"ך ז"ל ברחו לנכשה ונתחברה
ליך עם האציונים שהלכו מעיר לעיר לבקש
די פרנסתם ומירע שצאו סיפה האציונים
ובמקום אחר הש"ך ז"ל אל העיר ווילנא
ואכשניא שלהם היה צבית רקדש שהיה מיוחד
לזה שהאציונים ילינו שם איזה ימים כל
הבאים לשם ומי מהאציונים שרלו להשאיר
בעיר שלא לילך עוד עם הני עניים
היחזרים על הכתמים היה נשאר שט והיו
נאום הממונים על ההקדש להמציא לו ריזה
עסק שירכנסו מזה הסיפה זו האציונים
בציונה חמות הש"ך ז"ל גאו לוילנא מובן
זה שבעל יום ויום היו הולכים על העיר על
כתחי נדיב"ט חבת הממונה על ההקדש
רשימה העב על כל האציונים הללו
והטבה בעיניהם הצהלה הזאת היא אחת
הש"ך ז"ל יוהר מכל הסיפה אציונים
ואציונות שהלכו עמה והכרת כניה העיר
עניה שהיא ממשכחת היחוס והמעלה. ואין
טובה ומצבה כטבע שאר אציונים והגמיעות
הוכר רפניה רק מחמת אונס נפשות
נתחברה אל האציונים לילך עמהם. היא.

אשר

ייחמו עליה הקרובים שלה ועשו לה חנות
עם מיני מזון למכור ולהתפרנס מזה היא
יבדה בחנותה ולגתה שם ג"כ כ"א אירע
באיש בליעל א' חתר חנותה בלילה ונכנס
לשם לנאוף עמה כי הייתה יפה תואר מאוד
ורגלה לאנכה אם לא תשמע לו ברצון אכן
הש"י עזר לה וניללה מידו וברחה מחנותה
בלילה זו ולא עלתה בידו ר"ז להפיק זממו
לעבור העבירה עמה הבליעל הזה בראותו
שלא היה יכול למלואת תאוותו עמה כרצונו
מוכן שחרה אפו עליה לכן הוציא עליה שם רע
לומר שזינתה עמו ברצון ואמר כן בפני הכל
בלי בוש ומהמת גודל הבושה ברחה מן
העיר והרחיקה נדוד ובאתה לעיר אחרת
והיתה משרתת אצל בעל אכסניא א' זמן
רב והיתה לטובה גדולה ונאפה חן בעיני
כל מחמת נעימות שלה ומעשיה הטובים
וראו להשיאה לאיש ומלאו שם בחור א'
עני ופיתו אותו ודיגרו על לבו שישא את
הבחולה זו לאשה איננו מחמת הקול שינא
עליה מאותו החיש הבליעל שהוציא עליה ש"ר
כנז"ל. ונכבש הכול גם לעיר הזו שבאתה
לשם לכן לא ראה הבחור הזה לישא אותה
ואף שראו ליתן נדוניא כך מה לא אלה
לישא עד שזדמן שרא לעיר ההוא הרב
הק' המגיד הגדול רבי ר' בער זוקללה"ה
הלכו האנשים עם הבחור וה אל המגיד
הגדול כי הוכנס צניה לניית חת הרב הק'
מה שיאמר בזה ואם יסכים שימנה לא
ימרה את פיו המה באו להיגיד והיכרו לו
שם כאן בחולה אחת מער כלוגית והיא
למטה וחסידה גדולה ורואים שהבחור וה
ישאנה לאשה ואינם מחזירים צרקול שינא
עליה ומאמינים לה שלא נטמאה ח"ו והקול
שעליה הוא שקר גמור והבחור חושש
להקול ומה שיגזיר הרב בזה כן יקום היגד
ז"ל השב להם שהבחולה זו בעומה הצוא
לכניו לראותה הבחולה באהה לכני הרב
המגיד ז"ל והתנגלה לכניו שהקול שעליה
הוא שקר כי איש בליעל הוציא בליה
ש"ר עבור זה שלא רתה לשמוע אליו
כנז"ל המגיד ז"ל הביט בפניה ואמר
להבחור בזה הלשון אני רואה בפניה שלא

ולמד בקול רם ציון לבין עמיו והצחלה
 יצבה אחורי חדרו נדמה לה שכן היה
 ממש קול אביה ז"ל שזה כמה שנים שנפדר.
 יקולו של הש"ך ז"ל נדמה לה בשיווי ממש
 כקול אביה הרב המנוח ועי"ז נתעורר לה
 דאגה ותוגה כי הזכירה א"ע איך שהיא
 עתה בשכל המכב גולה וסורה ואיך נהפך
 עליה הגלגל החוסר שהיתה בת גדולים
 וטובים וגאוני ארץ. ועתה היא יתומה עניה
 גלמודה כו' והתחילה לבכות בחשאי שלא
 לבלבל את הגאון הזה הלומד בחדרו אך
 לא יכלה להתאכזב ובכתה בקול רם צמר
 לב הוא הגאון הש"ך ז"ל שמע בחדרו
 אשר המשרתת היושבת בחדר החילון אחורי
 דלת חדרו היא בוכה חרה לו היטב על
 דבר זה לבלבל אותו הלך אל הכתח
 ופתח ויקטף עליה עי"ז שמהלבלה איתו.
 מוזן שפסקה מלבכות והתאפקה בכל כחה
 והמתניה עד שגזר כל לימודו וכשגמר וילא
 ביחדו תיכף הכניסה לו כל רצון מאכל
 ומשתה וכו' כן כלילה השניה היה כן
 שכשהתחיל הש"ך ז"ל ללמוד לימוד בעצמות
 גדול ובקול רם נדמה לה שקולו הוא שזה
 ימים כקול של אביה המנוח הרב ז"ל
 והתחלה לבכות מאוד באנחה מתוך הלצ
 שלא יכלה להתאכזב הוא הש"ך ז"ל שמע
 בצייתה ואנחתה זה פעם שני הבין שלא
 לחנם הוא הלא דבר הוא לכן כסך מלימודו
 וכחה כתח חדרו היא הצחלה שרחמה
 אותו וילא מחדרו נחבהלה קנת הש"ך ז"ל
 התחיל לשאול אותה מאין ה' ומי היה
 אביה השיבה לו וילא כיחדה מונני אשר
 היא מכולין מלובלין או מאוסטריה ועי"
 האונס הרמזן כו' צרחה לגפשה ללצט נכשה
 יאביה היה רב גדול וגאון שמו היה ה'ר'
 זאיר הש"ך ז"ל שאל אותה על שם אמה
 וגל דם מושכחה שלה לאביה ולאמה הכל
 השיבה לו אז נודע לו להש"ך ז"ל שהיא
 אחותו מאב ומאם עשה את ענמו כמחריש לא
 גילה לה שום דבר הש"ך ז"ל חזר אל חדרו ולמד
 לימודו. וכשגמר לימודו וילא נחדי קלת. היא
 הכניסה לחדרו כל הצורך מאכל ומשתה
 וכו' כאשר עי"ז יושבה ויני נזת כיחחד

אשת הממונה דיברה עם הצחלה הזאת
 הרבה ונראה חן בעיניה מגדול החכמה והלגינות
 שהוכר בה והתחילה להלץ לפניה לומר
 למה לך לכתת רגלך לילך עם האביונים
 מכאן והלאה הלא עלתי טוב שהשאר פה
 בעיר הלז ובודאי אראה לבקש לך מרגוע
 לנפשך מעמד פרנסה בעיר הלז היא
 הצחלה הלז הסכימה עי"ז שלא לילך עוד
 עם העניים האלו ולהשאר פה השי"ת
 המסבב כל הסיבות ית"ש נתן בלבה לילך
 אל הגבירה חמות הש"ך ז"ל באה אליה
 וסיכרה לה איך שיש עתה בין החברה
 קבליים שבהקדש צחלה אחת לנטע ונחמה
 ומושלמת בכל המעלות וניכר בה שהיא מן
 גדולי היחוס והמעלה שבעיירות פולין לא
 כשאר הקבליים לכן עלתה טוב לפני
 הגבירה לאסבה אל ביתה על איזה שירות
 ובודאי תקבל ממנה עונג ונחת הגבירה
 השיבה לה שאין לריבה לשום דבר לשימוש
 כי יש לה כל הצורך משרתים ומשרתות רק
 אחר שאתם מפארים אותה ונושחים אותה
 תצוה הצחלה לביתי ואדבר עמה ואם
 היטב בעיני אולי אתן לה איזה שימוש
 בביתי. כן עשתה הביאה הצחלה לבית
 הגבירה ודיברה עמה והיטבה בעיניה
 מאוד ואמרה לה הגבירה הנה אי"ל לי
 לשרת בביתי שום איש ואשה כי יש לי
 כל הצורך רק שימוש קל אני אתן לך
 והוא חתני הגאון הש"ך לומד בחדרו בכל
 לילה ולילה כמה שעות עד קרוב ילחצי
 הלילה ובעת שגומר לימודו וכל בני ביתי
 ישינים ולזה לריך אני איש ח' שישט לו
 לחדרו בעודתו השידית הערב ולהלץ מטתו
 ולהבין לו מים וכו' זה השימוש רקל אני
 לריך לזה איש מיוחד שיהיה ישן ביום כמה
 שעות בכדי שיוכל להיות עד ולישב אחר
 דלת חדרו של חתני הגאון שיחיה אשר בעת
 שיגמור לימודו יביא לו האיש הזה את
 סעודתו ושאר דברים כן הוה הצחלה זו
 נשארה בבית הגבירה והיתה ישינה ביום
 בכדי שיוכל להיות ערה ולישב אחורי דלת
 חדר הש"ך עד שיגמור כל הלימוד שלו
 כנז"ל הוא הש"ך ז"ל שלמד יחידי בחדרו

בעיר אחת היו שני יהודים שוהפים במסחר א' ליסע על ירידים הקרוצים ורחוקים. ליריד הקרוב מעירם נסעו שניהם יום א' צבוקר. ואם יריד הרחוק קלת מעירם נסעו שניהם מציהם צמולאי שבת וללון על אם הדרך לבוא על היריד יום א' צבוקר א' מהשופים היה נזהר בסעודת מליה מלכה והשני לא. כ"א אירע להם ליסע על יריד הרחוק קלת אמר השותף שלא היה סועד סעודת מלוה מלכה לחבירו אני אבין את העגלה שלנו ולהבין הסחורה על העגלה ואסע מציתי ואעזירי סמוך להקרטעשמה הסמוכה להעיר. יאתה תסעוד סעודתך מלוה מלכה ותלא מהעיר לבוא אל הקרטעשמה ואני אעמוד שם ובשם נשכ שנינו ליסע אל היריד. ואמהין שם עליך כי אתה לרך להתעכב קלת צביףך לסעוד סעודת מ"מ ולומר כו' לכן אני אתקן כל גורמי הנסיעה ואמתין עליך אלל הקרטעשמה ומשם ניסע שנינו יחד כן הוה זה תיקן העגלה והסחורה שהיית ע"ג העגלה. וזה אחר ביה"ז ילא מביטו בליל מו"ש לילך אל הקרטעשמה כמו שליון לו חבירו שימתין שם עליו ותיקף כשלא מביטו היה לפניו יער גדול אשר מעולם לא היה שם יער מוזן הדבר שנתבהל ונתפחד מאוד רק מה יוכל לעשות הולך על הדרך שבתוך היער ובכל פעם נחשך מאוד הוא הולך על הדרך שבתוך היער ואח"כ נבסך הדרך אעפ"כ הלך בין חילי היער בפהד גדול וראה מרחוק אשר בתוך היער מאיר שם אור הגר מתוך איזה בית אשר ציער הלך לשם צבואו קרוב להבית התחזק א"ע בכל כמו ונכנס לתוך הבית הזה והמר להגוי שישיב שם לילה טוב ננהיג הגוי הצע"ג אמר לו טוב צמה שצאת עכשיו לכאן. יש לי כלב גדול שאינו אוכל שום דבר רק בשר אדם וזה כמה ימים שלא אכל והוא רעב מאוד בוא עמי אל הכלב שלי המזיק והלך הגוי ואחז את היהודי הזה בצורה והוליכו לחדרו של המזיק הכלב להכניסו לשם מוזן הדבר שאימת מות נפלה עליו כי ראה א"ט כפסע צינו ובין המות מדי הלכס לשם כתאוס

אמר הש"ך ז"ל לאשתו הרבנית שתאמר לאמה בשמו אשר הבחולה הוא לא תשכ שור כאן בשביל השימוש הזה. ולהוסיב איש אחר על זה השימוש והבחולה הלזו פהיה כאן צביהה בכבוד מטעם הכמוס עמדו לאנה ולכרססה ולהלבישה בכל האורך בלא מחסור כאחר מצביה אשת הש"ך ז"ל הגידה ד"ז לאמה בשם בעלה הגאון הגבירה חמות הש"ך ז"ל שמרה את דברי חתנה הגאון לעשות ככל אזהרתו. כהורת משה ימם וצמיס מועטים מהה הגבירה חמותו של הש"ך ז"ל ותיקף אחר שבעה התחילו השדכנים לבוא אל הגביר חמיו של הש"ך ז"ל להציע לפניו שידוכים הגונים מהם ברוב ממון ומהם מנדולי יחוס הגביר נכנס לחתנו הש"ך ז"ל וסיכר לחתנו מהשידוכים שדיברו לו איזה מהם שיסכים חתנו הגאון השיב לו חתנו להמתין שלש רגלס וכמ"ש כן בש"ע וידוע לידועי דת כן הוה הגביר פסק מלדבר בזה עד עבוד שלש רגלס. אחר שלש רגלס התחילו שדכנים לדבר עם הגביר אודות הגביר התייעץ עם חתנו אחר לו חתנו אם צבירו ישמע אלי אל תכנו אל ממון או אל יחוס אני אציע לכניסם שידוך הגון וטיב יותר מכולם והיא לישא את הבתולה הזו שיא צביהם זה איזו חדשים לטועה וחכמה ויפ"ם ולהגביל זמן החתונה טל יניס אחדים ואני אהיה השושבין שלכם (אונטר פירר) ובשעת החתונה אגלה לכם למי הבחולה הזו וכי' הן הוה הגביר נתרלה לשמוע דברי חתנו כ"י וגשאה לאשה כדת משה וישראל והש"ך ז"ל היה השושבין ואחר החופה גילה הש"ך ז"ל שהכלה היא יחותו ודרשה גישחק ניהן לו היינו שהצטיח לו שיליד בן זכר גאון וחריף כמוהו הוא היה שו"ת פנים מלידו והש"ך ז"ל היה דודו אחי אמו בקראו שמו ר' מאיר ארר איז ר' מאיר אבי הש"ך ז"ל

פח) ד"ף שמעתי מאיש מהימן א' ששמע זה מכי קדשו של הרה"ק הר' מאטילא מטערנאציל ז"ל שעובדא זו היה ציני אביו הרה"ק הר' נחום ז"ל. והוא

מרוצים לזה כלל יק שלא יכלו לסרב נגד פקודת הרבי ר"ב והלכו אל הרב אב"ד להתגרש בדאבון נפש הרב הר' ל"ב הנ"ל שראה ד"ו המה ע"ז מאוד והיה מבוהל ומשתומם והפליא על הרבי ר"ב ז"ל ולא אמר שום דיבור למי רק בדעתו ומחשבתו הפליא ע"ז למאוד וטינא בלב האשה קיבלה הגט מצעלה כדת. בערב חזרה האשה לבית הרה"ק הרבי ר' ברוך ועזרה אחורי הלון חדרו מבחון ובכתה צבאי תמרורים מאין הכוגות עד שנימם כל לבות השומעים. הרב הר' ל"ב הנ"ל הלך לישן על משכבו בהקליון ולא היה יכול לישן מגודל העגמת נפש שהיה לו מעודא זו ולערך מלוא נכנס הרבי ר"ב אל הקליון הרב הר' ל"ב הרגיש בכנסת הרבי ר"ב ועשה א"ע כישן הרבי ר"ב בא וישב סמוך למזנת הר' ל"ב הנ"ל והקליון ושאל אותו הר' ל"ב איר שלאבט. השיבו הר' ל"ב ניין רבי איך שלאבט ניט. איך קטן ניט שלאפין מחמת עג" ממעשה זו של הגירושין מאשה זו אמר לו הרבי ר"ב שטייט אויף וועל איך איין דער זיילין תיכף קם הר' ל"ב ממשכבו ורחץ ידיו ולבש א"ע וצא ועמד לפני הרבי ר"ב פתח הרב ואמר הנה ידוע כאשר משלחין שום נשיא מכולם העליון לעולם השפל הזה אזי הולכת עמה גם נשמה מהסמ"א להיות לה לזוג עם נשמת זכר הולכת נקיבה מהסמ"א ועם נשמת נקיבה הולך זכר מהסמ"א ועד עש"ה השידוך סוברת הסמ"א שהיא תהיה לזוג לנשמה זו וכשמחילין לדבר משידוך. הסמ"א עושה כל ההכעלות שיתבטל ולא יוגמר השידוך השדכן שמדבר איזו שקרים בענין השידוך מזה יש להסמ"א קורת רוח לומר שעי"ז לא יהיה נגמר השידוך וכשמדמין לכעמים אשר השדכן איזו אומר שום דבר שקר בענין השידוך איזו ערב בזה שלא יוגמר השידוך ע"י אחיות הסמ"א. ובשעת החופה מקיפין עם הכלה את החתן ויז"ן הקפות. כי הטובא מסמ"א היא תקיפה ולא תפיר מגשמת הזכר שבקדושה רק ע"י שבעה הקפות שמקיפין הכלה סביב החתן והזכר מסמ"א שאיזו תקיף כ"כ כמו רנקיבה. מהסמ"א

בתאום בא יהודי א' מאחוריו וחטף אותו בחוקה ייד הגוי יאמר לו בזה עמי ואוליך מתוך ר"י - הזה אל הדרך שאתה לריך לילך והוליו מתוך היער והלכו שניהם ע"פ השדה וברגעים אלו נתישב דעתו קלת וזרחוק ראו את הקרעטשמה הנ"ל ואמר לו יהודי לך אל הקרעטשמה כי לשם אהה לריך לילך אחז הוא בלבוש המוליכו ואמר לו בצקשה הגידו לי מי אתם ולא אניח אתכם עד שתגידו לי מי אתם אמר לו היהודי המולאו הנה במה שילאת יחדי בלילה ועפ"י המשנה הולא יחדי בלילה ה"ז מתחייב בנפשו געיינו במעשיך ודנו אותך למיתה ח"ו לכן שתווה לכאן יער עלים ומקום מסוכן ומזיק וכמעט רגע לא היית חי ש"ו רק המלצים שלך המולאו לפני צ"ד של מעלה לטעון עבדך היתכן שע"י מלוא יארע לך היוק ותקלה ח"ו כי לולא הייתה של סעודת מלוא מלכה היו נוסעים שניהם מציבה. רק ע"י הסעודת מלוא זו נשאר יחדי צביו והלך יחדי בלילה שומר מלוא לא ידע דבר רע וילא הכסך מהב"ד של מעלה אשר בעל הסעודה צעלמו הוא דוד הע"ה ילך וילאלו איז הוא דוד הנזלך ערחתו והגלחתו למען הסמה הגדולה זו בי"ס סיפ"ה ה"ק הר' מאטילא מטשראביל זל"א אשר עובדא הנוראה הלזו קרה בימי אביו הרה"ק הר' נחום זל"א ע"ע

פמ) הרה"ק הנכבד כו' הר' ל"ב מלעטיטשצ זל"א שהיה מלמד בית הרב הק' מסדילקוב זל"א סיכר מעשה זו דבר נכלא והוא זוג א' באו אל הרה"ק הרבי ר' ברוך זל"א ממציבו וביקשוהו שיעורר עליהם רחמי שמים ויברכס אשר השי"ת יעזור להם להכבד צוש"ק כי זה כמה שנים אחר נשואן שלהם ולא היה להם שום זרע ונתנו לו קייטל ע"ז כנהיג עם מתן כ"ה ר"כ [בזמן ההוא היה סך זה נתינה גדולה] והרב ר' ל"ב הנ"ל עמד שם אז ג"כ השיב להם הרבי ר' ברוך שאין להם תקנה רק גירושין. ופקד על הזוג להתגרש ושלא אורס תכף אל הרב דמחא למדר להם גט כדת הזוג הנ"ל לא היו

שסיפר לו אברך אחד יקר ונכבד וירא שמים. שהיה לו מכתב מכ"ק אדמו"ר מהר"א זוקללה מס"ג לחמו' הג' היוולל הר' יעקב יאסיה היילפרין ז"ל מצא"ד לסכח את האיש האברך הג"ל אליו לחיוב תשומר במהמרו כי הוא קרובו של הרה"ק ויקר ונכבד ואין לו פרנסה וכו' וציקש האברך הג"ל את הר' לייב הג"ל שיתן לו עגלה מזרעטשאן למאהלוב הר"ל הג"ל באשר שהאברך הג"ל נשא חן בעיניו ראה להגותו וליתן לו במתנה סך מעות האברך לא רצה לקבל הר' לייב הג"ל הכליר בו שיקח מי"ו ורצה ליתן לו מתנה מרובה עוד ג' מרת רז"כ אכן האברך הג"ל לא רצה לקבל וסיכר לו האברך הג"ל זול"ל. כאשר ירד מזול אחרונית רח"ל נועלתי לצקש יס"ב הרה"ק מס"ג ליתן לי מכתב גילה לאחצי אמנס הרה"ק סירב בזה ואמר לי שלא נכון לעשות כן אב גילין זכות אבות מוטב שאכתוב לך מכתב לחמו' הג' הר' יעקב יאסי היילפרין מצ"ד ליתן לך חיוב משמר במהמרו ועי"ז תתפרנס מיגיע כבדך ולא מירי בשר ודם שיוע נא מה שהסכר לך מעשה נורא בהרץ הקדושה היה איש אי' יקר ונכבד מוכלג בתורה וירא שמים ולא פנה לבוס מהמר רק עסק בהוריה ועבודת ה' והיה עני ואבין היו לו ב' ג' בתולות יהגשו לכרדן וג"ה היה לי שום תצוא על הולאות נשואין שלהם ראשו הסיתה אותו לנסוע לחון לארץ יש יתנו לו גדלות הגמות בודאי כי אז היה צחש בות גדול חיש נכבד שהוא מאה"ק ובג"ה זו יוכל להוושע שוכל להשיא בנותיו החיש הזה ראה שחין לו עלה אחרת רק עלה זו והוח לא רנה לכרסם לעני כל שהוא יאה"ק ער זאל גיש חב גילין קדושת ארץ ישראל לכן הלך ובא אל המזוזה של ביתו ונשבע בנקטח חפץ אשר צבאו לחון לארץ לא יגלה א"ע לשום בן אדם שהוא מאה"ק רק כשיצא לאחיה לדיק שצחול יגלה א"ע לכניו ותו לא ונסע מציתו מאה"ק לחון לארץ מובן הדבר שסבל על הדרך דמקות גדיל עד שגא לכה ס"ג לכבוד אבי ז"ל יגילה לו שהוא מאה"ק.

וקיבל

מהסג"א נפרד רק בהקפה אחת היינו במה שמקדשה עם טבעת והטבעת קידושין מקיף את אלבע הכלה עי"ז נכרדים הסג"א מן זוג הלז [גם שע"י שזו הכלה נעשית אשת איש מוכרח הוכר מהסג"א להררד ועיין בלור החיים הק' בפ' ויחי בכסוק אומרי לגפן עירה כו' שכתב שם ג"כ שבסג"א הנקובה היא יותר הקיפה מהוכר דסג"א ע"ש דר"ו כי נעמו] כי ע"י הקידושין נעשה יחוד שם הוי"ה ב"ה מה שאוחז החתן הטבעת קידושין בה' אלבעות שלו והכלה כושטת חמשה אלבעות שלה לקבל הקידושין סך מנין האלבעות שלה ושלו הם עשרה הרי יו"ד ה' אלבעות שלו שאוחז הטבעת ק' וה' אלבעות שלה קבלת הטבעת ק' הרי שני ההי"ן כשטעת אלבע שלה לקבל הטבעת ק' הרי וא"ו הרי יחוד שלש שם הוי"ה ב"ה ובעת נשואי זוג הלזו שברו היום לכני לא נעשו ההקפות כראוי בעת נשואין שלהם לכן עי"ז היה שליטא להסג"א עליהם ולא ה' להם בנים עד עכשיו לבו ואמרו להיגורשת שלא תזכה עוד אר"ה יום ממר וועל איך נעמן בא זי אינטער פרייגס שיחזיר בעלה וישאנה כן הוה למחרתו שליו אחר הרב דמתא לסדר להם קידושין מחדש והרצי ר' ברוך ז"ל היה השושבין שלהם כמו ש"י וצריך אותם ונכקדו הזוג בזש"ק ובכל טוב [א"ה בקנטרס הזה הקרה ה' ית"ש אשר בסיין ז"א שמסכרו הוא יחוד קדוש וגורא כידוש ליודעים יחוד הוי"ה ואדני" ב"ה הובא סיפור נחמד ונעים שמדבר ג"כ תפנין יחוד שם רוי"ה ב"ה התהלה והתבארת לח"ע ועיין סי' היעצ"ן ר' יעקב עמדין ז"ל בענין תקיעות שופר כ' שם ג"כ כזה שהמור א"ח סי' תקכ"ו מדבר שם בסי' הזה מעניני שוכר ודינו שמסכרו ת"פ וזה חיוורנו זה בצורת הש"ה מן השמים על סכרו הק' כו' כו' ג"ש כן מוכל לומר על חיבורנו זה בצורת הש"ה התרלה והתבארת לחי עולמים]

צ' דגביר הנכבד המסיד הר' ליב טובאניר מזרעטשאן סיפר.

העיר לבקש את האיש הזה ותביאנו אלי.
 אם לא תביאנו אלי תעשה ממך גל של
 ענינות המשמש נתבהל מאוד מדיבורים אלו
 שלא שמע קן מפי הרב גזירה וקללה כזו.
 ותיקף הלך בכל העיר לבקשו ולא מצאו
 התיישב בדעתו והלך אל השוק אל מקום
 עמידת העגלות אולי ימצאו שם שאל אותו
 אחד מה אהם עושים כאן ואת מי אתם
 מבקשים כי היה זה לכלל קלם בעיניו בראת
 המשמש לבאן שאין זה דרכו מעולם סיפר
 לו המשמש איך שיש בבאן איש א' מארץ
 ישראל והרבי ר' מאירל גזר עלי בתוקף
 אזהרה להביאו אליו לכן אני הולך לבקשו
 האיש הזה אמר להמשמש אני יודע בבית חייט
 פלוני מתאכסן שם איזה אורח אולי הוא זה
 שאתם מבקשים המשמש הלך תיקף לבית
 החייט ומלא שם את האורח והכירו שהוא
 הוא שלא הגיעו לכנס אל הרה"ק שאל
 אותו המשמש אתם הוא מאר"ק כי הרבי
 גזר עלי כו' זה הודה לו שהוא מאר"ק.
 המשמש הוליכו תיקף להרה"ק הר' מאירל.
 בבואו וקיבל שלום מהרב ר"מ השיבו
 הרב הר"מ שלום בסדר פנים יפות ובחציבות
 יבשמה ואמר לו בזה הלשון ברוך ה'
 שבאתם אלי. הלא אני משמר עזיבתם מעות
 לצורך נשואי בנותיכם כי בשמים חסו על
 הורתכם ועל עבודתכם לכל תעוררו מתורתכם
 ועבודתכם לכן כקדו עלי מן השמים מוזמן
 לידת בנותיכם לקבץ עלי יד על יד עבור לזרכי
 נשואין שלהם וזוה הרב הר"מ להושיע לו
 התיבה הקטנה (שקיטאהלקע) שמונחת במקום
 פלוני ופתח השקיטאהלקא ונתן לו כל
 האדומים שהיו מונחים שם. והיה שם סך
 ששה מאות אדומים וקלחם היו ישינים
 למאוד עד שעלה עליהם הלודק קלח האיש
 הזה קיבל פרידת שלום מהרב הר"מ בשמחה
 גדולה וחזר ובא לפני אבי ז"ל לס"ג ונתן
 לו תש"מ והביא האדומים לפני אבי ז"ל אבי
 ז"ל ניקה בעלמו האדומים הישנים מהחלודה.
 ע"כ. וכיים הרה"ק מהרא"י מס"ג בלשונו
 הק' הראית מה שעלתה לו לזה האיש
 בעבור זה. וואם ער האט ניש גיטוט די
 קדיה פין ארץ ישראל. אזוי די איך היים

וקיבל על עצמו שלא להגלות גפני מ רק
 לכי לדיקי הדור שבח"ל שהם יתנו לו
 ענה על מבוקשו אבי ז"ל נתן לו סך ששה
 אדומים ויען אותו שיבט לכבוד מוחותנו הרב
 הנדיק הר' דאדקיא אחי הרה"ל הר' חיים
 מקאסיב ז"ל באשר שהעולם מחזיקים אותו
 לחכם גדול הוא יתן לו ענה מה לעשות
 האיש הזה נסע להרה"ל הר' דאדקיא וסיפר
 לג הכל ושאל אותו מחו' הרה"ק מרוזין
 ז"ל אליו הרב הר"ד נתן לו ג"כ ששה
 אדומים ואמר לו שיבט אל הרה"ל הר'
 מאירל ז"ל מכרומישלאן באשר שהעולם
 מחזיקים אותו לנביא הוא יתן לו ענה
 נכונה על מבוקשו ק הוה הוא נסע
 לפרומישלאן ובא לבית הרה"ל ורצה לכנס
 להרב להראות לכניו ולהגלות לפניו המשמש
 לא הגיעו לכנס וגם לקבל שלום מהרה"ל
 לא הגיעו יען כי הוא בא בידים ריקניות
 כו' יום ד' בשבת ויום ה' בשבת הוא
 דחק א"ע לכנס והמשמש לא הגיעו לכנס.
 זה הלך להקלוזי שבציר להתכלל עם הזכור
 שום אדם לא הכירו ולא ידעו מאין הוא.
 בשם התכלל ג"כ בעל מלאכה א' חייט
 החייט הביט על האורח הזה והוטע בעיניו
 והכיר בו שהוא ירא שמים וגכבד החייט
 בא אל האורח הזה ונתן לו שלום ואמר לו
 אם עוב בעיניכם לבו עמי לביתי לאכול. זה
 לא סירב והלך עמו לביתו ואכל שם ולן שם
 בביתו ליל ו'. בבוקר יום וא"י הלך האורח
 זה להקלוזי להתפלל תכלת בחריית החייט
 הנ"ל בא אליו וביקש אותו שיאכל אצלו
 בשבת זה האורח נתרצה לו בזה. כי הכיר
 את הבעל מלאכה לאיש ישר קן הצטיח
 לו שישבות אצלו בביתו הצט"מ שמח מאוד
 שהזמין לו השי"ת אורח הגון פקד על
 אשתו להכין סעידת שבת כראוי וגילה זה
 לאיזה מידועים שלו שיש לו אורח הגון מאוד
 בביתו כדי שיבואו לשלחנו אולי שנוצו איזו
 דברי תורה מהאורח מכתתא באו וישבו
 עם האורח וכולם לא ידעו מי הוא האורח
 הזה ומהיכן הוא הרה"ק הר' מאירל ז"ל
 קרא למשמש ש"ו יום א' בבוקר. ואמר לו
 אני מרגיש בה איירא דארץ ישראל כך בכל

ר"מ כשתבוא לבירך ותבוא לפני הרב תאמר לו פריסת שלום בשבילי ואומר לו שאני אוהב לאכול בשר עוף. זה נסע לדרכו בבואו לביתו בא אל הרב הר"י וסיכר לו כל המאורע של הרב ר' מאירל ז"ל וגם סיפר לו מה שזוהו לומר שאוהב לאכול בשר עוף ושחק אותו האיש ע"ז. גם כל העומדים שם ששמעו ד"ר שחקו מזה אמר להם הרב ר"י האם אתם מצביים ד"ר בלחמא אין אתם מצביים אך אני אבאר לכם כוונתו באלו הדיבורים. כי בעת ש הללו היה קטרוז גדול בשמים על הדור עד שנגזר גזירת צב רחמנא ליגלן והרב הצדיק הר' שלום ז"ל מצעזעל ציטל את הגזירה זו בתפלתו והפך הדבר על בהמות ולא על בני אדם אך מחמת שהיה חולה והיה צורך מאוד לאכול בשר בהמה פעל הוא להעתיק גזירה זו על עופות לא על בהמות וזה הוא כוונת הרב ר' מאירל שהוא אוהב לאכול בשר עופות שגם גזירה זו שעל העופות תבטל והגזירה תבטל מכל וכל ז"ע ועכ"י.

צב) הרב הקדוש שבא קדישא הר' ארון קליוואנער זאקללה"ה. פ"א בא אל כבוד הה"ק הר' וועלילי זצ"ל מו"טאזיזר בעמ"ח ספר הקדוש אור המאיר וזה היה בליל חידוה ימות חורף כידוע ואז אין לומדים עד חצי לילה כידוע מנהג ישראל בהגיע אל פתח בית הרב ר"ו ירד מעגלה שלו והלך להטיל מי רגלים ונכנס לבית הרב ר' וועלילי ונטל ידיו ובירך ברכת אשר ילך לא בחשאי. הרב ר"ו שיבש על מושבו על שלחנו וכמה אנשים עמדו הללו ומדבר עמם ושמע את ברכת חשר ילך מהזקן הזה נתרגש הרב ר"ו ואמר מי הוא זה שמבכר ברכת אשר ילך של הבעש"ט זצ"ל [מוזן היטב שהה"ק הר' ארון כיוון לכוונת הבעש"ט בברכה זו. והוא הרב ר"ו הרגיש זה ונתפעל מזה]. ועדיין לא היה מכיר הרב הר' וועלילי את הסבא קדישא הר' ארון זצ"ל. הגידו לו האנשים שבביתו שבא לכאן זקן א' ונכנס ונטל ידיו ומבכר ברכת אשר ילך. הרב ר"ו

דיר ניט אפ גליין דיין זכות אבות הא לך מכתבי למחותי הג' הר' יעקב יוסף היילפרין מבא"ד ליתן לך איזה משמר במכתרו ותתפרנס מיגיע כביך בבכוד בעזרת השי"ת זי"ע ועכ"י אמן

צא) הה"ק הר' מאירל זצ"ל מפרומישלאן והרה"ק מאוסטרהא הר' יעקב יוסף זצ"ל דימו החסידים שלהם שהם נגדיים זה לזה פעם א' נסע איש א' מאוסטרהא למכתרו ובא לפרומישלאן קודם יו"ט והוסכם בדעתו להתעכב ולהיות ביו"ט אלל הרב הק' הר' מאירל זצ"ל כשבא לבני הרב ר"מ וקיבל שלום ממנו אמר לו הרב ר"מ כמדומה לי אשר אתם מחסידי הרב ר"י מאוסטרהא השיבו זה כן הוא האמת שאלו הרב ר"מ תתפללו אללי בהקלויי שלי אמר לו זה הן שאלו הרב ר"מ במואל יו"ט תהיו אללי השיב לו זה הן במואל יו"ט בא אל הרב ר"מ זה האיש עם קויעל וגם איזה סך מעות הניח לפניו כנהוג אמר לו הרב ר"מ אמור לי איזו דיבורים מה ששמעת בעלמך מפי רבך הרב ר"י מאוסטרהא להנהיג אותי השיב לו זה שאינו זוכר אמר לו הרב ר"מ עוד ב' ג' כעצים אעפ"כ שים על לבך אולי יעלה על זכרוך איזו דיבורים זה שם על לבו וגזכר ואמר לו להרב ר"מ נזכרתי מה ששמעתי מפי קדשו פעם א' ישבנו בקלויי שלו פתאום בא הרב אלינו ועמדנו לפניו והרב היה מקפיד עלינו שנאמר וזה בכל יום ויום קודם תפלת שחרית שאל אותו מה זה דכחז בזהר במה פעמים אספקלריא המאירה אספקלריא שאינה מאירה מהו החילוק בין זה לזה. אהנו שתקנו ולא השבנו ע"ז כלום אמר הרב לנו אני אגיד לכם הפירוש בזה אספקלריא המאירה הוא שפיגל שרואה בו את עצמו אספקלריא שאינה יואירה הוא חלון שרואה בו את האחרים ולא את עצמו זה שמעתי מפיו הקדוש חזר לו הרב ר"מ מאוד אני נהנה מדיבורים האלו וקיבל האיש הזה פרידה שלום מהרב ר"מ. אמר לו הרב

איש א' והוכר בפני האיש שהיה אדם מליון יקר ונכבד והיה את קיטל שלו לפני הרב. אני הרחקתי את עלמי מעט מהרב כדי שאותו האיש ידבר בעסק שלו עם הרב ומבוקש שמעתי והוא כאשר שמעתי לא הייתי נלך למחנה ב"ד והש"ת עזר לי להתפרנס ממעשה ידי וכעת בימי זקנתי יוצ לי שתי בנות לגדלם וכבר הגיעו לפרקן. ע"כ כאשר מכבוד ק' הרב לברכני בזה שלא ליהנות ממחנה ב"ד ושאוכל להשיא את בנותי בהרצה מידי הש"ת ולא ממחנה ב"ד כאשר עד הנה זה בקשת האיש הנ"ל ואני אליעזר שמעתי מבוקשו זה והוצב בעיני שמדבר כשורה ורליתי לשמוע סוף הדבר ע"כ עמדתי והתעכבתי שם לשמוע סוף הדבר השיב לו רבינו הרה"ק בזה"ל הנה מי איז אויף אייך ברוגז אין הומיל עטל וויל טוהין נגד רלון הבורא זאלט עטל ויסין אז סי איז דא אזוי גשמות וואס האבין גיט קיין שום זכות בעוה"ז. גאר פין דעם וואס ער גיט איין ערליחן יודין געלט והש"ת בעל הרחמים כי לא ידח ממנו נדח שיקט ער אים זי איין ערליחן יוד ער זאל אים גיבין געלט וזה הוא תיקון שלו אין עטל וילט דאס גיט ע"כ איז מען ברוגז אין הימיל אויף אייך איך היים אייך פארין אויף דער וועלט גאט געלט איך וועל אייך גיבין אבריק זי דער וועלט מי זאל אייך גיבין געלט וקרא הרה"ק לבנו הר' יחזק מאיר ובא לפני תיקף אמר הרה"ק לבנו בזה הלשון הר' יחזק מאיר לייב שרייב א בריק א שיינים זי דער וועלט מי זאל דעם יודין גיבין שיין געלט בכל מקום בואו יתנו לו בכבוד הלך תיקף הרב הר' יחזק מאיר לחדרו לכתוב המכתב. אני אליעזר ראיתי אשר האיש המכוד הזה לא ניחא לי בזה כמו שהגיד להרב שלא ניסה בזה משדו אכן ההכרח לא יגונה. בשמעו מהרה"ק שזה הוא רלון הש"ת מוכרח הוא לקבל עליו גזירת הקב"ה. ואני אליעזר לא הלכתי משם כדי לראות הגמ' וגם אותו האיש

ד"ר המחיל לחקור ולדרוש ונמודע לו שהזקן זה הוא הרה"ל הק' ר' ארון קליוואנער הספגע מאוד מזה וכידו ונישאו והשיבו בשלחו בכבוד גדול והאריכו בדברים ואח"כ אכלו ביתד סעודה הלילה וכשגמרו לאכול ובירכו ביהמ"ז הלך הרב ר"ו לחדרו לישן גם בהקלויז העמידו מטה ופירסו כרים וכסתות בשביל האורח היקר הקדוש הרא"ק לשכב ולישן שם פתחום נחעלף הזקן הרא"ק הנ"ל על מטתו החסידים שהיו שם עדיין ולא הלכו לביתם עדיין. כשראו התעלפות של הזקן דימו שמחית שנחלש פתאום באזה חולי התחילו האנשים לייגע עמו להקילו ולהעירו. ולא הועילו עד שמחמת הכרח דפקו על פתח חדר הרב ר' וועליל ולהקימו משנתו והגידו לו שהזקן זה נחלש ונחעלף וכל הסרופות שעשו לא מועיל תיקף הלבים א"ע הרב ר"ו ובא אל הקלויז למקום שכבת הרב רא"ק ואחיו בידו בזה"ל הר' אהרן שטייט אוף סי איז שוין חלי הלילה [הרב ר"ו הבין שלא מחמת שום חולי נחעלף הזקן רק מחמת שאי אפשר ללמוד בשעה זו כי היה בקי הרא"ק ז"ל הרבה מסכתות בע"פ ולא פסק פומי' מגירסא רק כל זמן שישבו יחד ומדברים ואח"כ אכלו יחד היה גיח לו. ואח"כ כשהלכו לישן ואי אפשר לו ללמוד מזה נתחלש ונחעלף ובבוא אליו הר' ואלויל ואחיו בידו ואמר לי שכבר הגיע חלי לילה והכוונה שרשאין ללמוד תיקף הקיץ הזקן מהתעלפותו ונתנו לו מים על ידיו. והתחיל ללמד גמרא בע"פ כהרגילו וראו כל העימדים שהלימוד הוא לו כלפיחת בדבש. ובבוקר קרא הרא"ק על הרב ר"ו מימרא זו חכם עדיף מנביא היינו שאדם הבנתם מה שהיה חסר לי והבן. זי"ע ועכ"י

צנ) הרב הגדול החסיד הר' אליעזר אבד"ק גריידונג זלה"ה סיפר זה לכבוד אבי מו"ר הרב זנל"ה והוא בזה"ל פעם א' הייתי אלל כ"ק אדמו"ר זנ"ל מאשפא ועמדתי לפניו לדבר עמו באזה עסק שלי. ביחוד כך בא לפני הה"ק

האיש עמד שם ובא הרב הרי"מ והביא את המכתב לאביו שאביו חתום א"ע ויקרא הרב את המכתב כולו ולא הוטב המכתב בעיניו ויאמר לבנו הרי"מ שיכתוב מכתב אחר נאה יותר מזה מיט א שענין טיטיל. תיכף לקח הרי"מ את המכתב הזה וכתב בחררו מכתב אחר יותר נאה ומהודר מהראשין בשבח האיש הזה ולזרז ולהזהיר שיתנו לו נתינות הגומית וגדולות והביא את

המכתב השני לפני אביו הה"ק ויקרא הרב את מכתב השני כולו וזה הוטב בעיניו וחתם א"ע על המכתב הזה וכפלו ונתן ליד האיש הזה המכתב וכה בירך אותו אשר בכל מקום בואו ואלין איס אקנין טראגין געלט בכבוד גדול זה לקח המכתב וקיבל פרידת שלום מהה"ק והלך לו איך אליעזר האב איס גיט אן גיקוקט. אין ער האט ניט גיקוקט אויף מיר מגדל הער שיהיה לו צמעשה הוא כמובן:

ת ו נ ש ר ם

העתקת צוואת כ"ק אדמו"ר זצלה"ה זי"ע מאלכסנדרער

מחרית שתורף הנוחה נתחלקה לאחר פטירתו רק לאנשים מועטים מאד ורבים מהל"ש מתאווים ומשתוקקים בכליון עינים לדבריו האחרונים הקדישים האלה אשר אדמו"ר זצלה"ה בעלמו כתב בעלם כתב ידו הקדושה והשליח חמרו בכתובים זאת אמרתי אמלא רעונם הטוב והדפסתי אות זאת מסעפת כ"י הק' וחכמו של אדמו"ר זצלה"ה יגן עלינו ועל כל ישראל בזה ובזה ויהי' למליץ וישר בעדיו אמן

ליקב"ה וי'

מסירת מודעה... הנני מוסר מודעה בלב שלם מעו"ע והנני מבטל

בפי ובכתב הזה בבחי' מעשה מוציא מידי

מחשבה. את כל מחשבות והרהורים רעים שיעלה ע"י לבי ומוחי ובפרט

עת מצוא. ממצוי דם הנפש. ואף אולי יעלה בדעתי ח"ו איזה פני

שהיא ענף ע"ז ר"ל. אולי רמזו במסירת מודעה הנדפסת ע"ז נ"כ והנני

מבטל בפירוש המחשבה הזאת ואחרי אשר מוכח מנמרא חגיגה וירושלמי

שם שאף גם אם המלמד הוא חזקא אעפ"כ יוכלו התלמידים לקבל מאור

תורתו. ובבחי' תלמידים יקראו ויוכלו לעשות טובה למוריהם בזה ובבא.

לזאת אף כי נפשי יודעת מאוד ערכי ומחותי מ"מ הנני מאמין באמונה

שלימה כי מאהבת הקב"ה ומחסדו הגדול אשר חושב מחשבות לעזרת

כל הנשמות אשר לא ירח ממנו נדח חלילה. ברחמי הרבים סיבב כל

הסיבה הזאת אשר ישמעו אנשים אשר קמנם עבה ממתני. לקולי. ויבקשו

תורה מפי נדבה ונכאה כמוני אשר נפלאות הוא בעיני. למען אקיים מצות

ושננתם לבניך אלו התלמידים למען אשר לא ימחה שמי חלילה מישראל

ומדי זכרם בי יזכרוני לטובה למען להעלות משאול תחתי :

לזאת אבקש ואתחנן בבכי ובתחנונים מאת אלהי ורעי אשר מסרתי נפשי

עליהם וכמעט רוב ימי חלדי הייתי משרת להם לעסוק לטובתם

בכל האפשרות. זכרו נא לבקש רחמים על הדין נפשא עלובתא ובכל עת

אשר תהיו פנוים מצרכיכם ותעסקו במילי דשמיא. תזכרו נא גם אותי השפל

והנודח אשר הייתי עמכם בצוותא חדא שנים רבות לבקש רחמים על

נשמתי

צוואת ב'ק אדמו"ר וצללה"ה מא"כבנדער

נשטנטי ומידי זכרי בקשת אאמו"ר וצללה"ה זי"ע יחרד לבי. ימיה גם
אבקש איזר תמחלו לי כל אשר קבלתי מכם יהי איזה ממון שיחי. כי
ידוע לכל איזר לא לקהתי לעצמי ואולי נחנתי מה מזה אבקש אהבם
שתמחלי לי בכל לב — וחלילה לכם לחשוב שמעשה אבותי בידי והנני
שועה חלילה שהגענו לאפס קצה מכ"ק אאמו"ר וצללה"ה זי"ע ודבריו אני
מדבר חס לי להעלות על לבי כזאת מי פתי ידבר כזאת מה לננס אצל
ענק. מי יתן ואזכה לשמשו בעולם העליון כאשר זכותי לשמשו בעוה"ז
בעבד נאמן

אך אתם בעצמכם ידעתם כי אין לי עצה אחרת. מששתי את כל
כלי ובידי אין בושהי וגם נכלמתי להרים פני. — רחמו נא ייחסי.
עלי ואל תאמרו בדרך החסידים שרק מעונה יתירה הנני מדבר דברים
אלה. — בק תבקשו רחמים רבים עבור נשטנטי. כבעבור איש פשוט. —
וביותר הנני מבקש מאת כל מרבית בית כ"ק אאמו"ר וצללה"ה זי"ע אשר
יזכרו לבקש רחמים עלי וללמוד עבורי כאשר רחמתי עליהם תמיד כידוע
להם גודל אהבתי אליהם ואל זרעם שיחי אשר חייתי תמיד מצד
בצערם. ושמח בשמחתם כשמחתי במש. ובכל לבי ונפשי רציתי להיות
להם לעזר ולסעד בכל הנווץ להם — כן גם אתם לא תמנעו רחמכם
ממני וחכרני בעת אשר אנכי לא אוכל להושיעני. כי עלוב ועני אני —
וליתן צדקה עבורי כפי יכולתיכם ולהתנות בכל עת שבל"ג אתם גותנים
לכל לבא חליצה לגודר —

ובזכות הרחמינות ירחם ה' עלינו ועליכם לשוב לנו כל הימים —

הוצאת החובות לוינטרנע
פאר אאמו"ר וצללה"ה זי"ע
ע"י חיים תש"י

נפטר יום ב' ערב ר"ח שבט תר"ע ונקבר בר"ח בעיר אלכסנדער הנניב"ה.